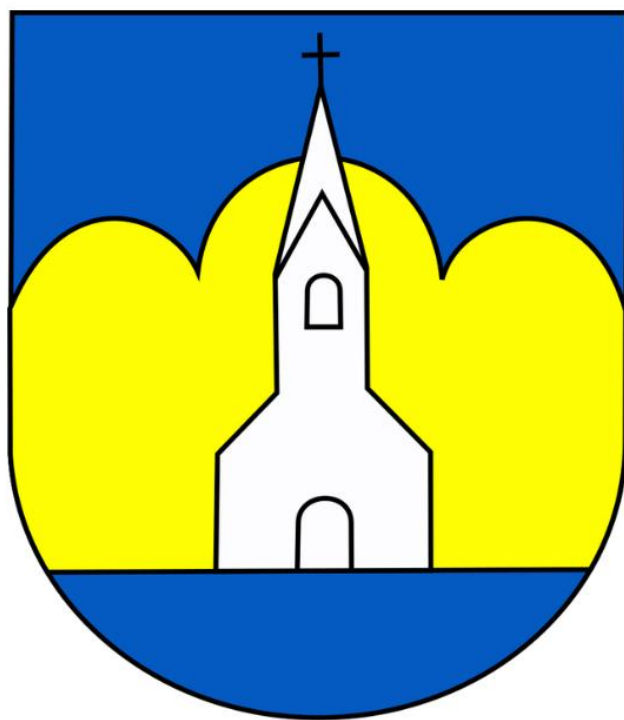

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda

Reda, luty 2026

SPIS TREŚCI

1. Wstęp i założenia GPR Reda	5
2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	9
2.1. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	9
2.2. Diagnoza szczegółowa obszaru rewitalizacji.....	13
Sfera społeczna	13
Sfera gospodarcza	25
Sfera środowiskowa	30
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	38
Sfera techniczna	52
2.3. Synteza diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji	59
3. Wizja stanu obszaru rewitalizacji	66
4. Cele i kierunki działań	67
4.1. Cele oraz kierunki działań rewitalizacyjnych	67
4.2. Integracja wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	69
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	78
5.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	78
5.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	123
6. Ramy finansowe GPR Reda.....	125
7. Mechanizmy integrowania działań oraz projektów rewitalizacyjnych.....	127
8. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji.....	133
8.1. Identyfikacja interesariuszy procesu rewitalizacji.....	133
8.2. Partycypacja społeczna na etapie przygotowania GPR Reda	135
8.3. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i oceny realizacji GPR Reda	141
8.4. Opis włączenia partnerów społeczno – gospodarczych zgodnie z art. 36 ustawy wdrożeniowej	143
8.5. Komitet Rewitalizacji Gminy Miasto Reda	144
9. System zarządzania GPR Reda	146

9.1.	Opis struktury zarządzania GPR Reda	146
9.2.	Ramowy harmonogram GPR Reda	154
10.	System monitorowania i oceny GPR Reda.....	157
10.1.	Monitorowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	158
10.2.	Ocena stopnia realizacji celów GPR Reda	162
10.3.	Ocena aktualności GPR Reda	165
11.	Określenie zmian w uchwałach mieszkaniowych.....	166
12.	Określenie zmian w uchwale o Komitecie Rewitalizacji.....	166
13.	Opis sposobu realizacji przez GPR dokumentów strategicznych gminy i regionu.....	167
13.1.	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030	168
13.2.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego	168
13.3.	Strategia Rozwoju Ponadlokalnego do roku 2030 dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot	169
13.4.	Strategia Rozwoju Gminy Miasto Reda do 2030 roku	171
13.5.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasto Reda 2021-2030.....	172
14.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	172
15.	Określenie sposobu realizacji GPR Reda w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	172
15.1.	Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy.....	173
15.2.	Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	173
16.	Miejscowy plan rewitalizacji.....	187
	Załączniki do GPR.....	188
	Spis tabel, rysunków i fotografii	189

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda opracował zespół autorski Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego IRMiR w składzie:

- Natalia Dziarmakowska,
- Violetta Drabik-Franiewska,
- dr Marzena Kędra,
- Katarzyna Spadło,
- Anna Szpura,
- Edyta Tomczyk.

przy współpracy Referatu Rozwoju Urzędu Miasta w Redzie.

1. WSTĘP I ZAŁOŻENIA GPR REDA

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji – t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

W myśl ustawy gminny program rewitalizacji (GPR) stanowi zatem kluczowy dokument służący koordynacji działań rozwojowych samorządu lokalnego na obszarach uznanych za zdegradowane.

Gmina Miasto Reda wdrażała dotychczas działania ogólnorozwojowe na podstawie strategii rozwoju¹. W latach 2010-2020 zrealizowano szereg przedsięwzięć inwestycyjnych dotyczących rozbudowy i modernizacji układu drogowego, poprawy jakości tkanki miejskiej i usług publicznych (m.in. rozbudowa szkół, termomodernizacje budynków, modernizacja sieci ciepłowniczej i oświetlenia, adaptacja obiektów na cele publiczne, remont elewacji budynku dworca) oraz rozwoju oferty czasu wolnego i rekreacji (m.in. obiektów sportowych, placów zabaw oraz zagospodarowanie miejskiego parku rodzinnego).

W związku z występowaniem zjawisk kryzysowych na obszarze miasta oraz w obliczu licznych wyzwań takich jak globalizacja gospodarki, zmiany technologiczne, procesy demograficzne i zagrożenia klimatyczne podjęto decyzję o konieczności realizacji kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Procedurę opracowania programu rewitalizacji uruchomiono w 2025 r., wykorzystując aktualnie obowiązujące przepisy ustawy o rewitalizacji i wymogi dotyczące przygotowywania dokumentów strategicznych przez gminy w latach 2021-2027².

Rozpoczęcie procesu rewitalizacji w Gminie Miasto Reda wiązało się z koniecznością wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W opracowanej „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda” udowodniono występowanie na jej terenie stanu kryzysowego w rozumieniu art. 9 i 10 ustawy o rewitalizacji. Na podstawie dokonanych analiz wyznaczono, zgodnie z kryteriami art. 9 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji, który zajmuje 2,99% powierzchni miasta (99,94 ha) i jest zamieszkały przez 20,55 % mieszkańców gminy (5184 osób) – tym samym spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji, która jako maksymalną powierzchnię dopuszcza 20%

¹ Uchwała XXVII/289/2020 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do roku 2030.

² Zasady dotyczące wspierania rewitalizacji w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Załącznik nr 1 do Uchwały nr 888/6/24 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 11 lipca 2024 r.

terenu gminy, z kolei liczba mieszkańców nie może być większa niż 30% ogółu ludności gminy. Dnia 24 kwietnia 2025 r. wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji został przyjęty uchwałą nr XV/137/2025 Rady Miejskiej w Redzie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.

Następnie, w myśl uchwały Rady Miejskiej w Redzie nr XVI/152/2025 z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, rozpoczęto prace nad opracowaniem tego dokumentu – na zasadach przewidzianych w rozdz. 4 ustawy o rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda (GPR Reda) spełnia wymogi uspołecznienia określone w rozdziale 2 ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z art. 6 tej ustawy, procedury konsultacyjne były prowadzone na każdym etapie prac nad dokumentem, przy znaczącym zaangażowaniu różnych grup interesariuszy oraz z poszanowaniem zasady partycypacji, o której mowa w art. 2 ustawy. Wymogi ustawy o rewitalizacji w zakresie włączenia społecznego umożliwiły przygotowanie programu w modelu partycypacyjnym, łączącym wiedzę formalną dotyczącą procesu rewitalizacji z wiedzą i doświadczeniem mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zastosowane podejście pozwoliło na zebranie w toku prac nad programem rewitalizacji szczegółowych informacji na temat potrzeb rewitalizacyjnych mieszkańców oraz ich ujęcie w formie propozycji konkretnych przedsięwzięć przewidzianych do dalszej realizacji.

Proces rewitalizacji opiera się nie tylko na realizacji zaplanowanych w programie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, lecz jest również wspierany przez różnorodne polityki publiczne, takie jak polityka społeczna, kulturalna, planowania przestrzennego, ochrony zabytków oraz polityka mieszkaniowa, realizowane na obszarze uznanym za zdegradowany. Takie wsparcie wzmacnia osiągnięte efekty procesu rewitalizacji.

Okres obowiązywania programu wyznaczono na lata 2026-2035, co wynika z zakładanego czasu realizacji przedsięwzięć ujętych w tym dokumencie.

Przy opracowywaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda uwzględniono zarówno wymogi prawne określone na poziomie europejskim, jak i krajowym. Program jest zgodny z wymogami dotyczącymi strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021-2027³ oraz w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby

realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa)⁶. Zapisy GPR Reda uwzględniają także wymogi wynikające z Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, które formułują specyficzne cechy programów rewitalizacji, konieczne do wypracowania w tych dokumentach. Spełnienie przez program wymogów uwarunkowań polityki spójności UE umożliwia ubieganie się o dofinansowanie na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Struktura Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda obejmuje zarówno elementy obligatoryjne wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, jak i zagadnienia wymagane dla strategii instrumentów terytorialnych (IIT), o których mowa w art. 36 ustawy wdrożeniowej. Poniżej przedstawiono zestawienie kluczowych komponentów dokumentu, wykazując w ten sposób spełnienie wymogów zarówno ustawy o rewitalizacji, jak i tych przewidzianych dla strategii IIT.

Tabela 1. Elementy struktury Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda na tle wymogów ustawy o rewitalizacji oraz ustawy wdrożeniowej

Wymogi dla strategii IIT wynikające z art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej	Odpowiadające elementy GPR Reda wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji	Cechy GPR Reda wynikające z Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027
Synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	Rozdz. 2. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	• kompleksowość • podejście zintegrowane • koncentracja
	Rozdz. 2.1. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	
	Rozdz. 2.2. Diagnoza szczegółowa obszaru rewitalizacji	

Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

	Rozdz. 2.3. Synteza diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji	
Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu	Rozdz. 3. Wizja stanu obszaru rewitalizacji	• kompleksowość • podejście zintegrowane • koncentracja • zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	Rozdz. 4. Cele i kierunki działań	
	Rozdz. 5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	
	Rozdz.10. System monitorowania i oceny GPR Reda	
Lista projektów realizujących cele wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami	Rozdz. 5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	• kompleksowość • podejście zintegrowane • koncentracja
	Rozdz. 5.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	
	Rozdz. 5.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	
	Rozdz.7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	

Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT	Rozdz. 8. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji	• podejście zintegrowane
	Rozdz. 9. System Zarządzania GPR Reda	
	Rozdz. 10. System monitorowania i oceny GPR Reda	
	Rozdz. 12. Określenie zmian w uchwale o Komitecie Rewitalizacji	

Źródło: opracowanie własne.

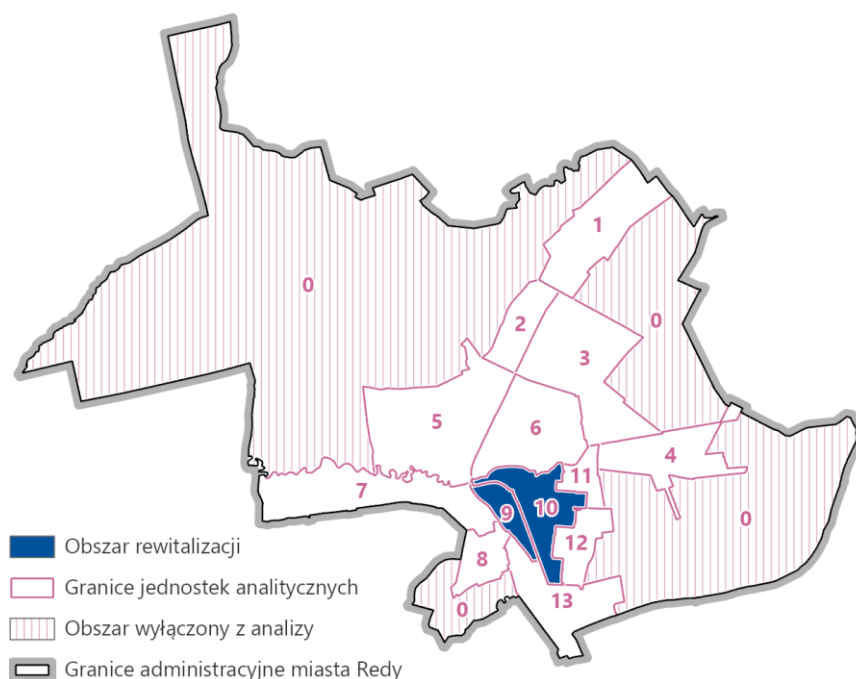
2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

2.1. SYNTEZA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczono w wyniku badania ujętego w dokumencie „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i delimitacji na terenie Miasta Redy”, a następnie potwierdzonym uchwałą nr XV/137/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda (diagnoza delimitacyjna). Badanie objęło analizę wszystkich zagadnień kryzysowych wymienionych w ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) – w sumie wykorzystano łącznie 28 mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników, z czego 13 odniosło się do sfery społecznej, 4 do sfery gospodarczej, 2 – sfery środowiskowej, 5 – sfery przestrzenno-funkcjonalnej i 4 do sfery technicznej.

Obszar rewitalizacji położony jest w ścisłym centrum miasta i obejmuje jednostki nr 9 i 10, które przedziela ul. Gdańska będąca częścią drogi wojewódzkiej nr 468. Położenie obszaru zdegradowanego, a zarazem obszaru rewitalizacji zostało zaprezentowane na mapie poniżej

Rysunek 1. Obszar rewitalizacji na tle miasta Redy

Źródło: opracowanie własne.

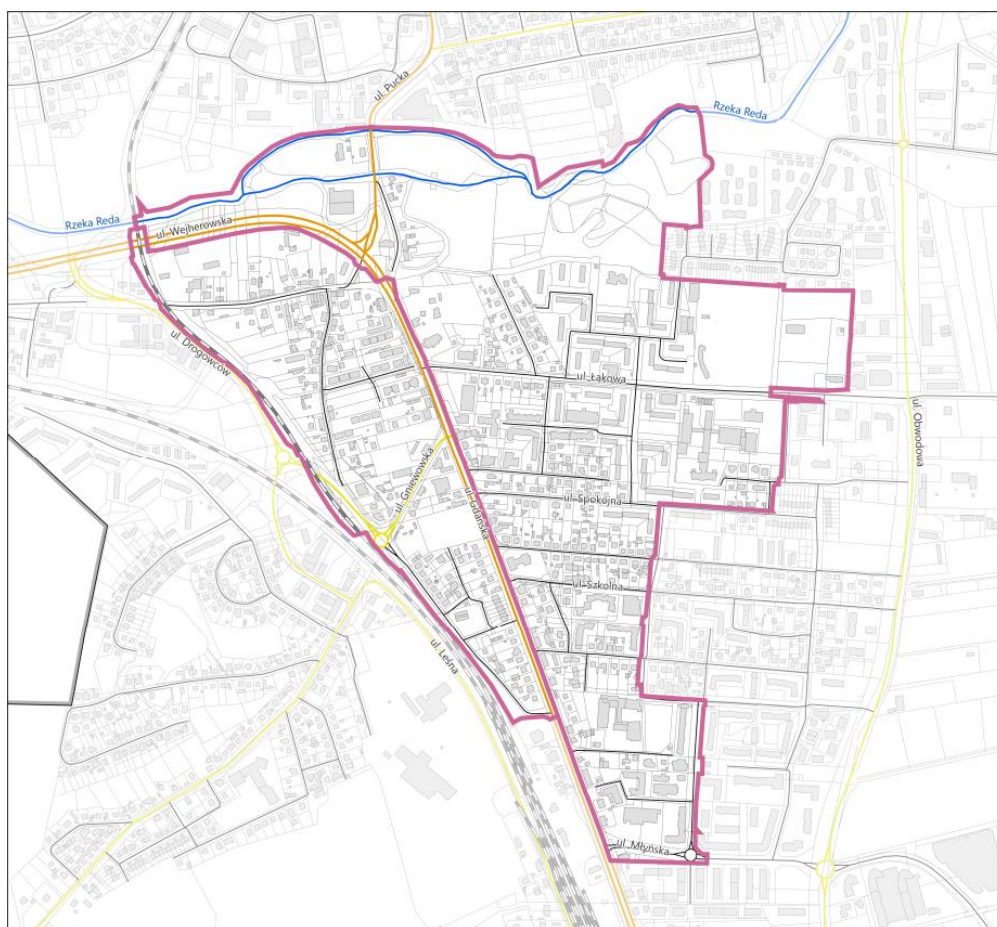
Obszar wyznaczono z uwzględnieniem obrębów geodezyjnych objął swoim zasięgiem następujące ulice:

- w całości:
 - 1 Maja,
 - Aleja Jana Pawła II,
 - Aleksandra Zawadzkiego,
 - Bolesława Prusa,
 - Cechowa,
 - Floriana Ceynowy,
 - Hieronima Derdowskiego,
 - Jana III Sobieskiego, Królowej Marysieńki,
 - ks. Albina Potrackiego,
 - ks. Janusza Pasierba,
 - Ogrodowa;
- w części:
 - Adama Mickiewicza (nieparzyste),
 - Cicha (nieparzyste 1-7, parzyste 2-4),
 - Franciszka Fenikowskiego (parzyste),

- Gdańska (nieparzyste 1-3 oraz 7-61, parzyste 2-64,),
- Gniewowska (nieparzyste 1-3B, parzyste 2-8C),
- Jana Brzechwy (nieparzyste 9, parzyste 14),
- ks. Józefa Poniatowskiego (nieparzyste 1-29, parzyste 2-22),
- Łąkowa (nieparzyste 1-61, parzyste 4-58),
- Młyńska (1),
- Pucka (nieparzyste 1-7, parzyste 2-10),
- Spokojna (nieparzyste 1-51, parzyste 2-24II),
- św. Wojciecha (nieparzyste 1-9, parzyste 2-10),
- Szkolna (nieparzyste 1-9, parzyste 2-6),
- Wejherowska (1).

Obszar rewitalizacji został zaprezentowany na mapie poniżej.

Rysunek 2. Granice obszaru rewitalizacji w Redzie

Źródło: Uchwała nr XV/137/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.

Obszar rewitalizacji zajmuje 2,99% powierzchni miasta (99,94 ha) i jest zamieszkały przez 20,55% mieszkańców gminy (5184 osób) – tym samym spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji, która jako maksymalną powierzchnię dopuszcza 20% terenu gminy, z kolei liczba mieszkańców nie może być większa niż 30% ogółu ludności gminy.

Tabela 2. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i liczba ludności

Obszar rewitalizacji	Liczba ludności [os.]	Udział w ogóle mieszkańców [%]	Powierzchnia [ha]	Udział w ogóle powierzchni gminy [%]
Jednostka urbanistyczna nr 9	711	17,73	27,58	0,83
Jednostka urbanistyczna nr 10	4473	2,82	72,36	2,16
Obszar rewitalizacji	5184	20,55	99,94	2,99

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wskaźników dokonana na potrzeby diagnozy delimitacyjnej pokazała, że obszar rewitalizacji charakteryzuje intensyfikacja negatywnych zjawisk w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu negatywnych zjawisk w sferach gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Tabela 3. Negatywne zjawiska zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji w poszczególnych sferach

Problemy	Obszar rewitalizacji
Strefa społeczna	– niekorzystne trendy demograficzne, wysoki odsetek osób powyżej 75 roku życia – ubóstwo – wysoki odsetek mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – niski kapitał społeczny części mieszkańców – problemy wychowawczo-opiekuńcze i edukacyjne dotyczące rodziny – przestępczość
Strefa gospodarcza	– słaba kondycja finansowa podmiotów gospodarczych – duża rotacja firm – bezrobocie na części obszaru rewitalizacji
Strefa przestrzenno-funkcjonalna	– brak ścieżek rowerowych – brak wystarczającej liczby przystanków autobusowych

	– powstawanie efektu „wyspy ciepła” na terenach o koncentracji nawierzchni nieprzepuszczalnych w zabudowie zwartej oraz niewystarczającej ilości zieleni
Strefa techniczna	– budynki komunalne w złym stanie technicznym – lokale komunalne niewyposażone w łazienkę – budynki mieszkalne wybudowane przed 1970 r. – lokale mieszkalne i użytkowe ogrzewane piecami węglowymi – obiekty zabytkowe wymagające prac remontowych

Źródło: opracowanie własne.

Jednocześnie ze względu na centralne położenie obszar rewitalizacji jest miejscem, w którym skupia się życie społeczne i kulturalne Redy. Na terenie jednostki 10 znajduje się wiele obiektów użyteczności publicznej (urząd miejski, instytucje kultury i sportu, placówki edukacyjne, MOPS) i liczne usługi komercyjne. Istotne znaczenie dla funkcjonowania miasta ma także zlokalizowany w jej granicach Miejski Park Rodzinny. Z kolei jednostkę nr 9 cechuje duża koncentracja podmiotów gospodarczych. W związku z powyższym, należy uznać, że obszar rewitalizacji z uwagi na centralne położenie, pełnione funkcje symboliczne i koncentrację podmiotów gospodarczych odgrywa kluczowe znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Przedstawiona w tym rozdziale diagnoza szczegółowa wyznaczonego obszaru rewitalizacji została opracowana z wykorzystaniem danych opracowanych podczas diagnozy delimitacyjnych pogłębionych dzięki analizie desk research, wywiadam pogłębionym z przedstawicielami urzędu miasta, badaniom terenowym przy aktywnym udziale lokalnych interesariuszy, którzy wzięli udział w spacerze badawczym, debacie i badaniu ankietowym.

2.2. DIAGNOZA SZCZEGÓŁOWA OBSZARU REWITALIZACJI

Sfera społeczna

Ogólna charakterystyka sfery społecznej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery społecznej obszaru rewitalizacji obejmuje przede wszystkim analizę zagadnień wpisujących się w tematykę bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, poziomu edukacji, a także uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Reda znajduje się w stosunkowo dobrej sytuacji demograficznej – nie spada tu bowiem, a rośnie liczba mieszkańców. W latach 2019-2023 liczba mieszkańców miasta zwiększyła się o 9%. Wpływ na wzrost liczby mieszkańców ma dodatnie saldo migracji. W analizowanym okresie liczba ludności podlegała pewnym wahaniom, ale niemal stałym trendem była jego dodatnia wartość. Wzrost ten związany jest z położeniem miasta na terenie trójmiejskiej metropolii – silnego w skali kraju ośrodka rozwoju gospodarczego, co zapewnia systematyczny napływ nowych mieszkańców. Jednocześnie w tym samym czasie w Redzie odnotowano malejący wskaźnik

przyrostu naturalnego. Ponadto zmniejszył się udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrósł natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym. Oba opisane trendy składają się na zjawisko starzenia się społeczności, które jest obecnie charakterystyczne dla całego kraju.

W 2023 r. na obszarze rewitalizacji mieszkało 5184 osób, co daje niespełna jedną piątą mieszkańców Redy. Centrum miasta, które stanowi obszar rewitalizacji, charakteryzuje się dużą gęstością zaludnienia. Odsetek osób w wieku powyżej 75 roku życia na obszarze rewitalizacji wyniósł nieco ponad 4,2%. Jest to wynik nieco wyższy niż średnia dla całego miasta, która wynosiła poniżej 4,0%. Istotne jest zatem inicjowanie różnorodnych działań rewitalizacyjnych uwzględniających potrzeby osób starszych, związanych z ich aktywizacją społeczną, fizyczną, kulturalną, umożliwiając im jak najdłuższe samodzielne funkcjonowanie w ich dotychczasowym środowisku – czyli na obszarze rewitalizacji, jak również zapewnienie wsparcia osobom w podeszłym wieku na etapie stopniowej utraty samodzielności.

Problemy sfery społecznej

Oprócz niekorzystnych trendów związanych ze zjawiskiem starzenia się lokalnej społeczności obszar rewitalizacji cechuje duże natężenie innych problemów społecznych. Podczas diagnozy delimitacyjnej zbadano 13 potencjalnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej. W siedmiu przypadkach osiągnięte na tym terenie wartości wskaźników przekraczały średnią referencyjną, czyli średnią wartość wyliczaną dla całego miasta.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że na obszarze rewitalizacji widoczna jest koncentracja osób słabiej radzących sobie pod względem ekonomicznym i społecznym. Największym problemem jest zła sytuacja materialna relatywnie sporej części mieszkańców. Należy mieć na uwadze, że osoby te znalazły się w trudnej sytuacji z różnych przyczyn, m.in. z powodu ogólnej niezaradności życiowej, bierności zawodowej czy trudnej sytuacji osobistej. Ubóstwo prowadzi do marginalizacji społecznej tych osób, gdyż nie mogą one w pełni i na równi z innymi funkcjonować w społeczeństwie.

Na obszarze rewitalizacji występuje najwyższy udział mieszkańców, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej. Wskaźnik odnoszący się do liczby osób korzystających z zasiłków na obszarze rewitalizacji (27,01) dwukrotnie przekroczył wartość referencyjną dla miasta (13,40). Osoby będące w trudnej sytuacji życiowej często korzystają z różnych form wsparcia.

Na omawianym obszarze występuje również największa koncentracja osób otrzymujących świadczenia z tytułu opieki społecznej z powodu niepełnosprawności. Wartość wskaźnika odnosząca się do tego zjawiska wyniosła 18,71 na 1000 osób, przy średniej referencyjnej 8,44. W sumie problem ten dotyczy 213 osób. Należy podkreślić, że osoby z niepełnosprawnościami to często osoby starsze. Na szczególną marginalizację narażone są zaś osoby powyżej 75 roku życia, które

wkraczają w tzw. późną starość. Z zebranych na potrzebę diagnozy delimitacyjnej danych wynika, że właśnie na tym terenie występuje duża liczba osób w tym wieku.

W centralnej części miasta mieszka także najwięcej osób pobierających świadczenia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wartość tego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wynosi 7,52 i jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla miasta (3,73).

Powyższe dane dotyczące korzystania z pomocy społecznej potwierdzają koncentrację ubóstwa na obszarze rewitalizacji. Analiza wartości wskaźników uzyskanych dla pozostałych obszarów miasta wskazuje na duże zróżnicowanie przestrzenne problemów społecznych w mieście, a także, choć w mniejszym stopniu, na samym obszarze rewitalizacji.

O złej sytuacji materialnej mieszkańców będących najemcami lokali komunalnych położonych na obszarze rewitalizacji świadczą z kolei zaległości czynszowe. Wartość wskaźnika odnoszącego się do wielkości zaległości czynszowych w lokalach komunalnych na obszarze rewitalizacji przekroczyła prawie dwuipółkrotnie wartość referencyjną dla miasta. Sytuacja jest jednak przestrzennie dość zróżnicowana. W przypadku jednostki nr 9 wartość tego wskaźnika wyniosła 87 462 zł, przekraczając ponad 13-krotnie średnią dla miasta (6540 zł). Dla jednostki nr 10 wartość wskaźnika (4629 zł) plasowała się poniżej przeciętnych zaległości w mieście.

O obecności problemów społecznych świadczy także wysoka liczba niebieskich kart założonych na obszarze rewitalizacji. Wartość tego wskaźnika na omawianym obszarze (10,03) przekroczyła prawie dwukrotnie średnią dla miasta. Należy przy tym podkreślić, że na terenie jednostki nr 9 mamy do czynienia z najgorszą sytuacją pod względem zidentyfikowanej przemocy domowej w mieście, wartość wskaźnika (33,76) przekracza ponad sześciokrotnie wartość referencyjną dla miasta (5,23). Na terenie jednostki nr 10 odnotowano natomiast jedynie nieznaczne przekroczenie (6,26) średniej dla miasta.

Kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru rewitalizacji mają także kwestie bezpieczeństwa mierzone liczbą przestępstw i wykroczeń. Wskaźnik odnoszący się do liczby przestępstw na omawianym obszarze przyjął wartość nieco niższą niż średnia dla miasta. Należy jednak zauważyć, że wartość tego wskaźnika dla jednostki nr 9 (7,03) przekroczyła prawie dwukrotnie wartość referencyjną dla miasta (3,89). Sytuacja przedstawia się inaczej dla drugiej jednostki wchodzącej w skład obszaru rewitalizacji. Z zebranych danych wynika, że w przypadku przestępstw sytuacja zaobserwowana na terenie jednostki nr 10 jest całkiem dobra w porównaniu do innych osiedli – 2,68 przestępstw na 1000 osób przy średniej dla miasta 3,89. W roku 2023 dopuszczono się na obszarze rewitalizacji 233 wykroczeń. Wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby wykroczeń była prawie półtorakrotnie wyższa niż wartość referencyjna dla miasta.

O słabszym kapitale społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji świadczą też osiągnięcia edukacyjne mieszkających tu uczniów. Tutejsza młodzież osiąga bowiem

słabsze wyniki w nauce niż w innych częściach miasta. Wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby uczniów, którzy nie otrzymali promocji do klasy wyższej lub zrezygnowali z nauki na 1000 osób, wyniosła dla jednostki nr 10 – 1,79, przekraczając średnią dla miasta o ponad 30%. Należy jednak zauważyć, że jednostka nr 9 wyróżnia się pozytywnie na tle miasta, wszyscy uczniowie zamieszkujący ten obszar zdali do następnej klasy i żaden z nich nie podjął decyzji o przerwaniu nauki. Niemniej jednak należy podjąć działania aktywizacyjne w zakresie społecznym, kulturalnym i edukacyjnym, które wpłyną pozytywnie na postawę proedukacyjną młodych mieszkańców i zachęcą ich do dalszej nauki.

Listę problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji zamyka kwestia bezrobocia, które z reguły jest jednym z głównych powodów złej sytuacji finansowej. Według danych z 2023 r. obszar rewitalizacji zamieszkuje 14,7% osób bezrobotnych spośród wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie całego miasta. W badanym roku z ogólnej liczby bezrobotnych blisko 62% to osoby długotrwale bezrobotne. Natomiast wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby osób bezrobotnych na 1000 osób wyniosła dla jednostki nr 9 – 16,88, podczas gdy przeciętna dla miasta osiągnęła wartość 15,62. Również w przypadku długotrwałego bezrobocia jednostka nr 9 osiągnęła wartości (9,85) nieznacznie wyższe niż wartość referencyjna (9,67). Sytuacja przedstawia się znacznie lepiej w przypadku jednostki nr 10, dla której wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby osób bezrobotnych wyniosła 10,28 i liczby osób długotrwale bezrobotnych – 6,04, osiągając wartości zdecydowanie niższe niż średnia dla miasta. Niemniej jednak na obszarze całego obszaru rewitalizacji należy kontynuować działania zapobiegawcze i aktywizujące prowadzone na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy i MOPS, organizując m.in. prace społecznie użyteczne.

Poniżej przedstawiono zbiorczo analizowane wskaźniki odnoszące się do sfery społecznej.

Tabela 4. Zestawienie wskaźników sfery społecznej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]

Wskaźniki odnoszące się do sfery społecznej	Obszar rewitalizacji	Na terenie jednostki nr 9	Na terenie jednostki nr 10	Średnia dla Redy
Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób	11,19	16,88	10,28	15,62
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 osób	6,56	9,85	6,04	9,67
Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 osób	27,01	54,85	22,58	13,40
Wielkość zaległości czynszowych w lokalach komunalnych w zł na 1000 osób	15 989	87 462	4629	6540
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem na 1000 osób	3,28	7,03	2,68	3,89
Liczba wykroczeń na 1000 osób	44,95	33,76	46,72	31,04
Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 1000 osób	18,71	37,97	15,65	8,44
Liczba osób w wieku powyżej 75 roku życia na 1000 osób	42,05	47,82	41,14	39,80
Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej z tytułu bezradności	7,52	16,88	6,04	3,73

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób				
Liczba niebieskich kart na 1000 osób	10,03	33,76	6,26	5,23
Liczba uczniów, którzy nie otrzymali promocji do klasy wyższej lub zrezygnowali z nauki, w latach 2021-2023 na 1000 osób	1,54	0,00	1,79	1,35
Liczba NGO na 1000 osób	5,02	8,44	4,47	2,42
Liczba użytkowników bibliotek publicznych na 1000 osób	420,52	403,66	423,21	324,48

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Redy.

Respondenci ankiety przeprowadzonej w trakcie opracowania diagnozy pogłębionej, poproszeni o wskazanie najważniejszych według nich problemów społecznych, wskazali przede wszystkim na kwestię starzejącej się społeczności podobszaru. Do najważniejszych braków oddziałujących negatywnie na tę sferę zaliczyli przede wszystkim brak miejsc integracji i spędzania czasu wolnego przez różne grupy mieszkańców narażonych na marginalizację lub wykluczenie społeczne. Do takich grup należą według respondentów przede wszystkim seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami, ale także młodzież i dzieci. Działające w mieście Rada Seniorów i Rada Młodzieżowa, tak ważne z punktu widzenia uspołecznienia procesu rewitalizacji, nie mają swojego stałego miejsca spotkań. Potrzeba stworzenia takich miejsc wysuwa się na plan pierwszy, świadcząc o tym, że w obecnym kształcie integracja społeczna Redzian, w tym mieszkańców obszaru, nie jest wystarczająca. Potwierdziła to debata podsumowująca spacer badawczy – uczestnicy wskazywali, że jednym z problemów społecznych jest brak integracji między dawnymi i nowymi mieszkańcami, którzy traktują miasto za ledwie jako sypialnię. Nowych mieszkańców podobszaru cechuje brak tożsamości lokalnej, np. związanej z kulturą kaszubską, choć są pozytywnie nastawieni do miasta i obszaru rewitalizacji. Podczas spaceru badawczego wybrzmiało natomiast to, że w Redzie nie ma placówki kultury, np. muzeum, które zajmowałoby się promocją lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Potencjały sfery społecznej

Choć obszar rewitalizacji charakteryzuje się kumulacją i często dużym natężeniem problemów społecznych, posiada sporo potencjałów związanych z tą sferą, na których należy oprzeć się przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnej.

O zaangażowaniu w sferze społecznej świadczy wysoki udział mieszkańców w życiu kulturalnym i publicznym. Obszar rewitalizacji wypada pod tym względem pozytywnie na tle miasta. O dużej aktywności kulturalnej świadczy przede wszystkim duża liczba użytkowników bibliotek publicznych. Na obszarze rewitalizacji wartość tego wskaźnika wyniosła 420,52 na 1000 mieszkańców, przy średniej referencyjnej – 324,48. W sumie z bibliotek korzysta 739 czytelników z obszaru rewitalizacji, co stanowi 7,3% ogółu mieszkańców obszaru.

Również pod względem koncentracji NGO obszar pozytywnie wyróżnia się na tle miasta, stanowiąc inny ważny potencjał sfery społecznej. Wartość wskaźnika „liczba NGO na 1000 osób” wyniosła 5,02 (8,44 dla jednostki nr 9 i 4,47 dla jednostki nr 10), znacznie przekraczając średnią referencyjną (2,42) i osiągając tym samym najwyższe wyniki w mieście. W sumie na obszarze rewitalizacji zarejestrowanych jest 26 różnych organizacji pozarządowych, na które składają się stowarzyszenia, kluby sportowe, kluby uczniowskie, ochotnicza straż pożarna.

Do szczególnie ważnych potencjalnych partnerów procesu rewitalizacji znajdujących się na obszarze rewitalizacji trzeba zaliczyć organizacje pozarządowe, których działalność z jednej strony przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, a z drugiej ma charakter aktywizacyjny.

W ramach pierwszej kategorii należy wskazać przede wszystkim na organizacje, które skupiają się na wsparciu osób narażonych na marginalizację czy wykluczenie społeczne. Należą do nich:

- Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” – prowadzące działania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, z siedzibą przy ul. Łąkowej 36/38;
- Stowarzyszenie Dzieło Pomocy Rodzinie – prowadzące działania wspierające dzieci i młodzież, z siedzibą przy ul. Krajobrazowej 2/6;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Redzie – związek działa na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdział ich samotności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, z siedzibą przy ul. Łąkowej 9.

Wśród organizacji, które działają na rzecz szeroko pojętej aktywizacji społecznej, można natomiast wymienić:

- Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział w Redzie – prowadzi działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz na rzecz języka regionalnego z siedzibą przy ul. Derdowskiego 3;

- Stowarzyszenie Przyjaciół Biblioteki w Redzie, które przy wsparciu Miejskiej Biblioteki Publicznej i Gminy Miasto Reda prowadzi Uniwersytet Trzeciego Wieku, do którego na koniec 2023 r. należało 232 studentów; w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku seniorzy uczestniczą w takich zajęciach, jak: lektoraty języków obcych (angielski i niemiecki), zajęcia rękodzieła artystycznego, informatyka, warsztaty teatralne i fotograficzne, gimnastyka rekreacyjna, joga i taniec;
- Dzienny Klub „Senior+” powołany w ramach zadań statutowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i zlokalizowany na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, miejsce spotkań, integracji, zajęć ruchowych i edukacyjnych oraz animacji czasu wolnego rosnącej populacji osób starszych w Redzie.

Za potencjał w sferze społecznej uznaje się także ogólnomiejskie organizacje reprezentujące społeczeństwo obywatelskie – ciała, gremia, grupy formalne i nieformalne, które z uwagi na swoje kompetencje, doświadczenie i aktywność mogą skutecznie włączyć się do procesu rewitalizacji, wspierając go lub współtworząc. Do takich ciał można zaliczyć:

- Młodzieżowa Rada Miejska – powołana w 2015 r. składa się z 21 młodzieżowych radnych;
- Miejska Rada Seniorów – powołana w 2019 r. składa się z 14 osób, w tym 9 przedstawicieli organizacji pozarządowych;
- Rada Miejska w Redzie.

Kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru rewitalizacji mają także instytucje publiczne związane z pomocą społeczną i kulturą, prowadzące działalność na obszarze rewitalizacji. Jedną z najważniejszych instytucji zajmujących się pomocą społeczną jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) z siedzibą przy ul. Derdowskiego 25. Głównym celem realizowanym przez MOPS jest systematyczna poprawa sytuacji bytowej beneficjentów pomocy społecznej i ograniczanie zjawiska ubożenia społeczeństwa, podziałów społecznych oraz wykluczenia społecznego.

Najważniejszą instytucją kultury na obszarze rewitalizacji jest Fabryka Kultury – publiczna instytucja kultury o lokalnym zasięgu działań z siedzibą przy ul. Łąkowej 59A. Jego nowoczesna siedziba jest jednym z najważniejszych miejsc symbolicznych na obszarze rewitalizacji. Zgodnie ze statutem Fabryka Kultury w Redzie realizuje zadania w dziedzinie tworzenia i upowszechniania, ochrony kultury oraz edukacji, turystyki i promocji Gminy Miasto Reda. Na obszarze rewitalizacji prężnie również działa Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Derdowskiego – z siedzibą przy ul. Derdowskiego 3, która pełni ważną rolę kulturalną – działają tu kluby książki, m.in. fantastycznej, organizowane są spotkania i warsztaty kompetencyjne.

Fotografia 1. Fabryka Kultury w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Fotografia 2. Siedziba biblioteki publicznej w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Na obszarze rewitalizacji mieszczą się także placówki edukacyjne, które potencjalnie mogą służyć zarówno bazą infrastrukturalną (sale, sprzęt, boiska sportowe), jak i kadrą. Należą do nich: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Małego Trójmiasta Kaszubskiego w Redzie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2, Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kazimierza Pruszkowskiego w Redzie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, Przedszkole nr 1 i Przedszkole nr 2.

Obszar rewitalizacji, stanowiący ściśle centrum Redy, jest najważniejszym punktem miasta, w którym regularnie bywają także mieszkańcy innych dzielnic. W spacerze badawczym zorganizowanym w ramach prac nad diagnozą szczegółową w

przeważającym stopniu wzięli udział właśnie mieszkańcy innych części Redy, dla których obszar ten jest kluczowy z uwagi na położenie i pełnione funkcje – reprezentacyjne, usługowe, rozrywkowe i integracyjne. Większość uczestników spaceru pracuje na obszarze rewitalizacji lub korzysta z oferowanych na tym terenie usług, niektórzy prowadzą tu działalność społeczną i gospodarczą lub posiadają nieruchomość. Z ważnych miejsc usytuowanych na obszarze rewitalizacji najwięcej uczestników ankiety badawczej wskazało Miejski Park Rodzinny. Innymi ważnymi deklarowanymi miejscami na obszarze rewitalizacji są instytucje publiczne: urząd miasta, placówki kultury i sportu – biblioteka miejska, Fabryka Kultury i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR), wreszcie zlokalizowana na obszarze siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Ochotniczej Straży Pożarnej. Ważnym i symbolicznym dla Redy miejscem jest zabytkowy kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Katarzyny Aleksandryjskiej. W obszarze rewitalizacji znajduje się ulica imienia wieloletniego Proboszcza tej parafii Ks. Albina Potrackiego – jednym z przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest utworzenie mini parku przy tej ulicy. Pojedyncze osoby jako ważne miejsca na mapie obszaru rewitalizacji wskazywały budynek dawnej policji, skatepark, cmentarz komunalny, kwietnik z napisem „Reda” przy ul. Gdańskiej, od północnej strony wjazdu do miasta, a także szkołę podstawową nr 4 i główną ulicę handlową obszaru – Aleję Jana Pawła II.

Dla mieszkańców Redy obszar rewitalizacji jest też ważnym miejscem nie tylko różnorodnych aktywności, ale i miejscem spotkań znajomych, przyjaciół, wspólnego spędzania wolnego czasu. Dla największej liczby osób takim miejscem jest rozległy Miejski Park Rodzinny w Redzie, położony w północnej części obszaru rewitalizacji. Ponadto, dużą popularnością jako miejsce spotkań cieszy się plac przy Szkole Podstawowej nr 4 oraz tereny sportowe zarządzane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. W pojedynczych odpowiedziach respondenci ankiety wskazywali również bibliotekę i Fabrykę Kultury, a także boisko przy Szkole Podstawowej nr 2 i Aleję Jana Pawła II.

Fotografia 3. Ławka upamiętniająca Hieronima Derdowskiego przy bibliotece miejskiej

Fot. Edyta Tomczyk

Potencjałem, z którego warto korzystać w trakcie procesu rewitalizacji jest lokalne dziedzictwo kulturowe. W przypadku obszaru rewitalizacji szczególnie ważną rolę może odegrać dziedzictwo niematerialne związane z kulturą kaszubską, z którą ściśle wiąże się historia Redy - młodego miasta, które prawa miejskie otrzymało dopiero w 1967 r. Tradycje bogatej kultury ludowej, języka, sztuki i postaci działaczy kaszubskich takich jak poeta i dziennikarz Hieronim Derdowski (1852-1902) czy radny Redy - współzałożyciel i członek zespołu Redzanie, a także Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oddział Reda Paweł Hincke (1940-2018) - mogą z powodzeniem być wykorzystywane do działań aktywizacyjnych podnoszących szeroko rozumiany kapitał społeczny mieszkańców obszaru rewitalizacji, dumę z miejsca zamieszkania, przekładając się na wzrost lokalnej tożsamości i zaangażowania w sprawy społeczne i obywatelskie. Kolejnym przykładem osoby wartą upamiętnienia jest zamordowany w Piaśnicy drogomistrz Franciszek Talaśka, działacz społeczny, który mieszkał i działał w budynku przy ul. Gdańskiej 55. Budynek ten (jego rozbudowa i przekształcenie w funkcje społeczne) jest jednym z przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Fotografia 4. Kamień upamiętniający Pawła Hincke w Miejskim Parku Rodzinnym w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów społecznych. Należą do nich:

- niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności,
- duża liczba osób w starszym wieku, wymagających innych rodzajów wsparcia,
- duża liczba osób z niepełnosprawnościami,
- problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych,
- przemoc domowa, która dotyczy całych rodzin, niezależnie od statusu materialnego,
- problem niskich osiągnięć edukacyjnych, łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia.

Zidentyfikowane potrzeby obszaru rewitalizacji wskazują na konieczność podjęcia szeroko zakrojonej, kompleksowej interwencji skierowanej do grup narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności, bezradności i przemocy w rodzinie, trudności życiowych i osobistych. Przeprowadzona diagnoza wykazała, że skala kryzysu w tym zakresie jest na obszarze rewitalizacji bardzo duża. Choć osoby narażone na wykluczenie społeczne są objęte opieką MOPS i innych instytucji pomocowych, wydaje się ona jednak niewystarczająca w obliczu

natężenia problemów. Stąd istnieje potrzeba prowadzenia działań skierowanych bezpośrednio do zagrożonych mieszkańców obszaru, najlepiej w ramach instytucji działających na tym terenie prowadzących do ich trwałej aktywizacji społecznej, zawodowej i obywatelskiej.

Inną grupą, która wymaga sprofilowanych działań, są seniorzy. Przy prowadzeniu polityki rewitalizacji skierowanej do tej grupy kluczowe znaczenie ma dostosowanie rodzaju i zakresu wsparcia do przedziału wiekowego seniorów. W przypadku tzw. młodych emerytów należy podjąć przede wszystkim działania aktywizacyjne, w tym aktywizację społeczną i zawodową. Osoby powyżej 75 roku życia mają z reguły inne potrzeby. Przy planowaniu interwencji dla tej grupy osób należy uwzględnić przestrzenne aspekty związane z dostępnością, utrzymywaniem dobrej kondycji psychofizycznej, tak, aby jak najdłużej mogli samodzielnie funkcjonować we własnym środowisku. Ważne jest także zapewnienie pomocy w działaniach pielęgnacyjno-opiekuńczych czy opiece wytchnieniowej dla opiekunów. W ramach interwencji należy także w sposób szczególny uwzględnić potrzeby młodzieży. Aktywizacja tej grupy społecznej przełoży się na podniesienie kapitału społecznego. W tym celu należy dostosować ofertę spędzania wolnego czasu i działania edukacyjne do potrzeb młodzieży.

Z punktu widzenia mieszkańców istotne są też miejsca integracji społecznej i po prostu miejsca, w których mogliby się spotykać. Takie miejsca integracji są ważne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, ale brakuje też miejsc dla młodzieży i dzieci, miejsca na działania Rady Seniorów i Rady Młodzieżowej. Równie ważne powinny być działania integracyjne, nie tylko skierowane do grup narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne, ale i do różnych grup mieszkańców – od pokoleń mieszkających w Redzie i nowych, którzy tu się stosunkowo niedawno osiedlili.

Podsumowując, można stwierdzić, że zdiagnozowane potrzeby dotyczące kwestii społecznych mogą zostać rozwiązane z wykorzystaniem głównych potencjałów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji, w tym przede wszystkim działających na obszarze lub w jego sąsiedztwie organizacji pozarządowych oraz instytucji społecznych i kultury.

Sfera gospodarcza

Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji obejmuje przede wszystkim analizę zagadnień dotyczących niskiego stopnia przedsiębiorczości i słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

W Redzie zakłady przemysłowe zlokalizowane są przede wszystkim w sąsiedztwie linii kolejowej w południowej i zachodniej części miasta. Część zakładów produkcyjnych i usługowych ma swoją siedzibę w centralnej części miasta, na lewym brzegu rzeki Redy. Obiekty handlowe i usługowe cechuje duże rozproszenie. Większe skupiska obiektów świadczących usługi handlowe i usługowe występują w

południowo-wschodniej części obszaru rewitalizacji, z kolei w jego zachodniej części zlokalizowane są przede wszystkim serwisy samochodowe, zakłady metalowe, obiekty handlu detalicznego i usługowe.

W strukturze podmiotów gospodarczych miasta dominują podmioty sektora prywatnego, które stanowią 98,8% ogółu. Lokalna gospodarka opiera się na działalności mikroprzedsiębiorstw zatrudniających mniej niż 10 osób – stanowią one 98,1% ogółu firm. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych działa w sektorze usług – ponad 68,8%, znaczący jest także udział sektora przemysłu i budownictwa – 31,0%. Na obszarze rewitalizacji skupia się życie usługowe miasta. Jest tutaj położonych wiele obiektów handlowych, w tym sklepy spożywcze, przemysłowe, lokale gastronomiczne i inny drobny handel.

Problemy sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji

Badanie przeprowadzone na potrzeby diagnozy delimitacyjnej świadczy przede wszystkim o dość niestabilnych na tle miasta warunkach do prowadzenia działalności na obszarze rewitalizacji przy zdecydowanej atrakcyjności gospodarczej tego terenu.

Bezpośrednim czynnikiem określającym stopień przedsiębiorczości jest liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych i liczba nowych zarejestrowań w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Pod względem liczby zarejestrowań w CEIDG na 1000 osób wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 69,83 przy średniej referencyjnej 64,10. Obszar rewitalizacji osiągnął zatem wartość wyższą od średniej dla miasta. W przypadku wskaźnika ilustrującego liczbę nowych podmiotów zarejestrowanych w latach 2021-2023 wartość wskaźnika dla obszaru wyniosła 16,98 na 1000 osób, natomiast średnia dla miasta 14,59. Przedstawione dane wskazują na wyższą dynamikę rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizacji. Z uwagi na centralne usytuowanie obszaru i pełnione przez niego funkcje centrotwórcze i ogólnomiejskie wydaje się to zrozumiałe.

Pomimo opisanych powyżej zjawisk sytuację gospodarczą obszaru rewitalizacji należy uznać za kryzysową, ponieważ w przypadku innych badanych zjawisk z tej sfery uzyskane wyniki były gorsze od przeciętnych w mieście.

Najpoważniejszym zidentyfikowanym negatywnym zjawiskiem gospodarczym jest duża niestabilność części zakładanych na obszarze rewitalizacji firm. Świadczy o tym duża liczba wyrejestrowań z CEIDG – w latach 2021-2023 wyrejestrowano tu 16,98 firm na 1000 osób, a więc więcej niż średnio w Redzie (14,59). Obszar rewitalizacji uzyskał trzeci najgorszy wynik w mieście, który może świadczyć o źle dobranym profilu działalności i nieodpowiednim rozpoznaniu potrzeb klientów.

O relatywnie gorszej sytuacji gospodarczej obszaru rewitalizacji pośrednio świadczą też wpływy z podatku od nieruchomości z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Wskaźnik, odnoszący się do tego zjawiska, na dzień 1 stycznia 2024 r. osiągnął na obszarze rewitalizacji na tle miasta zdecydowanie niższą wartość – 117

641 (przy wartości referencyjnej 173 748). Firmy prowadzące działalność na obszarze rewitalizacji generują zatem małe wpływy z podatku od nieruchomości.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo analizowane wskaźniki dotyczące sfery gospodarczej w odniesieniu do średniej dla miasta.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r., o ile nie zaznaczono inaczej]

Wskaźniki odnoszące się do sfery gospodarczej	Obszar rewitalizacji	Na terenie jednostki nr 9	Na terenie jednostki nr 10	Średnia dla Redy
Liczba zarejestrowanych podmiotów w CEIDG na 1000 osób	69,83	92,83	66,17	64,10
Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG w latach 2021-2023 na 1000 osób	16,98	28,13	15,20	14,59
Liczba wyrejestrowań z CEIDG w latach 2021-2023 na 1000 osób	11,96	8,44	12,52	7,85
Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości z tytułu działalności gospodarczej na 1000 osób	117 641	199 871	104 570	173 748

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.

Negatywne tendencje związane z działalnościami gospodarczymi prowadzonymi na obszarze rewitalizacji można było także zaobserwować podczas badania terenowego. Choć obszar rewitalizacji znajduje się w centrum Redy, nie ma tu właściwie ulicy czy miejsca, które pełniłoby funkcje centrotwórcze, gdzie skupiałby się handel i usługi. Sklepy czy usługi są w dużej mierze rozproszone, co nie sprzyja handlowi, i szerzej, spędzaniu wolnego czasu przez mieszkańców. Najwięcej sklepów i punktów gastronomicznych znajduje się przy głównej przelotowej ul. Gdańskiej, która jednak ze względu na duży ruch samochodowy nie ma charakteru ulicy handlowej. Sporo działalności znajduje się też przy Alei Jana Pawła

II, która po przekształceniach przestrzennych mogłaby pełnić rolę śródmiejskiego deptaka.

Na obszarze rewitalizacji przeważają sklepy spożywcze, często o sieciowym charakterze, w tym sklepy wielkopowierzchniowe jak Biedronka i POLOmarket, sklepy z nową i używaną odzieżą, produktami przemysłowymi, apteki, bary i bistra oferujące dania typu fast food. Gama usług dostępnych na obszarze rewitalizacji obejmuje przede wszystkim usługi codzienne, np. fryzjerskie, dentystyczne, samochodowe. Na obszarze rewitalizacji, w przeważającej mierze ze współczesną zabudową osiedlową i jednorodzinną, nie ma miejsc typowych dla turystycznych, zabytkowych centrów miast, w tym bardziej wyszukanych kawiarni, restauracji, sklepów z pamiątkami, galerii sztuki. Brakuje też rozwiniętej bazy hotelowej.

Do negatywnych zjawisk trzeba zaliczyć wygląd niektórych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji sklepów i lokali usługowych, których estetyka wydaje się nieco przestarzała. Na jakość przestrzeni publicznych wpływa również negatywnie pewien chaos reklamowy, np. wzdłuż Alei Jana Pawła II. Atrakcyjność obszaru zmniejszają wolnostojące kioski i budki, które zakłócają ład przestrzenny. Nieunowocześniane, być może z powodu braku środków na inwestycje, lokale handlowe przyczyniają się mniejszej atrakcyjności okolicy.

W przeprowadzonej na potrzeby diagnozy pogłębionej ankiecie wybrzmiał problem sporej rotacji przedsiębiorstw na obszarze rewitalizacji. Nowe sklepy, co prawda pojawiają się w centrum Redy, ale często nie dają rady się utrzymać i po jakimś czasie się zamykają. Dotyczy to nie tylko mikrofirm, które dominują na tym terenie, ale także większych sklepów, które z powodu problemów zaczynają się zamykać. W trakcie debaty podsumowującej spacer badawczy poruszono także kwestię braku eleganckich lokali gastronomicznych, przede wszystkim kawiarni, np. na terenie lub bezpośrednio w pobliżu Parku Miejskiego.

Potencjały sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji

Pomimo pewnej niestabilności przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji pozytywnym wyróżnikiem są firmy, które prowadzą tu swoje działalności od wielu lat. Do takich firm należy zaliczyć:

- Firma „ADMAR” posiadająca w swej ofercie bogaty asortyment tkanin meblowych i artykułów tapicerskich,
- Pracownia Haftu Artystycznego „ZYGZAK”, która specjalizuje się w produkcji wysokiej jakości szat liturgicznych, chorągwi, sztandarów, baldachimów w oparciu o ręczny i maszynowy haft,
- Zakład Fotograficzny „Pan Robert”,
- Sklep rybny,
- Cukiernia „Sabinka” – producent wyrobów cukierniczych, działająca od prawie 30 lat.

Za kolejny potencjał należy uznać funkcjonowanie na obszarze firm świadczących usługi specjalistyczne, w tym informatyczne, projektowe, ubezpieczeniowe, spawalnicze, ślusarskie, budowlane (przewierthy). Ich obecność może przyczynić się do rozwoju bardziej zdywersyfikowanej, ciekawszej, bardziej pożądanej oferty, która spełniałaby potrzeby lokalnej społeczności, ale także mieszkańców innych części miast i przyjezdnych.

Innym atutem omawianego obszaru jest lokalizacja w jego granicach lub w sąsiedztwie ważnych dla rozwoju gospodarczego miasta podmiotów. Są to m.in.:

- przedsiębiorstwo „H+H. ZAKŁAD REDA”,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Ciepłowniczo-Komunalne „KOKSIK”,
- Przedsiębiorstwo Elektryczno-Budowlane S. Styn „STEL”,
- park handlowy EDS Park Reda.

Silną stroną obszaru rewitalizacji jest także zlokalizowany w jego granicach Cech Rzemiosł Różnych w Redzie z siedzibą przy ul. Cechowej 7, którego włączenie w proces rewitalizacji stanowiłoby ważny impuls do gospodarczego rozwoju centrum.

W związku z zachowanym dziedzictwem kulturowym, m.in. leżącymi na obszarze rewitalizacji zabytkowymi budynkami mieszkalnymi, usługowymi, obiektem sakralnym czy leżącym w sąsiedztwie zespołem dworca, miasto cechuje pewien potencjał turystyczny. Największą atrakcją turystyczną jest niewątpliwie Aquapark, leżący wprawdzie poza obszarem rewitalizacji, ale w jego pobliżu. Wśród innych atrakcji poza obszarem rewitalizacji należy wymienić, punkt widokowy przy ul. Jarej oraz szlaki piesze, rowerowe i kajakowe. W mieście znajdują się także stajnie, wokół których rozwija się turystyka jeździecka oraz hotel.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie. Należą do nich:

- stosunkowo duża rotacja podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji,
- brak pewnych usług, w tym oferty spędzania wolnego czasu (gastronomia, innowacyjne usługi, baza noclegowa),
- wygląd i otoczenie lokali użytkowych obniżających atrakcyjność przestrzeni,
- słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się.

Badanie terenowe wykazało, że na obszarze rewitalizacji oferta proponowana przez sklepy i punkty usługowe, w tym gastronomiczne i hotelowe, wydaje się

niewystarczająca, a same lokale użytkowe wraz ich otoczeniem (szyldami, banerami reklamowymi) wymagają prac remontowych i modernizacyjnych.

Należy jednak podkreślić, że możliwy zakres interwencji samorządu w tym zakresie jest mocno ograniczony. Działania naprawcze powinny być realizowane w ramach ogólnomiejskiej polityki współpracy miasta z przedsiębiorcami. W ramach programu wspierania przedsiębiorców należy podjąć działania edukacyjne, polegające na inkubowaniu nowych działalności realizowanych przez partnerów gospodarczych procesu. Kluczowa może okazać się także organizacja różnego rodzaju konkursów np. na najładniejszą witrynę, wsparcie przedsiębiorców przy tworzeniu oprawy wizualnej (szyldów, reklam) czy zaproszenie przedsiębiorców do aktywnego udziału w imprezach i wydarzeniach realizowanych w centralnej części miasta.

Zasadne wydaje się także podjęcie działań mając na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych, w tym także osoby w starszym wieku, które chciałyby nadal być aktywne zawodowo. Jednym z rodzajów interwencji, którą należałoby podjąć w tym zakresie jest organizacja kursów zawodowych, w ramach których osoby te mogłyby nabyć specjalistyczne umiejętności i tym samym zwiększyć swoje szanse na rynku pracy.

Sfera środowiskowa

Ogólna charakterystyka sfery środowiskowej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji obejmuje spektrum zagadnień związanych z przekroczeniami standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Do zagadnień tej sfery należą przede wszystkim problemy związane z jakością powietrza, ale też zjawiska związane z postępującymi zmianami klimatycznymi.

W granicach Redy tereny ogólnodostępnych parków, zieleńców i zieleni osiedlowej stanowią 0,5% ogólnej powierzchni miasta. Warto wspomnieć, że mieszkańcy mają dostęp do terenów atrakcyjnych przyrodniczo, jakimi są dolina rzeki Redy, rozległy kompleks leśny obejmujący północno-zachodnią część miasta i Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej oraz Obszaru Natura 2000 (obszary ptasie) o tej samej nazwie. Mieszkańcy mogą korzystać z Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, stanowiącego zielone płuca Trójmiasta, który tworzą dwa kompleksy leśne, rozciągające się na terenach gmin: Gdańsk, Gdynia, Sopot oraz Rumia, Reda, Wejherowo i Szemud. Jeśli chodzi o walory środowiskowe obszaru rewitalizacji, to znajduje się tu duża powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej, w tym Miejski Park Rodzinny, który jest zlokalizowany w jego północno-wschodniej części.

Fotografia 5. Miejski Park Rodzinny w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Zgodnie z diagnozą wykonaną na potrzeby Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Miasto Reda, na obszarze rewitalizacji występuje ryzyko upałów, intensywnych opadów, a nawet powodzi.

Problemy sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji

W przypadku sfery środowiskowej badane w trakcie diagnozy delimitacyjnej zjawiska: przestarzałe systemy grzewcze i obecność wyrobów zawierających azbest nie wskazują na zagrożenie kryzysu. Na obszarze rewitalizacji występują budynki przyłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej, stąd wskaźnik odnoszący się do liczby lokali mieszkalnych i użytkowych ogrzewanych piecami węglowymi (w przeliczeniu na 1000 osób) osiągnął tu wartość dwukrotnie niższą (24,50) niż średnia dla miasta (49,91). Oznacza to, że na obszarze rewitalizacji na każde 1000 mieszkańców ok. 24 osób korzysta z nieefektywnych źródeł ogrzewania, a w całym mieście prawie 50 osób. Wykonana w stosunkowo nowych technologiach zabudowa osiedlowa sprawia również, że na terenie tym zidentyfikowano niższą niż przeciętną w mieście ilość wyrobów zawierających azbest, które używane kiedyś były głównie do produkcji materiałów izolacyjnych: pokryć rur, kotłów czy poszyc dachowych. Wartość wskaźnika „powierzchnia wyrobów zawierających azbest w m² powierzchni jednostki” – 440 – na obszarze rewitalizacji jest prawie dwukrotnie niższa od wartości referencyjnej, która wyniosła 722. Choć na obszarze rewitalizacji nie stwierdzono stanu kryzysowego, w związku z wpływem jakości powietrza i produktów zawierających azbest na stan zdrowia ludzi, konieczna jest kontynuacja działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym zakresie.

Czynnikiem, który wpływa na degradację jakości powietrza, przez co negatywnie oddziałuje na zdrowie ludzi, jest ruch kołowy. Poruszające się samochody stanowią źródło emisji tlenków azotu, tlenków węgla, węglowodorów aromatycznych i metali ciężkich. Są także źródłem emisji pierwotnej pyłu zawieszonego PM10 (zawartego w spalinach, pochodzącego ze zużycia elementów pojazdów – opon, tarcz sprzęgła i tarczy hamulców – oraz ze zużycia nawierzchni drogowej), a także emisji wtórnej. W przypadku Redy mamy do czynienia ze szczególnie niekorzystną sytuacją w zakresie transportu, która wynika z linearnej, policentrycznej struktury miasta – lokowanego wzdłuż głównych tras tranzytowych, podzielonego liniami kolejowymi, z czego linia 213 nie jest zelektryfikowana i obsługiwana przez lokomotywy spalinowe, i drogami o znaczeniu ponadlokalnym. Przez miasto, w tym także przez obszar rewitalizacji, przebiegają drogi wojewódzkie 468 oraz 218.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo analizowane wskaźniki dotyczące sfery gospodarczej w odniesieniu do średniej dla miasta.

Tabela 6. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]

Wskaźniki odnoszące się do sfery środowiskowej	Obszar rewitalizacji	Na terenie jednostki nr 9	Na terenie jednostki nr 10	Średnia dla Redy
Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	24,50	67,51	17,66	49,91
Powierzchnia wyrobów zawierających azbest w m ² powierzchni jednostki	440	1387	289	722

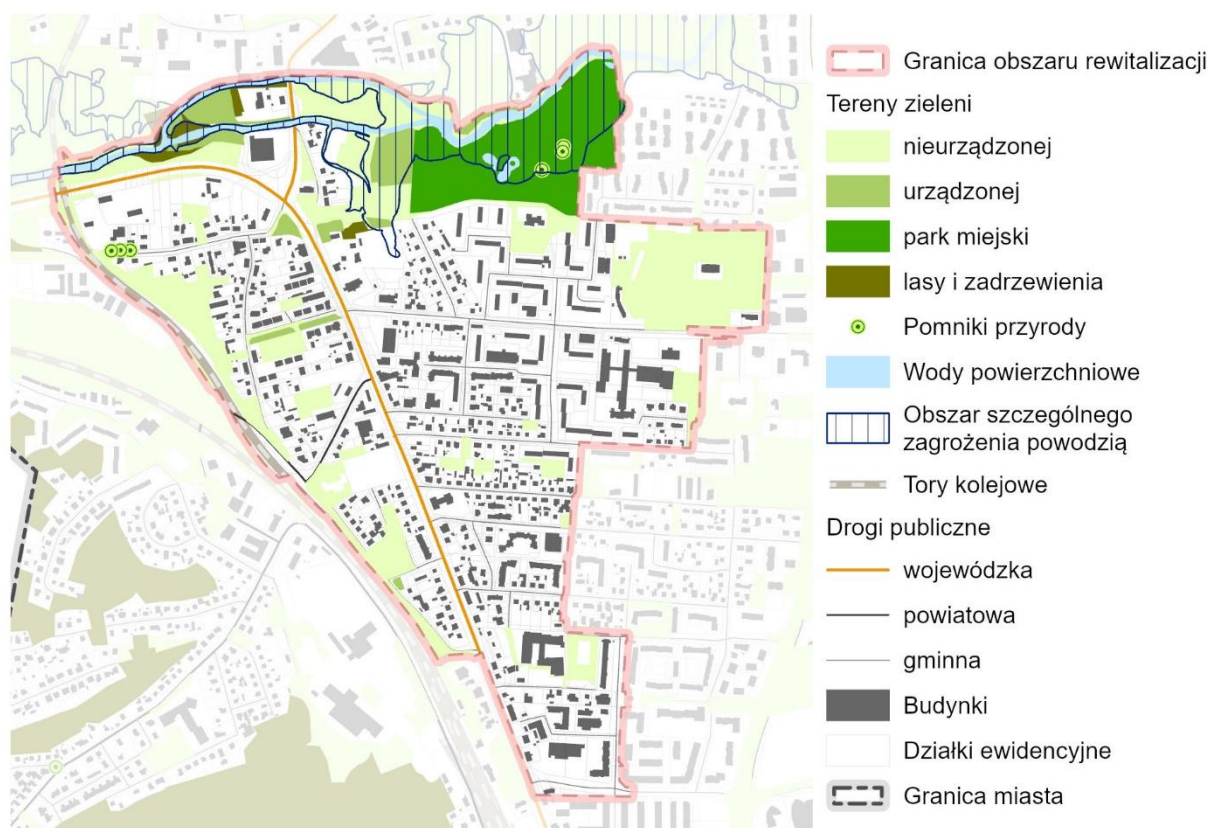
Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.

Zgodnie z Miejskim Planem Adaptacji do zmian klimatu położony centralnie i silnie zurbanizowany obszar rewitalizacji – pomimo stosunkowo dużych terenów zieleni – jest szczególnie narażony na zachodzące zmiany klimatyczne. W miesiącach letnich występują tu tzw. wyspy ciepła – miejsca o wyższej niż przeciętna temperaturze. Przyczyną są nieprzepuszczalne powierzchnie, które w ciepłych porach roku silnie się nagrzewają. Leżące na obrzeżach tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej, w tym Miejski Park Rodzinny, tereny przy MOSiR czy wzdłuż linii kolejowej, nie oddziałują znacząco na pozostałą część obszaru rewitalizacji. Zjawisko wysokich temperatur w miesiącach ciepłych jest szczególnie niekorzystne, a wręcz może być niebezpieczne, dla zdrowia osób starszych, których udział na obszarze rewitalizacji,

szczególnie zaś jednostki nr 9, jest zauważalnie wyższy niż w innych częściach Redy.

Rozległe uszczelnnione powierzchnie sprawiają też, że pod wpływem intensywnych deszczów, szczególnie o charakterze nawałnym, występują problemy z retencją wód powierzchniowych, a także podwyższone ryzyko podtopień i powodzi. Zgodnie z obowiązującą mapą zagrożenia powodziowego fragment obszaru rewitalizacji w jego północnej części, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Redy, stanowi obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Zagospodarowanie terenów szczególnego zagrożenia powodzią regulują przepisy odrębne, wynikające z ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.

Rysunek 3. Uwarunkowania środowiskowe obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne IRMiR.

W ankiecie przeprowadzonej na potrzeby diagnozy pogłębionej respondenci wskazywali na odczuwalne na obszarze rewitalizacji zjawiska generowane przez zachodzące zmiany klimatu. Najważniejszym problemem identyfikowanym przez mieszkańców jest zbyt mało zieleni, w tym zieleni wysokiej. Dwa kolejne zauważalne negatywne zjawiska ze sfery środowiskowej, odczuwalne na obszarze rewitalizacji, to występujące tu wyspy ciepła i problemy z retencją wody powierzchniowej z powodu utwardzonych powierzchni, a także występująca w miesiącach letnich susza.

Potencjały sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji

Za jeden z najważniejszych potencjałów obszaru rewitalizacji należy uznać dużą powierzchnię ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej wynoszącą 9,5 ha. Wskaźnik odnoszący się do powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej wyniósł dla jednostki nr 10 – 491 dla obszaru rewitalizacji 356, przy wartości referencyjnej 46,54. Tereny te leżą w jednostce nr 10, dla której wartość wskaźnika wyniosła 491.

Właśnie tu zlokalizowany jest Miejski Park Rodzinny – największy teren zieleni urządzonej w mieście. Park o powierzchni około 7,15 ha leży w północnej części obszaru rewitalizacji, przy ul. 1 Maja. Stanowi aż 7,2% powierzchni obszaru rewitalizacji i jest jedną z głównych, wskazywanych przez uczestników spaceru badawczego, debaty i ankiety, jego zalet. W parku występuje bogata roślinność, tworząca doskonałe warunki bytowe dla różnorodnych gatunków ptaków i owadów. Ponadto szczególnym elementem parku są niewielkie stawy i przepływająca przez jego teren rzeka Reda, które nie tylko urozmaicają krajobraz parku, ale tworzą również mikroklimat sprzyjający odpoczynkowi. Duża ilość zieleni znacząco obniża temperaturę i pozwala latem uniknąć bezpośredniej ekspozycji na słońce. Zieleń, szczególnie większe drzewa, także usuwają zanieczyszczenia powietrza. Park oprócz swojej funkcji środowiskowej pełni też rolę symboliczną. Respondenci ankiety przeprowadzonej na potrzeby diagnozy pogłębionej najczęściej wskazywali park jako najważniejsze miejsce obszaru rewitalizacji, gdzie spotykają się i spędzają czas wszyscy mieszkańcy Redy.

Fotografia 6. Miejski Park Rodzinny w Redzie – widok ogólny

Fot. Edyta Tomczyk

Do terenów zieleni na obszarze rewitalizacji należy także zieleni urządzona: trawniki i inne nasadzenia na osiedlach mieszkaniowych, na terenach publicznych wzdłuż ulic, oraz zieleni w ogródkach domów jednorodzinnych. Na podstawie badania terenowego można stwierdzić, że w większości przypadków jest ona urozmaicona i zadbane. Oprócz trawników składają się na nią drzewa, miejscami wysokie, a także krzewy, w tym w formie żywopłotów. Z uwagi na to, że na obszarze rewitalizacji przeważa własność spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz własność prywatna, działania mające na celu poprawę warunków środowiskowych (w tym w zakresie zieleni i ograniczania powierzchni uszczelnionych) należy prowadzić wspólnie (gmina i inni interesariusze), w ramach dostępnych modeli, jak Budżet Obywatelski oraz projekty z dofinansowaniem zewnętrznym, umocowane w dokumentach strategicznych, jak np. Miejski Plan Adaptacji do zmian Klimatu.

Fotografia 7. Zieleni urządzona w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Na obszarze rewitalizacji występuje kilka pomników przyrody. Są to:

- drzewo „Miłostka” – lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) rosnąca w pasie drogowym ul. Cechowej (działka ewid. nr 143/1, obręb 0001, wpis: 23.03.1991),
- drzewo „Miłka” – lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) rosnąca w pasie drogowym ul. Cechowej (działka ewid. nr 145/1, obręb 0001, wpis: 27.12.2024),
- drzewo „Antonina” – lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) rosnąca w pasie drogowym ul. Cechowej (działka ewid. nr 170/10, obręb 0001 wpis: 27.12.2024),
- drzewo „Bogna” – olsza czarna (*Alnus glutinosa*) rosnąca w Miejskim Parku Rodzinnym (działka ewid. nr 57, obręb 0001, wpis: 27.12.2024),
- drzewo „Klementyna” – olsza czarna (*Alnus glutinosa*) rosnąca w Miejskim Parku Rodzinnym (działka ewid. nr 58/3, obręb 0001, wpis: 27.12.2024),
- drzewo Franek i Franka – olsza czarna (*Alnus glutinosa*) rosnąca w Miejskim Parku Rodzinnym (działka ewid. nr 43/124, obręb 0001, wpis: 27.12.2024).

Za ważny potencjał w tej sferze należy też uznać dużą świadomość władz samorządowych na temat zachodzących zmian klimatu. Władze miasta i urzędnicy magistratu zdają sobie sprawę z konieczności zwiększenia rezyliencji i podjęcia działań na rzecz adaptacji do nadchodzących zmian. Wyrazem tego jest opracowanie i uchwalenie Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Miasto Reda⁴.

Miasto podejmuje też aktywne działania na rzecz poprawy stanu środowiska - zmniejszenia ruchu samochodowego na obszarze rewitalizacji oraz zwiększenia retencji. W tym celu podjęto decyzję o budowie węzła komunikacyjnego a także nowego zbiornika retencyjnego w ramach zadania „Budowa zbiornika retencyjnego i terenów rekreacyjnych przy istniejącym rowie odwadniającym pn.-wsch. część Redy”. Rozpoczęta już inwestycja przyczyni się nie tylko do zwiększenia bezpieczeństwa ekologicznego, ale także powstania terenów rekreacyjnych⁵.

W latach 2010-2024 przeprowadzono również szereg inwestycji mających na celu poprawę jakości sieci miejskich dróg oraz zwiększenia przepustowości miasta, do których należą:

- budowa węzła integracyjnego z trasami dojazdowymi przy redzkim dworcu,
- budowa ul. Morskiej, alternatywnego połączenia Redy i Rumi,
- przebudowa układu drogowego Leśna - Cegielniana, kolejnego alternatywnego połączenia Redy i Rumi,
- likwidacja przejazdu kolejowego przy ul. Gniewowskiej z budową dwóch wiaduktów kolejowych i ronda,
- przebudowa połączenia ulic Obwodowej i Kazimierskiej z budową mostu na Kanale Łyskim,
- przebudowa ulicy Obwodowej z budową chodnika i drogi dla rowerów
- modernizacja najważniejszych redzkich ulic, w tym ulic Gdańskiej, Łąkowej i Puckiej,
- budowa ulicy 12 Marca,
- budowa ulicy Polnej i Karłowicza⁶.

⁴ Uchwała nr XX/177/2025 Rady Miejskiej w Redzie 28 sierpnia 2025 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Miasto Reda.

⁵ Nowe zbiorniki retencyjne i przestrzeń rekreacyjna dla Redzian | REDA - Urząd Miasta Redy.

⁶ Strategia Rozwoju Gminy Miasto Reda do 2030 roku. Załącznik do uchwały XXVII/289/2020 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do roku 2030.

Fotografia 8. Nowe nasadzenia publiczne na obszarze rewitalizacji

Fot. Edyta Tomczyk

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie, które w dużej mierze dotyczą też innych części miasta:

- problemy wynikające z zachodzących zmian klimatycznych – związane z występowaniem tzw. wysp ciepła oraz retencją wody deszczów nawaalnych powodujących podtopienia i zalewanie ulic,
- występowanie na obszarze rewitalizacji, dużych powierzchni utwardzonych, prowadzących do nagrzewania się przestrzeni,
- zbyt mało zieleni, w tym zieleni wysokiej,
- brak świadomości części mieszkańców na temat zachodzących zmian klimatycznych i wyzwań środowiskowych,
- zanieczyszczenie powietrza generowane przez przestarzałe systemy grzewcze i ruch samochodowy tak w mieście, jak i na obszarze rewitalizacji,

- wyroby zawierające szkodliwy dla zdrowia ludzi azbest.

Na obszarze rewitalizacji, a także całego miasta należy kontynuować działania związane z adaptacją do zmian klimatu, w tym m.in. rozwój terenów zieleni przez nasadzenia, zwiększanie powierzchni przepuszczalnych, wzmacnianie błękitnej infrastruktury – wdrażanie rozwiązań zwiększających retencję (budowa zbiorników retencyjnych, niecek i ogrodów deszczowych, kanalizacji deszczowej). Mieszkańcy do głównych potrzeb z tej sfery zaliczają konieczność zwiększenia powierzchni zieleni, nasadzenia roślin, w tym drzew, tworzenie parków kieszonkowych, skwerów. Z uwagi na to, że na obszarze rewitalizacji tereny publiczne nie są rozległe ważna rola w poprawie warunków środowiskowych przypada także innym interesariuszom procesu rewitalizacji, w tym spółdzielniom i wspólnotom mieszkaniowym oraz właścicielom pojedynczych posesji. Z tego powodu prowadzić należy uzupełniające się i działania z udziałem różnych interesariuszy, w ramach sprawdzonych modeli współpracy.

Problemy w sferze środowiskowej muszą być też rozwiązywane w całym mieście, ponieważ tylko takie rozwiązania będą skuteczne i trwałe. W związku z tym projekty prośrodowiskowe na obszarze rewitalizacji powinny być ściśle zintegrowane i powiązane z innymi prowadzonymi w skali ogólnomiejskiej a nawet regionalnej. Kluczowe zatem wydaje się przyjęcie w 2025 r. Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Miasto Reda.

W celu poprawy jakości powietrza również należy kontynuować działania związane z wymianą pieców węglowych, a także usuwaniem wyrobów zawierających azbest nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale i w całym mieście. Na poprawę jakości powietrza wpłynęłoby zapewne ograniczenie ruchu kołowego. Niemniej, w związku z obecnym układem komunikacyjnym miasta – droga wojewódzka przecinająca obszar rewitalizacji, cel ten będzie trudny do osiągnięcia.

Wreszcie, podczas prac nad diagnozą pogłębioną obszaru rewitalizacji wybrzmiała potrzeba prowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców zwiększających ich wiedzę i świadomość w zakresie zagadnień środowiskowych, w tym dotyczących zmian klimatycznych, działań adaptacyjnych i mitygacyjnych.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Ogólna charakterystyka sfery funkcjonalnej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, ocena sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji obejmuje spektrum zagadnień, które dotyczą niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

Obszar rewitalizacji znajdujący się w centrum miasta ciągnie się wzdłuż drogi wojewódzkiej, jednostka urbanistyczna nr 9 położona jest na zachód, a jednostka nr 10 na wschód od przelotowej ul. Gdańskiej. Z uwagi na położenie i zlokalizowane obiekty oraz infrastrukturę obszar rewitalizacji ma zdecydowanie śródmiejski charakter. Jednostkę nr 9 cechuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna oraz komercyjne obiekty handlowo-usługowe. Natomiast na terenie jednostki nr 10 występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna, zlokalizowane są tutaj również usługi publiczne, komercyjne obiekty handlowo-usługowe i urządzone przestrzenie publiczne.

Fotografia 9. Typowa zabudowa w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Reda, w tym i obszar rewitalizacji, wyróżnia się rozwiniętym układem komunikacyjnym (drogowym i kolejowym) oraz dobrym połączeniem z sąsiednimi miejscowościami. Przez obszar przebiegają drogi wojewódzkie 468 i 216 (ul. Gdańska i ul. Wejherowska oraz Pucka) i droga powiatowa (ul. Gniewowska) mogące generować ruch tranzytowy oraz stanowić pewnego rodzaju zagrożenie dla pieszych.

Problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji

Choć centralnie położony i pełniący funkcje reprezentacyjne, usługowe oraz handlowe dla wszystkich mieszkańców Redy, obszar rewitalizacji cechują problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej, których rozwiązanie miałoby duże przełożenie na złagodzenie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych związanych z małą integracją części mieszkańców obszaru, a także dysfunkcji stwierdzonych w innych sferach, przede wszystkim sferze gospodarczej.

Kluczowym problemem przestrzenno-funkcjonalnym obszaru rewitalizacji jest brak cech centrotwórczych tego terenu. Na obszarze rewitalizacji dominuje rozproszona

zabudowa blokowa i jednorodzinna, brakuje wyraźnego punktu centralnego – rynku lub deptaka, które w innych miastach stanowią prawdziwe centrum – miejsce czy przestrzeń aktywności społecznej i gospodarczej, miejsce, gdzie się bywa, przychodzi na zakupy, spotyka znajomych, gdzie odbywają się wydarzenia kulturalne, sportowe, obywatelskie. Zgodnie z deklaracjami, jakie padły w ankiecie przygotowanej na potrzeby diagnozy pogłębionej, za centralny punkt obszaru rewitalizacji, jak i całego miasta przeważająca większość respondentów uważa Miejski Park Rodzinny, który na pewno jest najważniejszym miejscem odpoczynku i spędzania wolnego czasu przez Redzian. Brakuje w mieście i na położonym śródmiejsko obszarze rewitalizacji miejsca o charakterze symbolicznym i reprezentacyjnym. Najważniejsze obiekty o takim charakterze, czyli urząd miasta i zabytkowy kościół Wniebowzięcia NMP i św. Katarzyny Aleksandryjskiej nie leżą przy tradycyjnym rynku czy reprezentacyjnym placu, ale przy przelotowej ul. Gdańskiej, która stanowi fragment drogi wojewódzkiej. Na brak centrum, miejsca odpoczynku i integracji mieszkańców zwracali też uwagę mieszkańcy, którzy wzięli udział w spacerze badawczym, debacie i ankiecie.

Dużą przeszkodą w stworzeniu takiego centrum jest z jednej strony brak rozległych terenów publicznych na obszarze rewitalizacji, z drugiej zaś istniejące rozwiązania komunikacyjne. Dwupasmowa ul. Gdańska przecina bowiem obszar rewitalizacji na dwie części, stanowiąc dużą barierę przestrzenną dla pieszych i rowerzystów. Poruszanie się po ulicy i próba jej przekroczenia jest prawdziwym wyzwaniem w godzinach szczytu, gdy natężenie ruchu kołowego jest szczególnie duże, co często skutkuje korkami ciągnącymi się kilometrami.

Innym ważnym problemem, który ma duże przełożenie na jakość życia mieszkańców, jest nadmiar samochodów jeżdżących i parkujących w centrum. Samochody te należą nie tylko do mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i mieszkańców innych dzielnic Redy czy przyjezdnych. Z powodu braku wystarczającej liczby miejsc parkingowych samochody parkują na trawnikach, skwerach, podwórkach, dominując w przestrzeni i krajobrazie obszaru rewitalizacji. Generują chaos przestrzenny, hałas i spaliny, zwiększając poziom tzw. niskiej emisji szkodliwych dla zdrowia substancji. Na źle parkujące samochody jako problem zwracali uwagę respondenci ankiety przeprowadzonej na potrzeby diagnozy pogłębionej.

Fotografia 10. Samochody parkujące na trawnikach w centrum miasta

Fot. Edyta Tomczyk

W kontekście obecności dużej liczby samochodów na obszarze rewitalizacji ważne są alternatywne sposoby poruszania się: korzystania z transportu publicznego czy roweru. Alternatywne rozwiązania komunikacyjne stanowią jednak wyzwanie, ponieważ na obszarze rewitalizacji nie ma ścieżek rowerowych. Tymczasem średnia wartość wskaźnika dla miasta wyniosła 85,28 m (na każde 1000 osób), a łączna długość ścieżek rowerowych w mieście to ponad 9 km. Wytyczenie ścieżek jest szczególnie ważne w mniejszych miastach o zwartej strukturze, takich jak Reda, gdzie rower może stanowić wygodną alternatywę dla samochodów. Brak ścieżek rowerowych na obszarze rewitalizacji zauważali też mieszkańcy uczestniczący w spacerze badawczym, debacie i ankiecie. Poprowadzenie brakujących ścieżek pozwoliłoby na połączenie istniejących odcinków, „spięłoby” różne dzielnice miasta i miejsca rekreacji. Na tle miasta obszar rewitalizacji negatywnie wyróżnia się także pod względem liczby przystanków komunikacji miejskiej. Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł 2,12 przy średniej referencyjnej 2,54.

Poruszanie się po obszarze rewitalizacji może być utrudnione dla różnych grup mieszkańców. W wielu miejscach, w tym przy głównych traktach, którymi poruszają się piesi, jak Aleja Jana Pawła II, nie ma cienia ani ławek umożliwiających przerwę w

trakcie spaceru czy zakupów. Jest to szczególnie ważne w przypadku osób starszych, które muszą mieć szansę na odpoczynek.

Brakuje również innych rozwiązań w zakresie dostępności. Osoby o szczególnych potrzebach napotykają bariery przestrzenne utrudniające poruszanie się czy korzystanie z infrastruktury publicznej. Kwestia dostępności, wprowadzona do porządku prawnego w 2019 r. ustawą o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, jest szczególnie ważna w procesach rewitalizacji. Proces rewitalizacji dążący do likwidacji czy ograniczenia zdiagnozowanych problemów musi przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, w tym wykluczeniu osób ze szczególnymi potrzebami z korzystania z efektów rewitalizacji. Tymczasem na obszarze rewitalizacji brakuje udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami w budynkach administracji publicznej czy obiektach z usługami społecznymi jak przychodnie lekarskie. Jest to tym bardziej ważne, ponieważ obszar pełni funkcję administracyjną i usługową nie tylko dla mieszkańców obszaru, ale i mieszkańców całego miasta. Osoby z niepełnosprawnościami, w tym osoby starsze i chore, mają też problem w poruszaniu się w przestrzeniach publicznych na obszarze rewitalizacji. Barierą przestrzenną jest szczególnie przelotowa ul. Gdańska – droga wojewódzka. Warto jednak zauważyć, że obszar rewitalizacji ogólnie wypada pozytywnie na tle miasta pod względem liczby przejść dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach.

Poniżej zaprezentowano zbiorczo analizowane wskaźniki dotyczące sfery przestrzenno-funkcjonalnej w odniesieniu do średniej referencyjnej dla miasta.

Tabela 7. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]

Wskaźniki odnoszące się do sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Obszar rewitalizacji	Na terenie jednostki nr 9	Na terenie jednostki nr 10	Średnia dla Redy
Długość ścieżek rowerowych (m) na 1000 osób	0,00	0,00	0,00	85,28
Udział przejść dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach w łącznej liczbie przejść dla pieszych w jednostce (%)	12,01	10,88	12,44	3,84
Liczba przystanków komunikacji publicznej na 1000 osób	2,12	2,81	2,01	2,54
Udział powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej w powierzchni jednostki	356	0,00	491,39	46,54
Liczba obiektów podstawowej infrastruktury społecznej na 1000 osób	5,79	4,22	6,04	3,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Redy.

Poproszeni o ocenę obszaru rewitalizacji ankietowani w większości uważają, że przestrzenie publiczne choć mają potencjał, nie są jednak w pełni przystosowane do

potrzeb mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji miejscami występują zaniedbane i niezagospodarowane tereny publiczne. Należą do nich tereny leżące w pobliżu torów kolejowych i Miejskiego Parku Rodzinnego. Badanie terenowe wykazało również zróżnicowaną jakość przestrzeni międzyblokowych na osiedlach należących do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz podwórek przy gminnych budynkach mieszkaniowych.

W opinii respondentów przeprowadzone remonty i modernizacje zabudowy również nie są wystarczające, aby uznać obszar rewitalizacji za atrakcyjną i zadbaną przestrzeń. Pilnych działań wymaga np. siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z otaczającym terenem. Na plan pierwszy, powracający w ankietach, a także wybrzmiewający w trakcie spaceru badawczego i debaty jest brak miejsc dla szeroko rozumianej integracji i zróżnicowanych sposobów spędzania wolnego czasu przez różne grupy mieszkańców, braki w małej architekturze, w tym przede wszystkim ławek, brak dostępności przestrzeni i obiektów dla osób z niepełnosprawnościami oraz zbyt mała ilość zieleni, w tym zieleni wysokiej, na obszarze.

Potencjały sfery funkcjonalno-przestrzennej na obszarze rewitalizacji

Położony w centrum obszar rewitalizacji pod względem funkcjonalno-przestrzennym jest niewątpliwie dużym potencjałem mającym przełożenie nie tylko na wyprowadzenie tego terenu ze stanu kryzysowego, ale i na przyszły rozwój całego miasta. Chociaż z powodu linearnej, policentrycznej struktury Redy podzielonej przelotową trasą wojewódzką, miastu brakuje funkcjonalnego i architektonicznego centrum, istnieje szansa na jego stworzenie właśnie na obszarze rewitalizacji – w kwartale złożonym z Alei Jana Pawła II, placu przed Szkołą Podstawową nr 4 im. Kazimierza Pruszkowskiego oraz ulic Spokojnej i Łąkowej, na odcinku prowadzącym do Miejskiego Parku Rodzinnego.

Inną wolną, niezagospodarowaną przestrzenią jest teren leżący w sąsiedztwie ulic Gniewowskiej i Sobieskiego, między cmentarzem parafialnym a torami kolejowymi. Teren ten, choć mniejszy i położony na obrzeżach obszaru rewitalizacji, można byłoby wykorzystać na stworzenie miejsca integracji społecznej i prowadzenia różnych działań aktywizacyjnych o charakterze kulturalnym czy społecznym. Dawniej teren ten był wykorzystywany jako lokalny rynek i warto przywrócić mu utraconą funkcję społeczną.

Fotografia 11. Plac przed Szkołą Podstawową nr 4 im. Kazimierza Pruszkowskiego

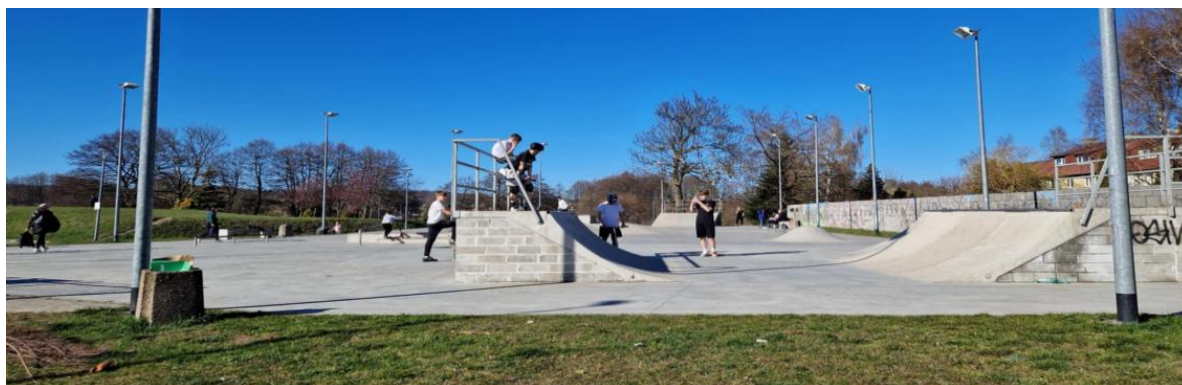

Fot. Edyta Tomczyk

Obszar rewitalizacji wyróżnia się wysokim stopniem pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co daje szansę na prowadzenie spójnej i zrównoważonej polityki przestrzennej – stworzenia atrakcyjnych współgrających z otoczeniem terenów publicznych i harmonijnej zabudowy. 96,4% obszaru jest bowiem pokrytych miejscowymi planami – dla porównania średnia dla Redy, bez terenów leśnych, wynosi 47,3%.

Za jeden z najważniejszych potencjałów obszaru rewitalizacji należy uznać dużą powierzchnię terenów zieleni urządzonej – przede wszystkim Miejski Park Rodzinny, największy tego typu teren w mieście, który w ostatnich latach został częściowo zrewaloryzowany i zagospodarowany. Stał się przyjazną przestrzenią dla różnych grup mieszkańców, pełniąc funkcje rekreacyjne, edukacyjne i przyrodnicze. Co ważne, jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Infrastruktura parku, w tym plac zabaw, siłownia, amfiteatr, miejsce piknikowe, biblioteczka plenerowa, a także znajdujące się w jego bezpośrednim sąsiedztwie skatepark i drugi plac zabaw z tyrolką i trampoliną, pozwala na różnorodne aktywności. Park jest więc popularnym miejscem spotkań i integracji społecznej, w opinii wielu – najważniejszym punktem na mapie obszaru rewitalizacji. W planowanym procesie powinien więc pełnić ważną rolę, miejsca działań społecznych i być może gospodarczych.

Fotografia 12. Infrastruktura czasu wolnego w Miejskim Parku Rodzinnym w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Badanie terenowe w pełni potwierdziło także, że ulice i przestrzenie publiczne na obszarze rewitalizacji są czyste i zadbane, co świadczy o wysokim poczuciu przywiązania i odpowiedzialności lokalnych mieszkańców, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych za dobro wspólne. Poruszanie się pieszo jest możliwe z uwagi na obecne chodniki będące w większości w dobrym stanie technicznym. Część obiektów infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji przeszła już gruntowne prace rewaloryzacyjne, remontowe i modernizacyjne w ramach wcześniejszych działań. W latach 2010-2024 podjęto m.in. następujące działania inwestycyjne:

- rozbudowa szkół podstawowych,
- przystosowanie budynku Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- remont i rozbudowa przedwojennego budynku najstarszej redzkiej szkoły, gdzie obecnie mieści się urząd miasta,
- rozbudowa i modernizacja miejskiej sieci ciepłowniczej,
- wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne,

- termomodernizacje miejskich budynków użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, remiza OSP) i dwóch budynków komunalnych,
- renowacja i odnowienie budynku dworca w przedwojennej szacie,
- rewitalizacja i zagospodarowanie Miejskiego Parku Rodzinnego⁷.
- budowa węzła integracyjnego Reda wraz z trasami dojazdowymi,
- modernizacja oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne w ciągach komunikacyjnych i ogólnodostępnych przestrzeniach publicznych w Gminie Miasto Reda,
- rozbudowa Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Na tle miasta centralnie położony, pełniący funkcje reprezentacyjne, publiczne i usługowe, obszar rewitalizacji wyróżnia się także pod względem bogatej infrastruktury społecznej. Właśnie na tym terenie znajduje się największa liczba obiektów pełniących funkcje administracyjne i społeczno-kulturalne, w tym Urząd Miasta (ul. Gdańska 33), Fabryka Kultury (ul. Łąkowa 59A), Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Derdowskiego (ul. Derdowskiego 3).

⁷ Strategia Rozwoju Gminy Miasto Reda do roku 2030 zgodnie z uchwałą nr XXVII/289/2020 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do roku 2030.

Fotografia 13. Wrzutnia książek przed Miejską Biblioteką Publiczną im. Hieronima Derdowskiego

Fot. Edyta Tomczyk

Swoją siedzibę mają tu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (ul. Derdowskiego 25), komisariat policji (ul. Łąkowa 61), Ochotnicza Straż Pożarna (ul. Pucka 1), a także MOSiR (ul. Łąkowa 59) i Poczta Polska S.A. (ul. Gdańska 11).

Fotografia 14. Siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Hieronima Derdowskiego 25

Fot. Edyta Tomczyk

Ponadto warto nadmienić, że na obszarze rewitalizacji znajduje się dużo placówek edukacyjnych – publicznych i prywatnych. Pełnią one funkcję ponadlokalną, skierowaną nie tylko do mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale także do mieszkańców innych części miasta. Należą do nich:

- Przedszkole nr 1, ul. Gniewowska 4,
- Przedszkole nr 2, ul. Łąkowa 27,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 (Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kazimierza Pruszkowskiego, Przedszkole nr 4) ul. Łąkowa 36/38,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 (Szkoła Podstawowa nr 2 im. Małego Trójmiasta Kaszubskiego i Przedszkole nr 3), ul. Aleksandra Zawadzkiego 12.

Podobnie do mieszkańców obszaru rewitalizacji, całego miasta a nawet powiatu skierowane są usługi medyczne realizowane w placówkach zdrowia położnych na obszarze rewitalizacji. Należą do nich m.in.:

- NZOZ w Redzie – medycyna rodzinna, podstawowa opieka lekarska – ul. Łąkowa 1,
- NZOZ Śródmieście filia w Redzie – medycyna rodzinna, podstawowa opieka lekarska – ul. Fenikowskiego 16 C/60,
- grupowa praktyka pielęgniarska Remedium – ul. Gdańska 43A,
- poradnia rehabilitacyjna w budynku dworca,

- kilka gabinetów stomatologicznych.

Na obszarze rewitalizacji działają też apteki.

Fotografia 15. Jeden z placów zabaw na obszarze rewitalizacji

Fot. Edyta Tomczyk

Ponadto, obszar rewitalizacji wyróżnia się pozytywnie na tle miasta pod względem liczby przejść dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach. Wskaźnik odnoszący się do tego zjawiska wyniósł dla obszaru rewitalizacji 12,01 (w przeliczeniu na 1000 osób) i tym samym przekroczył parokrotnie wartość referencyjną dla miasta (3,84).

Fotografia 16. Przejście dla pieszych przez ul. Gdańską – fragment drogi wojewódzkiej 468

Fot. Edyta Tomczyk

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie. Należą do nich:

- brak miejsca o cechach centrotwórczych – serca obszaru rewitalizacji i Redy, w rodzaju rynku czy deptaka,
- brak terenów publicznych umożliwiających istotne przekształcenia przestrzenno-funkcjonalne,
- poważna bariera przestrzenna – podział obszaru rewitalizacji przez drogę wojewódzką nr 468 (ul. Gdańską), o intensywnym ruchu samochodowym, zakorkowanej w godzinach szczytu,
- brak miejsc integracji społecznej dla różnych grup mieszkańców, spełniających różne potrzeby,
- konieczność rozwoju i modernizacji infrastruktury społecznej, m.in. siedziby MOPS,
- nadmiar samochodów i ruchu kołowego na obszarze rewitalizacji powodujący chaos parkingowy,

- brak ścieżek rowerowych, które umożliwiałyby sprawne poruszanie się po obszarze rewitalizacji,
- zaniedbane, niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji,
- brak obiektów małej architektury, przede wszystkim miejsc odpoczynku.

Analiza sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej wskazuje na konieczność:

- stworzenia przestrzeni publicznych o cechach centro- i miastotwórczych,
- rozwoju miejsc integracji społecznej,
- kontynuacji prac modernizacyjnych w obiektach i przestrzeniach publicznych, w tym w siedzibie MOPS,
- wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławek do odpoczynku, szczególnie ważnych dla osób w starszym wieku i z niepełnoprównościami,
- zwiększenie dostępności przestrzennej na obszarze rewitalizacji,
- rozwój zintegrowanych ścieżek rowerowych,
- redukcja ruchu kołowego,
- promowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie niskoemisyjnej mobilności.

Sfera techniczna

Ogólna charakterystyka sfery technicznej w mieście i na obszarze rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji ocena sfery technicznej obszaru kryzysowego obejmuje przede wszystkim analizę stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym mieszkaniowych oraz rozwiązań technicznych dotyczących efektywności energetycznej, ochrony środowiska i kwestii dostępności tych obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Za najbardziej negatywne zjawisko na obszarze rewitalizacji należy uznać zły stan techniczny zasobu komunalnego, w tym budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. W budynkach tych były z reguły wykorzystywane piece węglowe, co przyczyniało się do powstania w okresie grzewczym niskiej emisji, negatywnie wpływającej na jakość powietrza, nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale w całym mieście. W ramach planowanych działań rewitalizacyjnych konieczne jest podjęcie prac remontowych i modernizacyjnych związanych m.in. z wymianą instalacji, wymianą stolarki okiennej, wymianą pokrycia dachowego, termomodernizacją, wymianą źródeł ciepła oraz dostosowania w zakresie dostępności do osób ze szczególnymi potrzebami.

Fotografia 17. Domy komunalne przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego

Fot. Edyta Tomczyk

Problemy sfery technicznej na obszarze rewitalizacji

Jeśli chodzi o sferę techniczną, obszar rewitalizacji charakteryzuje się kumulacją problemów w tej dziedzinie, z których niektóre, paradoksalnie, stanowią jednocześnie jego mocną stronę. Może ona okazać się wręcz dźwignią rozwojową tego terenu. Przeprowadzone w ramach diagnozy delimitacyjnej badanie pokazało, że obszar ten cechuje największa w mieście skala kryzysu – tylko tu stan kryzysowy został odnotowany we wszystkich z wyjątkiem jednego badanych zjawiskach.

Na plan pierwszy wysuwa się problem starego zasobu mieszkaniowego będącego w złym stanie technicznym, który wymaga prac remontowych. To właśnie na obszarze rewitalizacji koncentruje się stara zabudowa, powstała przed 1970 r., przy czym trzeba dodać, że jest ona największa w mieście – wartość wskaźnika odnoszącego się do tego zjawiska wyniosła na obszarze rewitalizacji 1,93 w porównaniu do średniej dla miasta – 0,48 w przeliczeniu na 1000 osób). Wybudowane kilkadziesiąt lat temu budynki w większym stopniu wymagają prac remontowych, w tym prac termomodernizacyjnych, wprowadzania rozwiązań prośrodowiskowych i zwiększających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Konieczność kontynuacji remontów dotyczy także zasobu gminnego – na obszarze rewitalizacji występuje bowiem koncentracja budynków będących własnością, współwłasnością lub w zarządzie miasta. Świadczy o tym wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby budynków komunalnych będących w złym stanie technicznym na 1000 osób, która wyniosła tu 1,74, przekraczając ponad trzykrotnie średnią referencyjną i będąc drugą najwyższą wartością w całym mieście. Budynki

należące do zasobu gminnego nie są wyposażone w rozwiązania tworzone z myślą o osobach ze szczególnymi potrzebami, których na tym terenie żyje szczególnie dużo w porównaniu do innych części miasta. Braki w tym względzie stanowią dla gminy duże wyzwanie tak finansowe, jak i organizacyjne. W tym kontekście trzeba zauważyć, że w stosunku do innych części miasta na obszarze rewitalizacji został już w dużej mierze rozwiązany problem pieców węglowych – wartość wskaźnika odnoszącego się do liczby lokali ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób wyniósł w 2021 r. 24,50 na 1000 osób, tj. poniżej średniej dla miasta wynoszącej 49,91.

Inny ważny problem, z którym boryka się obszar rewitalizacji, dotyczy kwestii braku wyposażenia mieszkań komunalnych w łazienkę. Wskaźnik odnoszący się do tego zjawiska wyniósł dla obszaru rewitalizacji 1,93 (w przeliczeniu na 1000 osób), przekraczając prawie pięciokrotnie wartość referencyjną.

Za problem w sferze technicznej uważa się także występowanie dużej liczby obiektów zabytkowych chronionych wpisem do rejestru zabytków czy gminnej ewidencji zabytków. Dzieje się tak z powodu dużych potrzeb remontowych w tych obiektach, a także wysokich kosztów, jakie takie obiekty wymagają. Przy realizacji prac istotna jest współpraca z wojewódzkim konserwatorem, co wydłuża dodatkowo czas prowadzenia prac. Jednocześnie trzeba zauważyć, że bogate dziedzictwo kulturowe jest ważnym potencjałem rozwojowym miasta, który jest szczególnie ważny w przypadku obszaru rewitalizacji leżącego w centralnej części miasta. Obszar rewitalizacji w Redzie charakteryzuje się dużą liczbą obiektów zabytkowych (6,17 na 1000 osób), przekraczającą ponad dwa razy średnią dla miasta (2,74 na 1000 osób).

Poniżej zaprezentowano zbiorczo analizowane wskaźniki dotyczące sfery technicznej w odniesieniu do średniej referencyjnej.

Tabela 8. Zestawienie wskaźników sfery technicznej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]

Wskaźniki odnoszące się do sfery technicznej	Obszar rewitalizacji	Na terenie jednostki nr 9	Na terenie jednostki nr 10	Średnia dla Redy
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	1,74	7,03	0,89	0,52
Liczba lokali komunalnych niewyposażonych	1,93	9,85	0,67	0,40

w łazienkę na 1000 osób				
Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.	1,93	7,03	1,12	0,48
Liczba obiektów zabytkowych na 1000 osób	6,17	22,50	3,58	2,74
Liczba lokali mieszkalnych i użytkowych ogrzewanych piecami węglowymi na 1000 osób	24,50	67,51	17,66	49,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.

Uczestnicy spaceru badawczego za najważniejsze wyzwanie sfery technicznej uznali stan techniczny zasobu komunalnego.

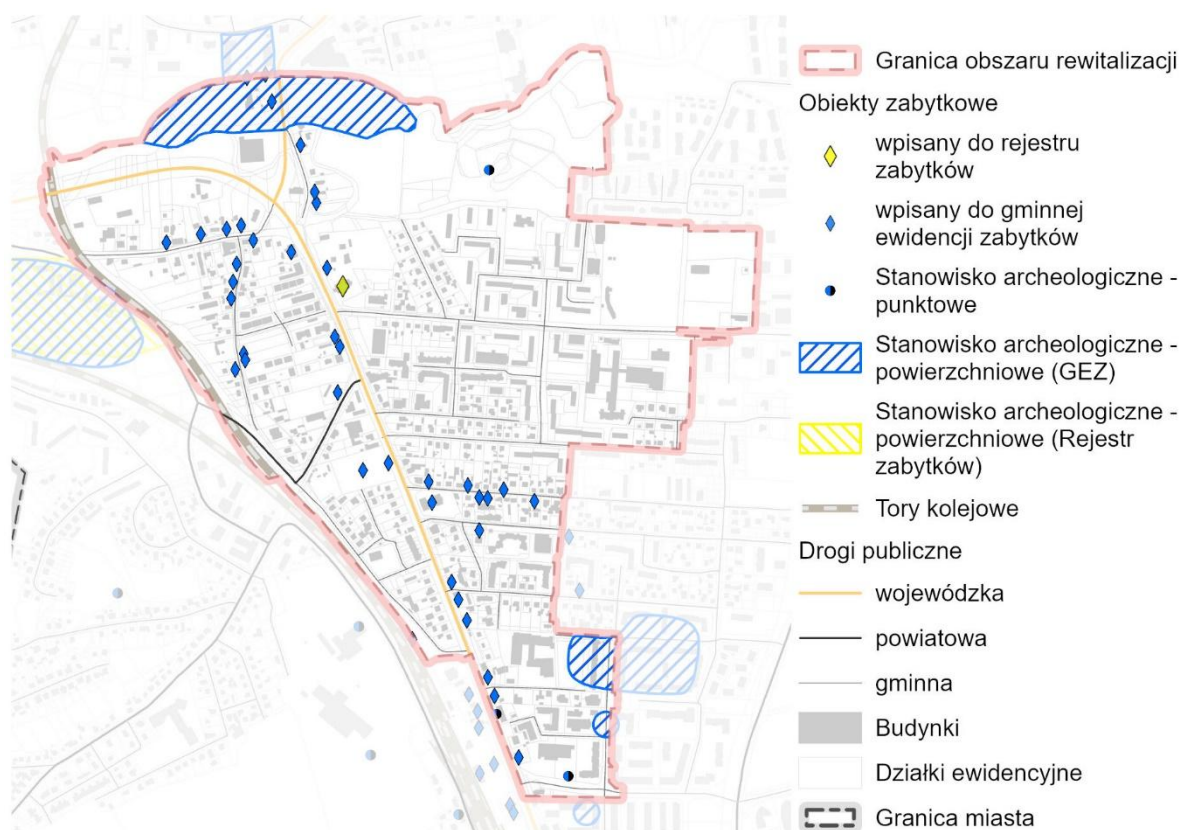
Potencjały sfery technicznej na obszarze rewitalizacji

Obecnie na terenie miasta znajduje się 67⁸ obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, z czego 37 znajduje się na obszarze rewitalizacji. W rejestrze zabytków archeologii ujętych jest także sześć stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w granicach miasta, spośród których pięć w całości lub w części leży na obszarze rewitalizacji.

Najcenniejszym obiektem zabytkowym wpisanym do Rejestru zabytków jest Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Katarzyny Aleksandryjskiej z 1903 r. położony na obszarze rewitalizacji przy ul. Gdańskiej 3. Ważnym miejscem o charakterze symbolicznym jest także zrewaloryzowany zespół dworca kolejowego lat 1868-1870, leżącego na linii Gdańsk – Stargard, który usytuowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji.

⁸ Zarządzenie nr UA.1.2019 Burmistrza Miasta Redy z dnia 3 czerwca 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Reda.

Rysunek 4. Obiekty zabytkowe usytuowane na obszarze rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne IRMiR.

Ważnym potencjałem obszaru rewitalizacji jawi się więc materialne dziedzictwo kulturowe. Stanowi ono szczególny walor i potencjał rozwojowy, który może i powinien być bodźcem do rozwoju całego miasta. W tym miejscu warto przypomnieć, że na obszarze rewitalizacji, jak i w całej Redzie nie ma miejsca propagującego lokalne dziedzictwo kulturowe.

Fotografia 18. Kościół Wniebowzięcia NMP Panny i św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Redzie

Fot. Edyta Tomczyk

Obiekty zabytkowe wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków:

1. dom mieszkalny z 1940 r. przy ul. Szkolnej 4,
2. dom mieszkalny z 1930 r. przy ul. Ogrodowej 15,
3. dom mieszkalny z 1930 r. przy ul. Ogrodowej 17,
4. dom mieszkalny z 1925 r. przy ul. Ogrodowej 18,
5. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Ogrodowej 8,
6. dom mieszkalny z 1930 r. przy ul. Ogrodowej 4a/4b,
7. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Ogrodowej 2,
8. dom mieszkalny z 1900 r. przy ul. Gniewowskiej 2,
9. cmentarz parafialny z XIX wieku przy ul. Gdańskiej,
10. brama cmentarna z XIX wieku przy ul. Gdańskiej,
11. dom mieszkalny, obecnie usługowy, z 1900 r. przy ul. Gdańskiej 61,
12. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 53,

13. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 55,
14. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 47,
15. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 45,
16. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 43,
17. szkoła, obecnie urząd miasta, z XIX wieku przy ul. Gdańskiej 33,
18. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 24,
19. dom mieszkalny z XX wieku przy ul. Gdańskiej 22,
20. Kościół Wniebowzięcia NMP z roku 1901-1902 roku przy ul. Gdańskiej 3,
21. plebania z XX wieku przy ul. Gdańskiej 3,
22. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Cechowej 3a,
23. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Cechowej 4,
24. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Cechowej 6,
25. budynek mieszkalny z I ćw. XX wieku przy ul. Cechowej 14,
26. budynek mieszkalny z I ćw. X wieku przy ul. Cechowej 20,
27. KARCZMA, obecnie budynek mieszkalno-usługowy, z początku XX wieku przy ul. Gdańskiej 2,
28. budynek mieszkalny z 1930 r. przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego 1,
29. budynek mieszkalny z 1930 r. przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego 6,
30. budynek mieszkalny z 1930 r. przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego 8,
31. budynek mieszkalny z 1930 r. przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego 9,
32. budynek mieszkalny z 1932 r. przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego 18,
33. osiedle mieszkaniowe z lat 20. i 30. XX wieku przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego,
34. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Puckiej 2,
35. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Puckiej 4,
36. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Puckiej 7,
37. budynek mieszkalny z XX wieku przy ul. Puckiej 8⁹.

Problemem dotyczącym zabytkowego zasobu miasta są wysokie potrzeby remontowe wynikające ze złego stanu technicznego części obiektów i wysokie koszty prac konserwatorskich. Ponadto historyczne budynki wykorzystywane jako siedziby różnych instytucji i organizacji wymagają dostosowania do potrzeb osób ze

⁹ Zarządzenie nr UA.1.2019 Burmistrza Miasta Redy z dnia 3 czerwca 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Reda.

szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej

Główne potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej wynikają bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów w tej dziedzinie. Należą do nich:

- duży zasób komunalny w złym stanie technicznym, wymagający remontów,
- przeważający udział budynków wniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów,
- brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności tak w zasobie komunalnym, jak i w starszym zasobie należącym do właścicieli prywatnych czy spółdzielni,
- duża koncentracja obiektów zabytkowych, które wymagają zwiększonych nakładów finansowych i organizacyjnych,
- braki w wyposażeniu lokali miejskich.

Potrzeby w sferze technicznej wiążą się z koniecznością remontu i modernizacji zasobu komunalnego, w szczególności budynków wybudowanych przed 1970 r. nieposiadających łazienek. Prawdziwym wyzwaniem jawi się zwiększenie dostępności do lokali mieszkalnych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wdrożenie rozwiązań z zakresu dostępności jak budowa wind jest nie tylko kosztowne, ale czasem niemożliwe, szczególnie w obiektach zabytkowych. Wydaje się, że powinny to być rozwiązania wypracowane w ramach ogólnej polityki rozwojowej miasta.

2.3. SYNTEZA DIAGNOZY SZCZEGÓŁOWEJ OBSZARU REWITALIZACJI

Poniżej w formie tabelarycznej zostało przedstawione podsumowanie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej wskazano kluczowe problemy, potencjały i potrzeby obszaru rewitalizacji, które należy uwzględnić w procesie rewitalizacji w celu zaplanowania adekwatnej i kompleksowej interwencji. Podsumowanie to stanowi jednocześnie syntezę, która wpisuje się w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

Tabela 9. Problemy, potencjały i potrzeby obszaru rewitalizacji w Redzie

Diagnoza szczegółowa obszaru rewitalizacji – podsumowanie		
Sfera społeczna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby

niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności	wysoki udział mieszkańców w życiu kulturalnym i publicznym	tworzenie miejsc spotkań, integracji społecznej dla różnych grup mieszkańców
duża liczba osób powyżej 75 roku życia	duża liczba organizacji pozarządowych zajmujących się włączeniem społecznym grup narażonych na wykluczenie społeczne i prowadzących działania aktywizacyjne	działania aktywizacyjne i integracyjne podnoszące kapitał społeczny
duża liczba osób z niepełnosprawnościami	aktywne instytucje publiczne zajmujące się szeroko rozumianą pomocą społeczną i kulturą	objęcie szczególnymi działaniami aktywizacyjnymi grup narażonych na marginalizację, w tym seniorów, młodzieży i dzieci
niski kapitał społeczny części mieszkańców		kontynuacja kompleksowej interwencji skierowanej do grup narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne prowadzące do ich aktywizacji społecznej, zawodowej i obywatelskiej
problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całe rodziny		wsparcie grup szczególnie wrażliwych, narażonych na trwałe wykluczenie społeczne z powodu wieku, niepełnosprawności, bezradności w sprawach wychowawczo-opiekuńczych i przemocy w rodzinie,

		trudności życiowych o osobistych
problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy		
wysoka liczba przestępstw		
część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą		
postrzeganie przez część mieszkańców Redy jako sypialni Trójmiasta		
Sfera gospodarcza		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
znaczna rotacja podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	firmy z tradycjami oferujące dobrej jakości usługi i produkty	zapotrzebowanie lokalnej społeczności na większą bazę gastronomiczną
słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się	firmy specjalistyczne prowadzące działalność na obszarze rewitalizacji Uchwała nr XII/108/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 30 stycznia 2025 r. w sprawie uchwalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic	lepszego dopasowanie oferty handlowej i usługowej do potrzeb klientów

	reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, dla miasta Reda.	
wygląd i otoczenie lokali użytkowych obniżających atrakcyjność przestrzeni publicznych	potencjalni partnerzy społeczno-gospodarczy mający siedziby na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie	unowocześnienie wyglądu lokali i uporządkowanie chaosu w ich otoczeniu (szyldy, reklamy, banery)
ponadprzeciętne bezrobocie na części obszaru rewitalizacji		wypracowanie wsparcia dla przedsiębiorców w ramach polityki ogólnomiejskiej – programu współpracy z przedsiębiorcami
		wsparcie dla osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych
		słabo rozwinięta baza noclegowa
Sfera środowiskowa		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
występowanie tzw. wysp ciepła	rozległe tereny zieleni urządzonej, w tym Miejski Park Rodzinny, zieleni osiedlowa	konieczność kontynuacji działań na rzecz zwiększenia powierzchni terenów zieleni, nasadzeń drzew, krzewów i traw na obszarze rewitalizacji
problemy z retencją wód powierzchniowych z powodu intensywnych opadów i nieprzepuszczalnych powierzchni	pomniki przyrody	konieczność kontynuacji działań na rzecz zwiększenia retencji – powierzchni przepuszczalnych,

ryzyko powodzi na północnych obrzeżach obszaru rewitalizacji	wysoka świadomość samorządu związana z zachodzącymi zmianami klimatycznymi i podejmowanie działań w tym zakresie (MPA, budowa zbiornika retencyjnego)	konieczność kontynuacji programu wymiany przestarzałych pieców grzewczych
negatywny wpływ na jakość powietrza przez przestarzałe systemy grzewcze i nadmierny ruch samochodowy		konieczność wprowadzenia rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury
wyroby zawierające szkodliwy dla zdrowia ludzi azbest		konieczność dalszego usuwania wyrobów azbestowych
brak wiedzy części mieszkańców na temat środowiska i zmian klimatu		konieczność dalszego prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
brak geograficznego i funkcjonalnego centrum miasta	Aleja Jana Pawła II i plac przed Szkołą Podstawową nr 4 jako potencjalne miejsce centralne obszaru rewitalizacji	stworzenia przestrzeni publicznych o cechach centro- i miastotwórczych
linearna, policentryczna struktura miasta – lokowanego wzdłuż głównych tras tranzytowych, podzielonego liniami kolejowymi i drogami o znaczeniu ponadlokalnym	bogata infrastruktura społeczna – budynki administracji i usług społecznych publicznych i prywatnych	rozwój miejsc integracji społecznej

droga 468, przebiegająca przez obszar rewitalizacji i generująca zanieczyszczenie powietrza oraz hałas	duża powierzchnia obszarów zieleni urządzonej – Miejski Park Rodzinny umożliwiający różnorodne aktywności, w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	uzupełnianie braków związanych z małą architekturą – m.in. miejsc odpoczynku
	duża liczba przejść dla pieszych dostosowanych do potrzeb osób o szczególnych potrzebach	zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
chaos przestrzenny spowodowany nadmiarem samochodów poruszających się i parkujących na obszarze rewitalizacji	wysoki odsetek pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	ograniczanie ruchu kołowego na obszarze rewitalizacji
brak ścieżek rowerowych		promowanie rozwiązań związanych ze zrównoważoną, niskoemisyjną mobilnością, w tym budowa i integracja ścieżek rowerowych
dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami		zwiększenie udziału terenów zieleni urządzonej w celu wykreowania atrakcyjnych przestrzeni publicznych
bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji		kontynuacja prac modernizacyjnych w obiektach i przestrzeniach publicznych, w tym w siedzibie MOPS
brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki	Uchwała nr XII/108/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 30 stycznia 2025 r. w sprawie uchwalenia	

	zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, dla miasta Reda.	
brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży		
potrzeba pilnego remontu i modernizacji siedziby MOPS		
niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji		
brak wolnych terenów gminnych		
Sfera techniczna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
zasób komunalny w złym stanie techniczny, wymagający remontów	dziedzictwo kulturalne	konieczność kontynuacji prac remontowych w starszym zasobie mieszkaniowym
przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów	występowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków i GEZ stanowiących potencjał rozwojowy dla obszaru i miasta	konieczność prac związanych z remontami i rewaloryzacją obiektów zabytkowych
brak rozwiązań z zakresu energooszczędności,	duży zasób komunalny pozwalający na	konieczność prowadzenia kompleksowych prac

ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych	prorowadzenie skutecznej polityki remontowej	obejmujących rozwiązania zwiększające odporność na zmiany klimatyczne z zakresu efektywności energetycznej i zmniejszających ślad węglowy
występowanie obiektów zabytkowych wymagających zwiększonych nakładów finansowych i organizacyjnych		wypracowanie polityki ogólnomiejskiej związanej z kwestią dostępności lokali mieszkalnych dla osób ze szczególnymi potrzebami

Źródło: opracowanie własne.

3. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawą wizji odnoszącej się do stanu obszaru rewitalizacji miasta Redy – po przeprowadzeniu na nim interwencji rewitalizacyjnej – jest analiza problemów i potrzeb tego terenu, omówiona w diagnozie szczegółowej. Dzięki takiemu podejściu wizja odpowiada bezpośrednio na najpilniejsze wyzwania rewitalizacyjne, kształtując w odpowiedni sposób kierunki dalszej interwencji.

Obszar rewitalizacji obejmuje centrum miasta, a proces jego odnowy skupia się na przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym dotyczącym przede wszystkim mieszkańców narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne – przez ich aktywizację, poprawę stanu kapitału społecznego, zwiększanie aktywności społeczno-gospodarczej, poprawę dostępności do usług społecznych. Działania w sferze społecznej wymagają odpowiednich warunków infrastrukturalnych, stąd proces rewitalizacji objąć powinien również zadania o charakterze inwestycyjnym. Nabierające znaczenia w politykach rozwojowych zagadnienia adaptacji miast do zmian klimatu również zostaną wykorzystane w procesie rewitalizacji centrum Redy.

Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia jego stan po zakończeniu procesu rewitalizacji. Stanowi wyobrażenie obszaru, które zostanie osiągnięte dzięki realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda. Wizja obszaru po rewitalizacji została sformułowana w następujący sposób:

Obszar rewitalizacji Gminy Miasto Reda jest zamieszkiwany przez społeczność aktywnie uczestniczącą w realizacji wspólnych przedsięwzięć, mieszkańców inicjujących własne propozycje działań na rzecz poprawy jakości życia. Na obszarze znajdują się nowoczesnie wyposażone obiekty użyteczności publicznej, świadczące adekwatnie dobrane usługi społeczne, dzięki którym mieszkańcy mogą rozwijać swoje kompetencje, poszerzać zamiłowania i rozwijać pasje. Dzięki funkcjonowaniu podmiotów publicznych i niepublicznych na obszarze rewitalizacji zmniejszyła się skala wykluczenia społecznego, a poziom aktywności zawodowej i społecznej wśród mieszkańców znacząco wzrósł. Na obszarze rozwinęła się przedsiębiorczość, a mieszkańcy obszaru chętnie podejmują zatrudnienie. Mieszkańcy, korzystając z miejsc i oferty integracji społecznej, tworzą silną wspólnotę lokalną, odwołującą się do tożsamości kulturowej Redy. Nowej jakości przestrzenie publiczne, wzbogacone o nowe tereny zielone, zmodernizowane energetycznie budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i ich otoczenie wpływają znacząco na poprawę jakości życia na obszarze rewitalizacji.

4. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

4.1. CELE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

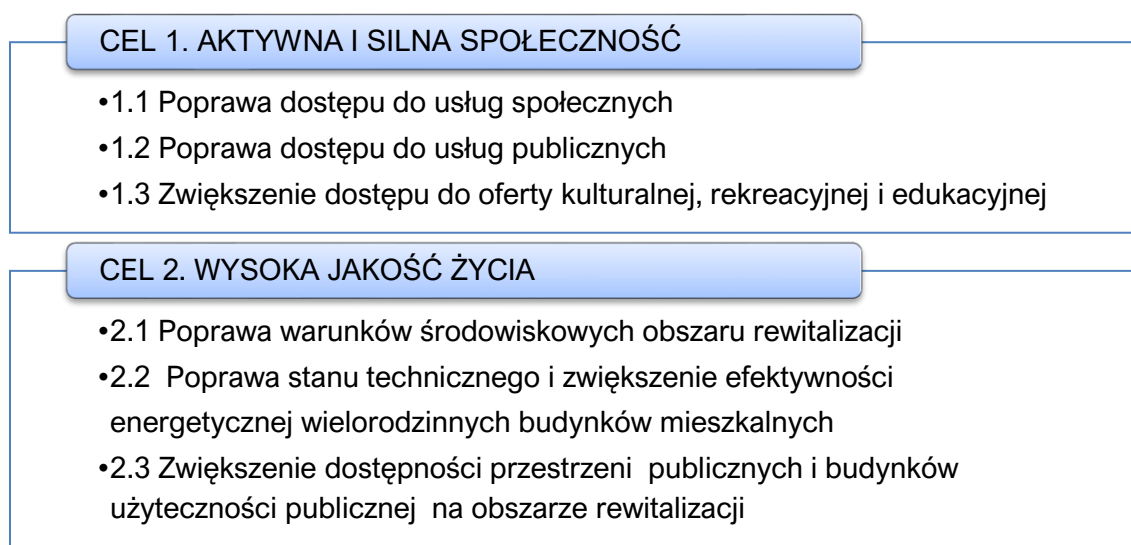
Sformułowana wizja obszaru rewitalizacji, będąca odpowiedzią na występujące problemy i oczekiwania interesariuszy, zostanie osiągnięta dzięki realizacji określonych w niniejszym programie celów, a także szczegółowych kierunków działania. Cele wyznaczają konkretne efekty, do których dąży się za pośrednictwem realizacji założonych działań. Powiązanie celów i kierunków działań z wyzwaniem wynikającym z wizji pozwala dopasować interwencję rewitalizacyjną do bieżących uwarunkowań rozwojowych obszaru rewitalizacji. Każdy z celów został skonkretyzowany za pomocą kierunków działań, z których na dalszym etapie prac wprowadzono koncepcje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na podstawie wizji sformułowano dwa cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Reda:

Cel 1. Aktywna i silna społeczność

Cel 2. Wysoka jakość życia

Rysunek 5. Cele i kierunki działania

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda w znaczący sposób przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zapobiegania rozprzestrzeniania się niekorzystnych zjawisk oraz pozwoli w pełniejszym stopniu wykorzystać lokalne potencjały. Szczególne miejsce wśród kierunków działań zajmuje sfera społeczna, potwierdzając tym samym, że to mieszkańcy są najcenniejszym zasobem obszaru rewitalizacji.

Realizacja celów GPR Reda uruchomi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego miasta i stworzy warunki do jego zrównoważonego rozwoju przez przedsięwzięcia kompleksowe, których opis przedstawiono w rozdziale 5. W rozdziale 10, opisano natomiast system monitorowania umożliwiający śledzenie postępu w realizacji celów GPR Reda, z udziałem wskaźników monitorowania, które dostarczają informacji dotyczących miar produktu i rezultatu, zdefiniowanych w opisach poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (rozdz. 5), a pochodzących m.in. z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027.

Wyzwania strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda opracowano z wykorzystaniem podejścia zintegrowanego, tj.:

- przyjęte cele i kierunki działań są spójne z wnioskami płynącymi z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, obejmującymi katalog potrzeb rewitalizacyjnych służących rozwiązaniu problemów obszaru rewitalizacji Redy i wzmacniających ich potencjały; zaplanowane kierunki działań są zintegrowane wokół całościowej wizji zmian obszaru rewitalizacji, skoncentrowanej na wyprowadzaniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- zastosowana komplementarność problemowa związana z analizami w układzie pięciu sfer problemowych umożliwiła śledzenie wzajemnych powiązań między negatywnymi zjawiskami obszaru rewitalizacji,

analizowanymi w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, co pozwoliło na zdefiniowanie dopełniających się celów, które oddziałują na zidentyfikowane negatywne zjawiska;

- cele i kierunki działań GPR Reda, a także wynikające z nich przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zostały zintegrowane – ujednolicone z zakresem programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027 (FEP) (m.in. Priorytet 7 – 7. Fundusze europejskie dla Pomorza bliższego obywatelom); zastosowanie takiego podejścia umożliwia wykorzystanie przy opisie przedsięwzięć wskaźników produktu i rezultatu powiązanych z realizacją FEP;
- do procesu programowania interwencji zostali zaproszeni różnorodni interesariusze procesu rewitalizacji i partnerzy społeczno-gospodarczy; interwencja rewitalizacyjna objęła różne sektory gospodarki i rozmaite polityki publiczne, umożliwiając stworzenie interwencji zaproponowanej przez rozmaitych interesariuszy procesu rewitalizacji z wykorzystaniem różnorodnych działań, instrumentów, a także źródeł finansowania projektów.

4.2. INTEGRACJA WIZJI, CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Poniżej przedstawiono powiązania między elementami wizji, odpowiadającej na zidentyfikowane problemy obszaru, a celami rewitalizacji oraz podporządkowanymi im kierunkami działań i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, które stanowią główną oś interwencji.

Tabela 10. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji a elementami wizji, kompleksowym celem rewitalizacyjnym i kierunkami działań

Elementy wizji:
Obszar rewitalizacji Gminy Miasto Reda jest zamieszkiwany przez społeczność aktywnie uczestniczącą w realizacji wspólnych przedsięwzięć, mieszkańców inicjujących własne propozycje działań na rzecz poprawy jakości życia. Na obszarze znajdują się nowoczesnie wyposażone obiekty użyteczności publicznej, świadczące adekwatnie dobrane usługi społeczne, dzięki którym mieszkańcy mogą rozwijać swoje kompetencje, poszerzać zamiłowania i rozwijać pasje.
Cel rewitalizacji:
CEL 1. AKTYWNA I SILNA SPOŁECZNOŚĆ

<i>Kierunek 1. 1 Poprawa dostępu do usług społecznych</i>

Zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji	Przedsięwzięcia podstawowe
Sfera społeczna: ▪ problem ubóstwa powiązany z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, ▪ przemoc domowa która dotyka całe rodziny niezależnie od statusu materialnego ▪ problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy ▪ niski kapitał społeczny części mieszkańców ▪ duża liczba osób z niepełnosprawnościami ▪ niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności ▪ część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, Sfera gospodarcza:	▪ Przedsięwzięcie nr 1 Placówka Wsparcia Dziennego na obszarze rewitalizacji Redy ▪ Przedsięwzięcie nr 2. Grupa wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami z obszaru rewitalizacji Redy ▪ Przedsięwzięcie nr 3. Punkt Wsparcia Rodziny ▪ Przedsięwzięcie nr 5. Youth Hub Reda – młodzieżowa miejscówka na terenie rewitalizacji Redy

▪ ponadprzeciętne bezrobocie na części obszaru rewitalizacji Sfera funkcjonalno-przestrzenna: ▪ brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży	
Elementy wizji:	
Dzięki funkcjonowaniu podmiotów publicznych i niepublicznych na obszarze rewitalizacji zmniejszyła się skala wykluczenia społecznego, a poziom aktywności zawodowej i społecznej wśród mieszkańców znacząco wzrósł. Na obszarze rozwinęła się przedsiębiorczość, a mieszkańcy obszaru chętnie podejmują zatrudnienie.	
Cel rewitalizacji:	
CEL 1. AKTYWNA I SILNA SPOŁECZNOŚĆ <i>Kierunek 1.2 Poprawa dostępu do usług publicznych</i>	
Główne problemy	Przedsięwzięcia podstawowe
Sfera gospodarcza: ▪ ponadprzeciętne bezrobocie na części obszaru rewitalizacji Sfera społeczna: ▪ niski kapitał społeczny części mieszkańców ▪ część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą	▪ Przedsięwzięcie nr 4. Działania aktywizujące lokalną społeczność, w szczególności dotyczące kształtowania postaw społecznych i włączenia lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne ▪ Przedsięwzięcie nr 6. Centrum Integracji Społecznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji Redy ▪ Przedsięwzięcie nr 10 Mały Manhattan

▪ postrzeganie przez część mieszkańców Redy jako sypialni Trójmiasta ▪ niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności ▪ duża liczba osób powyżej 75 roku życia ▪ problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całe rodziny Sfera funkcjonalno-przestrzenna: ▪ brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży ▪ niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji	
Elementy wizji:	
Mieszkańcy, korzystając z miejsc i oferty integracji społecznej, tworzą silną wspólnotę lokalną, odwołującą się do tożsamości kulturowej Redy.	
Cel rewitalizacji:	
CEL 1. AKTYWNA I SILNA SPOŁECZNOŚĆ <i>Kierunek 1.3 Zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej, rekreacyjnej i edukacyjnej</i>	

Główne problemy	Przedsięwzięcia podstawowe
Sfera społeczna: ▪ niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności ▪ duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami ▪ niski kapitał społeczny części mieszkańców ▪ część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, ▪ postrzeganie Redy jako sypialni Trójmiasta Sfera przestrzenno-funkcjonalna ▪ brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży ▪ dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami	▪ Przedsięwzięcie nr 7. Międzypokoleniowy Punkt Sąsiedzki na obszarze rewitalizacji Redy
Elementy wizji:	
Nowej jakości przestrzenie publiczne, wzbogacone o nowe tereny zielone, zmodernizowane energetycznie budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i ich otoczenie wpływają znacząco na poprawę jakości życia na obszarze rewitalizacji.	

Cel rewitalizacji:	
CEL 2. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA 	
<i>Kierunek 2.1 Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji</i>	
Główne problemy	Przedsięwzięcia podstawowe
Sfera środowiskowa: - występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych - ryzyko powodzi na północnych obrzeżach obszaru rewitalizacji - brak wiedzy części mieszkańców na temat środowiska i zmian klimatu Sfera funkcjonalno-przestrzenna: - brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki - brak miejsc integracji społecznej - niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji - bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji - chaos przestrzenny spowodowany	- Przedsięwzięcie nr 8. Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze rewitalizacji poprzez utworzenie ścieżki edukacyjnej z pomnikami przyrody - Przedsięwzięcie nr 9. Zwiększenie odporności na zmiany klimatu obszaru rewitalizacji Redy - Przedsięwzięcie 17. Utworzenie mini parku i zagospodarowanie dwóch podwórek na obszarze rewitalizacji Redy

nadmiarem samochodów poruszających się i parkujących na obszarze rewitalizacji Sfera społeczna: - niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności - duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami Sfera gospodarcza: - słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się	
Cel rewitalizacji:	
CEL 2. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA <i>Kierunek 2.2 Poprawa stanu technicznego i zwiększenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych</i>	
Główne problemy	Przedsięwzięcia podstawowe
Sfera techniczna: - przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów - zasób komunalny w złym stanie technicznym, wymagający remontów,	- Przedsięwzięcie nr 11. Wykonanie termoizolacji parteru oraz części piwnicznej budynku wraz z remontem podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy ul. Łąkowej 29A w Redzie - Przedsięwzięcie nr 12. Termomodernizacja budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji Redy

▪ brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych Sfera przestrzenno-funkcjonalna: ▪ bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji Sfera społeczna: ▪ niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności ▪ duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami	
Cel rewitalizacji:	
CEL 2. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA <i>Kierunek 2.3 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji</i>	
Główne problemy	Przedsięwzięcia podstawowe
Sfera przestrzenno-funkcjonalna: ▪ brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży ▪ brak wyposażenia przestrzeni publicznych w	▪ Przedsięwzięcie nr 13. Przestrzeń dla młodych – przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Floriana Ceynowy na obszarze rewitalizacji Redy ▪ Przedsięwzięcie nr 14. Modernizacja i rozbudowa Miejskiego Parku Rodzinnego dla mieszkańców na obszarze rewitalizacji ▪ Przedsięwzięcie 15. Adaptacja wraz z rozbudową budynku i wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu przy

elementy małej architektury, w tym ławki ▪ niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, ▪ bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji ▪ dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami Sfera społeczna: ▪ niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, ▪ duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami ▪ niski kapitał społeczny części mieszkańców, ▪ część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, ▪ problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem	ul. Gdańskiej 55 w celu utworzenia Domu Międzypokoleniowego ▪ Przedsięwzięcie 16. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji – remont nawierzchni chodnika oraz montaż stojaka rowerowego przy ul. Łąkowej 22 w Redzie ▪ Przedsięwzięcie 9 Zwiększenie odporności na zmiany klimatu obszaru rewitalizacji Redy
--	--

wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy Sfera środowiskowa: ▪ występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych, ▪ ryzyko powodzi na północnych obrzeżach obszaru rewitalizacji, ▪ brak wiedzy części mieszkańców na temat środowiska i zmian klimatu	
---	--

Źródło: opracowanie własne.

5. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

5.1. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Wyznaczone cele i kierunki działania są podstawą do sformułowania zakresu interwencji rewitalizacyjnej w postaci podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których zadaniem jest realizacja celów strategicznych Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda, oraz pozostałych przedsięwzięć, tzw. dopuszczalnych, które uzupełniają proces odnowy obszaru rewitalizacji miasta. W niniejszym podrozdziale zamieszczono informacje o podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zgłoszonych do GPR Reda. Przedsięwzięcia te wpisują się w wymóg art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji – zawierają m.in.: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty, sposób ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

GPR Reda spełnia również wymogi określone dla strategii IIT, o której mowa w art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawy wdrożeniowej), ponieważ, zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, zawiera „(...) listę projektów realizujących cele (...), wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami”. Opis sposobu identyfikacji przedsięwzięć zawarto w niniejszym rozdziale, natomiast powiązania pomiędzy projektami zostały przedstawione w rozdz. 7. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Projekty zostały zgłoszone w ramach otwartego naboru na przedsięwzięcia rewitalizacyjne przez interesariuszy procesu rewitalizacji, w otwartym naborze trwającym od 4 czerwca do 14 sierpnia 2025 r.

Celem naboru było zaplanowanie interwencji dla obszaru rewitalizacji Redy z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności. Warunki, jakie stawiane były zgłaszanym koncepcjom projektów, obejmowały:

a. położenie na obszarze rewitalizacji miasta Reda,

b. związek z celami procesu rewitalizacji:

• **Cel 1. Aktywna i silna społeczność:**

projekty realizujące ten cel powinny dotyczyć poprawy dostępu do usług społecznych, publicznych oraz zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej, rekreacyjnej oraz edukacyjnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

• **Cel 2. Wysoka jakość życia:**

przedsięwzięcia służące wdrażaniu celu powinny koncentrować się na poprawie warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, stanu technicznego i zwiększenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, zwiększeniu dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji.

c. wykonalność techniczna i organizacyjna, potwierdzona kompletnością informacji wymaganych do ujawnienia w karcie przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

W związku z naborem przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR. w dniu 30 czerwca 2025 r. zorganizowano spacer badawczy po obszarze rewitalizacji Redy oraz debatę z mieszkańcami. W efekcie tych aktywności

zidentyfikowano wspólnie z przedstawicielami lokalnej społeczności kluczowe wyzwania rewitalizacyjne, na bazie których opracowano pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Opinie interesariuszy dot. potrzeby realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych dotyczyły w dużej mierze obszaru zadań własnych Gminy Miasto Reda, w związku z czym główny ciężar związany z przygotowaniem i dalszą realizacją interwencji rewitalizacyjnej wzięły na siebie miejskie jednostki organizacyjne. Pojawiły się również w efekcie naboru pomysły od mieszkańców

związane z rozwojem terenów zielonych na obszarze rewitalizacji oraz spółdzielni mieszkaniowej dot. poprawy stanu jej zasobu mieszkaniowego.

Wąski zakres propozycji zgłoszonych w naborze przez podmioty zewnętrzne i grupy mieszkańców nie pokrywał problemowo wszystkich celów i kierunków działania zaplanowanych w programie. Wiązało się to z koniecznością uzupełnienia interwencji i katalogu przedsięwzięć podstawowych przez gospodarza procesu - Gminę Miasta Reda i jej jednostki organizacyjne, aby w efekcie powstał kompletny zestaw zróżnicowanych projektów, odpowiadających na uwarunkowania problemowe obszaru rewitalizacji i propozycje wszystkich celów i kierunków rewitalizacyjnych.

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia spełniły wymogi dot. położenia w granicach obszaru rewitalizacji, powiązania z celami GPR Reda, wykonalności technicznej i organizacyjnej. W programie ujęto wszystkie pomysły zgłoszone przez interesariuszy. W ten sposób powstała lista zawierająca 17 przedsięwzięć, zaplanowanych do realizacji w latach 2026-2035.

Przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności, o jakiej mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Inicjatorzy deklarowali w zgłoszeniach, w jaki sposób ich przedsięwzięcia realizować będą potrzeby osób ze szczególnymi wymaganiami w zakresie dostępności.

Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych rezultatów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania przypisywana jest każdorazowo podmiotom zgłaszającym. Zapisy programu nie definiują ostatecznie wartości przedsięwzięć i źródeł ich finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo na etapie przygotowywania szczegółowej dokumentacji projektowej, w tym związanej z potrzebami związanymi z aplikowaniem o wsparcie zewnętrzne.

Cel 1. Aktywna i silna społeczność

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Placówka Wsparcia Dziennego na obszarze rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, budynek przy ul. Gdańskiej 55
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:

	• problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, • przemoc domowa, która dotyka całe rodziny, niezależnie od statusu materialnego, • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży. Główny cel przedsięwzięcia: zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom, młodzieży i rodzinom z obszaru rewitalizacji poprzez utworzenie placówki dziennego pobytu, oferującej działania opiekuńcze, edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne, sprzyjające integracji społecznej i przeciwdziałaniu wykluczeniu. Zakres realizowanych zadań: • organizacja zajęć opiekuńczych, edukacyjnych, terapeutycznych i rozwojowych dla dzieci i młodzieży, • pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań, organizacja czasu wolnego, • wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci oraz ich rodzin, • realizacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, • współpraca z instytucjami pomocy społecznej, szkołami i organizacjami pozarządowymi. Funkcje Placówki Wsparcia Dziennego: • świadczenie usług opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, • wsparcie rodzin w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczej i społecznej, • realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i integracyjnych,
--	--

	• tworzenie bezpiecznej, dostępnej i przyjaznej przestrzeni dla rozwoju dzieci i budowania relacji społecznych, • wzmacnianie lokalnych więzi poprzez współpracę z rodzicami, opiekunami i społecznością lokalną.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1. Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.1. Poprawa dostępu do usług społecznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie – 20 osób rocznie. Wskaźniki rezultatu: • liczba osób których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 10 osób rocznie, w tym dzieci i młodzież z rodzin objętych wsparciem społecznym w PWD, • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. Sposób pomiaru: • sprawozdania z realizacji projektu, • listy obecności, • raporty okresowe z realizacji działań: minimum 1 raport rocznie, • ankiety skierowane do rodziców dzieci objętych wsparciem przez PWD.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Projekt realizuje zasady równego dostępu i umożliwia udział bez względu na wiek, poziom sprawności czy inne ograniczenia. Dokumenty projektowe, w tym strona internetowa, będą przygotowane w formatach cyfrowych zgodnych ze standardami dostępności (WCAG),

	z uwzględnieniem napisów, audiodeskrypcji oraz prostego języka. Spotkania informacyjno-rekrutacyjne oraz formy wsparcia będą odbywać się w miejscach dostępnych architektonicznie, z możliwością zapewnienia tłumacza języka migowego, pętli indukcyjnej czy materiałów w alternatywnych formatach. Komunikacja z uczestnikami będzie dostosowywana indywidualnie – zarówno pod względem treści, jak i kanałów kontaktu – zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Dzięki tym rozwiązaniom osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności (ruchowymi, sensorycznymi, poznawczymi), będą mogły w pełni korzystać z produktów i rezultatów przedsięwzięcia, bez ryzyka wykluczenia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2035
Szacowana wartość przedsięwzięcia	6 500 000,00 zł (650 000,00 zł rocznie)
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Grupa wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami z obszaru rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Redzie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, ul. Gdańska 55
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie:

	• duża liczna osób z niepełnosprawnościami, • problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całe rodziny, • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży. Główny cel przedsięwzięcia: wzmocnienie kompetencji emocjonalnych i społecznych rodziców dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami poprzez stworzenie bezpiecznej, wspierającej przestrzeni wymiany doświadczeń i profesjonalnego wsparcia: projekt ma na celu poprawę jakości życia rodzin, przeciwdziałanie ich wykluczeniu oraz budowanie lokalnej sieci wsparcia. Zakres realizowanych zadań: • organizacja cyklicznych spotkań grupy wsparcia prowadzonych przez psychologa, umożliwiających dzielenie się doświadczeniami i emocjami, • zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców: radzenie sobie ze stresem, komunikacja w rodzinie, budowanie odporności psychicznej, • tworzenie lokalnej sieci wsparcia: integracja rodzin, wymiana informacji o dostępnych formach pomocy, wspólne inicjatywy, • konsultacje indywidualne ze specjalistami spotkania z psychologiem dla rodzin wymagających pogłębionej pomocy, • działania integracyjne i warsztaty tematyczne: np. zajęcia relaksacyjne, spotkania z ekspertami.
--	--

Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1. Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.1. Poprawa dostępu do usług społecznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny – 15 osób rocznie. Wskaźnik rezultatu: • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 grupa wsparcia, • liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu –15 osób. Narzędzia pomiaru: • listy obecności uczestników zajęć, • ankiety ewaluacyjne, • świadectwa lub dyplomy udziału w warsztatach.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Grupa wsparcia będzie funkcjonować w oparciu o zasady równego dostępu, umożliwiając udział wszystkim rodzicom i opiekunom, niezależnie od wieku, poziomu sprawności czy innych ograniczeń. Dokumenty i informacje projektowe, w tym strona internetowa, zostaną przygotowane w formatach cyfrowych zgodnych ze standardami WCAG. Komunikacja z uczestnikami będzie dostosowywana indywidualnie – zarówno pod względem treści, jak i formy kontaktu – zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Dzięki tym rozwiązaniom rodzice i opiekunowie dzieci z różnymi typami niepełnosprawności będą mogli w pełni korzystać z oferowanych form wsparcia, bez ryzyka wykluczenia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2035

Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 300 000,00 zł (230 000,00 zł rocznie)
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Punkt Wsparcia Rodziny
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, ul. Gdańska 55 oraz tereny podwórkowe i przestrzenie wspólne
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całe rodziny, • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • ponadprzeciętne bezrobocie na części obszaru rewitalizacji. Główny cel przedsięwzięcia: wzmocnienie kompetencji wychowawczych i społecznych rodziców z obszaru rewitalizacji poprzez cykl edukacyjno-warsztatowy, który umożliwi im lepsze funkcjonowanie w roli opiekunów i członków lokalnej wspólnoty. Projekt ma na celu poprawę relacji rodzinnych, zwiększenie świadomości

	wychowawczej oraz aktywizację rodziców w życiu społecznym. Zakres realizowanych zadań: • realizacja cyklu warsztatów dla rodziców – cykl warsztatów psychoedukacyjnych, konsultacji z psychologiem i pedagogiem oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców, nauka komunikacji opartej na szacunku i zrozumieniu, wspieranie rodziców w rozwiązywaniu konfliktów bez przemocy, • spotkania integracyjne i wymiana doświadczeń między rodzicami – budowanie lokalnej sieci wsparcia i przeciwdziałanie izolacji. • materiały edukacyjne i poradniki dla uczestników – wsparcie w kontynuowaniu pracy nad kompetencjami wychowawczymi po zakończeniu cyklu, • możliwość indywidualnych konsultacji ze specjalistami – pomoc w rozwiązywaniu konkretnych problemów rodzinnych.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1. Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.1. Poprawa dostępu do usług społecznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 10 osób. Wskaźnik rezultatu: • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. Sposób oceny: • listy obecności, • świadectwa ukończenia warsztatów, • ankieta ewaluacyjna, raport okresowy z realizacji działań – minimum 1 raport rocznie zawierający

	analizę liczbową, opisową i porównanie stanu przed i po realizacji działań.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Punkt Wsparcia Rodziny będzie funkcjonował w oparciu o zasady równego dostępu, umożliwiając udział wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku, poziomu sprawności czy innych ograniczeń. Dokumenty projektowe oraz strona internetowa zostaną przygotowane w formatach cyfrowych zgodnych ze standardami WCAG. Komunikacja z uczestnikami będzie dostosowywana indywidualnie – zarówno pod względem treści, jak i formy kontaktu – zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Dzięki tym rozwiązaniom osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi, sensorycznymi i poznawczymi, będą mogły w pełni korzystać z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2028-2035
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 840 000,00 zł (230 000,00 zł rocznie)
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania aktywizujące lokalną społeczność, w szczególności dotyczące kształtowania postaw społecznych i włączenia lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda

Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, w szczególności tereny podwórkowe i przestrzenie wspólne w rejonie ulic Ogrodowej, Cechowej i ks. Albina Potrackiego
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • ponadprzeciętne bezrobocie na części obszaru rewitalizacji, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, • postrzeganie przez część mieszkańców Redy jako sypialni Trójmiasta, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, • występowanie tzw. wysp ciepła i problemów związanych z retencją wód powierzchniowych, Główny cel przedsięwzięcia: zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności poprzez działania integrujące, edukacyjne i aktywizujące, mające na celu przeciwdziałanie izolacji społecznej oraz odbudowę więzi międzyludzkich. Zakres realizowanych zadań: • utworzenie miejsc aktywności lokalnej (2 ogrody społeczne, 1 mini park), • organizacja wydarzeń kulturalnych, integracyjnych i sąsiedzkich (np. spotkania integracyjne na

	podwórkach, wspólne zasiewanie i nasadzanie roślin, „pogaduchy” na ławeczce sąsiedzkiej), • budowanie partnerstw lokalnych z organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi, • realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących procesu rewitalizacji.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1: Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.2 Aktywizacja i integracja członków społeczności lokalnej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 2000 m² • Wskaźnik rezultatu: • liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5184 osób. Sposób pomiaru: • listy obecności, • dokumentacja fotograficzna, • materiały prasowe/internetowe, • raporty wydarzeń.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.

Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2035
Szacowana wartość przedsięwzięcia	400 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Youth Hub Reda – młodzieżowa miejscówka na terenie rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, budynek przy ul. Floriana Ceynowy 2
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży. Główny cel przedsięwzięcia: integracja społeczna oraz zwiększeniu dostępu młodzieży do oferty kulturalnej, rekreacyjnej i edukacyjnej na obszarze rewitalizacji.

	Zakres realizowanych zadań: W budynku wyremontowanym w ramach przedsięwzięcia nr 13 zaplanowano utworzenie tematycznych stref aktywizujących młodzież: • strefy kreatywnej – będą w niej prowadzone warsztaty artystyczne, muzyczne, teatralne, • strefy edukacyjnej – młodzież będzie mogła uczestniczyć w zajęciach językowych, programistycznych, spotkaniach z ekspertami z różnych dziedzin, • strefy rekreacyjnej – zaplanowano możliwość korzystania z gier planszowych, zajęć sportowych oraz relaksu. W obiekcie będzie realizowany program aktywizacji społecznej polegający na organizacji wydarzeń integracyjnych, prowadzeniu wolontariatu młodzieżowego, wdrażaniu projektów społecznych. Zaplanowano także rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej – cykliczne zajęcia, spotkania z twórcami, dostęp do zasobów multimedialnych. HUB będzie współpracować z lokalnymi instytucjami – szkołami, organizacjami pozarządowymi, biblioteką czy domem kultury. Aby zachęcić młodzież do udziału w przedsięwzięciu, zaplanowano jego promocję i działania komunikacyjne skierowane do mieszkańców, w tym zwłaszcza do młodzieży.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1. Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.1 Poprawa dostępu do usług społecznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: • roczna liczba użytkowników obiektów świadczących usługi społeczne – 30 osób.

	Sposób pomiaru: • sprawozdania z realizacji projektu, • listy obecności, • dokumentacja fotograficzna, • materiały prasowe/internetowe, • raporty wydarzeń.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.) Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2030-2035
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 600 000,00 (200 000,00 zł rocznie)
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne: środki UE – np. Fundusze Norweskie, Fundusz Dostępności, środki krajowe: program Infrastruktura Kultury.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Centrum Integracji Społecznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, ul. Gdańska 55 i inny obszar, w którym będą potencjalne miejsca aktywizacji zawodowej beneficjentów
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • problem ubóstwa powiązany m.in. z bezrobociem, bezradnością, w sprawach wychowawczo-opiekuńczych, przemocą domową, która dotyka całe rodziny, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • ponadprzeciętne bezrobocie na części obszaru rewitalizacji. Główny cel przedsięwzięcia: celem jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej jako instytucji wspierającej reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, poprzez działania aktywizujące, edukacyjne i wspólnotowe, realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zakres realizowanych zadań: • rekrutacja uczestników programu reintegracji społeczno-zawodowej, • realizacja indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego, • organizacja warsztatów kompetencji społecznych, zajęć edukacyjnych, konsultacji psychologicznych, • współpraca z lokalnymi pracodawcami w zakresie praktyk i zatrudnienia wspieranego, • monitoring efektów reintegracji i wsparcie w procesie usamodzielniania uczestników.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1. Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.2 Poprawa dostępu do usług publicznych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Wskaźnik produktu: • liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie – 10 osób.

w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki rezultatu: • liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 5 osób, • liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu – 2 osoby rocznie podejmujące zatrudnienie lub staż po zakończeniu udziału w CIS. Sposób pomiaru: • listy obecności, • raporty okresowe z realizacji działań: minimum 1 raport rocznie, • ankiety ewaluacyjne.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Opis działań zapewniających dostępność W ramach realizacji przedsięwzięcia „Centrum Integracji Społecznej” przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Projekt realizuje zasady równego dostępu i umożliwia udział wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku, poziomu sprawności czy innych ograniczeń. Dokumenty projektowe oraz strona internetowa Centrum zostaną przygotowane w formatach cyfrowych zgodnych ze standardami WCAG. Spotkania informacyjno-rekrutacyjne oraz formy wsparcia będą odbywać się w miejscach dostosowanych do potrzeb beneficjentów. Komunikacja z uczestnikami będzie dostosowywana indywidualnie – zarówno pod względem treści, jak i kanałów kontaktu – zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Dzięki tym rozwiązaniom osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi, sensorycznymi i poznawczymi, będą mogły w pełni korzystać z oferty Centrum Integracji Społecznej oraz uczestniczyć w jego działaniach bez ryzyka wykluczenia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2028-2035

Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 800 000,00 zł (350 000,00 zł rocznie)
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Międzypokoleniowy Punkt Sąsiedzki na obszarze rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, budynek przy ul. Gdańskiej 55 i tereny podwórkowe
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, • postrzeganie Redy jako sypialni Trójmiasta, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Główny cel przedsięwzięcia: stworzenie otwartego, przyjaznego miejsca spotkań dla mieszkańców w różnym wieku, które będzie sprzyjać budowaniu więzi sąsiedzkich,

	integracji międzypokoleniowej oraz aktywizacji społecznej na obszarze rewitalizacji Redy. Projekt ma przeciwdziałać izolacji społecznej, wzmacniać lokalne relacje i promować współdziałanie mieszkańców. Zakres realizowanych zadań: • utworzenie i wyposażenie Międzypokoleniowego Punktu Sąsiedzkiego – dostępnego dla wszystkich mieszkańców miejsca spotkań, rozmów i wspólnych inicjatyw, • organizacja warsztatów i zajęć tematycznych – rękodzieło, kulinaria, wspólne czytanie, gry planszowe, zajęcia edukacyjne i rekreacyjne dla różnych grup wiekowych itp., • spotkania integracyjne i sąsiedzkie – śniadania sąsiedzkie, wieczory wspomnień, wspólne świętowanie lokalnych wydarzeń, • organizacja działań w zakresie wsparcia obywatelskiego i rodzinnego – m.in. prowadzenie porad obywatelskich, psychologicznych i specjalistycznych, wsparcie kadr i instytucji, • wsparcie animacyjne i moderacja działań – obecność animatora społecznego, który będzie wspierał mieszkańców w organizacji i prowadzeniu inicjatyw.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 1. Aktywna i silna społeczność Kierunek działania 1.3. Zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej, rekreacyjnej oraz edukacyjnej
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej – 30 osób rocznie. Wskaźnik rezultatu: • liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. Sposób monitoringu rezultatów: • listy obecności, • ankiety i formularze ewaluacyjne,

	• materiały prasowe/internetowe.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Międzypokoleniowy Punkt Sąsiedzki będzie funkcjonował w oparciu o zasady równego dostępu, umożliwiając udział wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku, poziomu sprawności czy innych ograniczeń. Przestrzeń Punktu zostanie dostosowana architektonicznie (podjazdy, szerokie przejścia, toaleta dostępna dla osób z niepełnosprawnościami), a spotkania i wydarzenia będą organizowane w sposób przyjazny dla osób z różnymi typami niepełnosprawności. Dokumenty i informacje projektowe zostaną przygotowane w formatach cyfrowych zgodnych ze standardami WCAG. Komunikacja z uczestnikami będzie dostosowywana indywidualnie – zarówno pod względem treści, jak i formy kontaktu – zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Dzięki tym rozwiązaniom osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami ruchowymi, sensorycznymi i poznawczymi, będą mogły w pełni korzystać z oferty Międzypokoleniowego Punktu Sąsiedzkiego i uczestniczyć w jego działaniach bez ryzyka wykluczenia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2027-2035
Szacowana wartość przedsięwzięcia	3 870 000,00 zł (430 000,00 zł rocznie)
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Cel 2. Wysoka jakość życia

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8

Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze rewitalizacji poprzez utworzenie ścieżki edukacyjnej z pomnikami przyrody
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, okolice Miejskiego Parku Rodzinnego i ul. Gdańskiej
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych, • brak wiedzy części mieszkańców na temat środowiska i zmian klimatu, • brak dostosowania przestrzeni publicznych do bieżących potrzeb mieszkańców, • brak miejsc integracji społecznej, • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji, niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami. Główny cel przedsięwzięcia: zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez ochronę i promocję pomników przyrody na obszarze rewitalizacji jako elementów wspierających integrację społeczną, edukację ekologiczną i lokalną tożsamość. Zakres realizowanych zadań: • nasadzenia roślin i uporządkowanie terenów zielonych, • inwentaryzacja i oznakowanie pomników przyrody na obszarze rewitalizacji,

	• zagospodarowanie terenu wokół pomników przyrody – montaż ławek, koszy, nasadzenia roślin, poprawa dostępności, • stworzenie trasy edukacyjno-przyrodniczej z tablicami informacyjnymi i materiałami promocyjnymi, • organizacja warsztatów i spacerów edukacyjnych dla mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży oraz seniorów.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.1 Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: • liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: • ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 5184 osób. Sposób pomiaru: • protokoły odbioru, • sprawozdania z realizacji projektu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.) Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2027-2035

Szacowana wartość przedsięwzięcia	200 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne w tym środki UE – np. Fundusze Norweskie; środki krajowe np. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Zwiększenie odporności na zmiany klimatu obszaru rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, ul. Fenikowskiego – działka nr 694/15 wraz z placem przy kościele
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: - występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych, - brak wiedzy części mieszkańców na temat środowiska i zmian klimatu, - brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki, - brak miejsc integracji społecznej, - niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, - bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji - niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, - duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami.

	Główny cel przedsięwzięcia: zwiększenie odporności miasta na skutki zmian klimatu oraz poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez budowę ogrodów deszczowych i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Zakres realizowanych zadań: • roboty przygotowawcze i ziemne, • budowa systemu do odprowadzania wody deszczowej, • realizacja ogrodów deszczowych (nasadzenia roślin hydrofitowych, aranżacja zieleni), • przebudowa ul. Fenikowskiego (działka nr 694/15), • modernizacja i zagospodarowanie placu przy kościele (nawierzchnie, mała architektura, zieleń), • działania informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców na temat roli ogrodów deszczowych i retencji wód.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.1 Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: • ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 5184 osób. Sposób pomiaru: • protokoły odbioru, • sprawozdania z realizacji projektu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Projektowane ciągi piesze i plac będą dostosowane do potrzeb osób

	z niepełnosprawnościami. Mała architektura i elementy edukacyjne będą dostępne dla osób o różnym poziomie sprawności. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z korzystania z rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2027-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia	150 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne w tym środki UE – np. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Mały Manhattan
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, plac u zbiegu ulic Gniewowskiej i Jana III Sobieskiego
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: - występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych, - brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki, - brak miejsc integracji społecznej, - niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, - bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji,

	• chaos przestrzenny spowodowany nadmiarem samochodów poruszających się i parkujących na obszarze rewitalizacji, • słaba kondycja lokalnego biznesu stanowiąca barierę uniemożliwiającą inwestowanie w remonty lokali użytkowych, dostosowanie ich do nowych potrzeb klientów lub przebranżowienie się, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami. Cel główny przedsięwzięcia: podniesienie jakości, funkcjonalności i dostępności placu przy skrzyżowaniu ul. Gniewowskiej i Jana III Sobieskiego poprzez jego kompleksową modernizację; projekt ma na celu stworzenie atrakcyjnego miejsca wypoczynku, spotkań i aktywności społecznej, przywrócenie funkcji handlowej oraz nadanie przestrzeni nowego, zielonego charakteru. Zakres realizowanych zadań: • modernizacja placu – wykonanie miejsc parkingowych, ogrodów deszczowych oraz strefy zieleni z przestrzenią odpoczynku i spotkań, • mała architektura – montaż ławek, koszy, pergoli i stojaków rowerowych, • zieleń i bioróżnorodność – nasadzenia roślin ozdobnych i miododajnych wspierających retencję wód i poprawę mikroklimatu, • strefa handlowa – odnowienie i modernizacja terenu oraz przywrócenie funkcji handlowej w przestrzeni publicznej, • strefa twórcza – zorganizowanie miejsca do spotkań literackich, malarskich, artystycznych.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.1 Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Prognozowane rezultaty wraz ze	Wskaźnik produktu:

sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	- liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: - ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 5184 osób. Sposób pomiaru: - protokoły odbioru, - sprawozdania z realizacji projektu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2022 r. poz. 2240). Projektowane ciągi piesze i plac będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Mała architektura i elementy edukacyjne będą dostępne dla osób o różnym poziomie sprawności. Osoby ze szczególnymi potrzebami nie będą wykluczone z korzystania z rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2029-2031
Szacowana wartość przedsięwzięcia	4 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne w tym środki UE – np. Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 11

Nazwa przedsięwzięcia	Wykonanie termoizolacji parteru oraz części piwnicznej budynku wraz z remontem podjazdu dla
-----------------------	--

	osób niepełnosprawnych przy ul. Łąkowej 29A w Redzie
Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Redzie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, ul. Łąkowa 29A
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów, • brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych, • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami. Główny cel przedsięwzięcia: poprawa termoizolacji budynku, wyeliminowanie zawilgoceń ścian, obniżenie kosztów utrzymania lokalnych, małych działalności gospodarczych. Zakres realizowanych zadań: • demontaż kostki brukowej wokół murów zewnętrznych, odkopanie części piwnicznej budynku, • wykonanie izolacji termicznej i przeciwwilgociowej odsłoniętych murów, • ponowne ułożenie kostki brukowej, • remont podjazdu dla osób niepełnosprawnych, • wykonanie barierek ochronnych.

Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.2. Poprawa stanu technicznego i zwiększenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: • liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: • ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – zostanie określona z udziałem audytu energetycznego (szacowana oszczędność od 20% do 30% w stosunku do stanu wyjściowego). Sposób pomiaru: • audyt energetyczny, • protokoły odbioru, • sprawozdania z realizacji projektu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	100 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania	Środki własne, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027
---------------------------------	---

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, budynki komunalne przy ulicy Ogrodowej i ulicy Cechowej – szczegółowa lokalizacja zostanie wskazana na etapie dokumentacji technicznej
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • zasób komunalny w złym stanie techniczny, wymagający remontów, • przeważający udział budynków wzniesionych przed 1970 r., które wymagają remontów, • brak rozwiązań z zakresu energooszczędności, ochrony środowiska i dostępności w budynkach mieszkalnych Główny cel przedsięwzięcia: poprawa efektywności energetycznej budynków oraz warunków ich użytkowania. Zakres realizowanych zadań: termomodernizacja budynków komunalnych.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.2 Poprawa stanu technicznego i zwiększenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w	Wskaźnik produktu: • liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 2 szt.

odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik rezultatu: - ilość zaoszczędzonej energii cieplnej – zostanie określona z udziałem audytu energetycznego – (prognozowany spadek od 20% do 30% w stosunku do stanu wyjściowego). Sposób oceny: - protokoły odbioru prac, - dokumentacja techniczna, - audyt energetyczny.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.) Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 400 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Przestrzeń dla młodych – przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Floriana Ceynowy na obszarze rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, budynek przy ul. Floriana Ceynowy 2 wraz z otoczeniem
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy. Główny cel przedsięwzięcia: poprawa dostępności do usług społecznych oraz zwiększenie integracji społecznej młodzieży poprzez remont budynku przy ul. Floriana Ceynowy 2 na potrzeby Youth Hub Reda, młodzieżowej miejscówki na terenie rewitalizacji Redy. Zakres realizowanych zadań: przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Floriana Ceynowy 2 w Redzie wraz z niezbędnym zagospodarowaniem otoczenia zgodnie z potrzebami młodych ludzi; przygotowanie obiektu na działalność Youth Hub Reda jest niezbędne do realizacji przedsięwzięcia nr 5 polegającego na

	organizacji różnych form aktywności młodzieży w wyremontowanym obiekcie.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.3. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: • liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze – 30 osób rocznie, • liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5184 osób. Sposób oceny: • listy obecności, • materiały prasowe/internetowe, • protokół odbioru inwestycji, • porównanie stanu budynku przed i po modernizacji.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.) Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.

Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2028-2030
Szacowana wartość przedsięwzięcia	3 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne: środki UE – np. Fundusze Norweskie, Fundusz Dostępności, środki krajowe: program Infrastruktura Kultury

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja i rozbudowa Miejskiego Parku Rodzinnego dla mieszkańców na obszarze rewitalizacji
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, Miejski Park Rodzinny w Redzie oraz okolice ul. Gdańskiej prowadzące do Parku Miejskiego
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki, • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności,

	• duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami, • występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych, • ryzyko powodzi na północnych obrzeżach obszaru rewitalizacji, • brak wiedzy części mieszkańców na temat środowiska i zmian klimatu. Cel główny przedsięwzięcia: podniesienie jakości, funkcjonalności i dostępności Miejskiego Parku Rodzinnego w Redzie poprzez kompleksowe działania modernizacyjne, zapewniające swobodny i równy dostęp do przestrzeni publicznej mieszkańcom obszaru rewitalizacji, w szczególności ulic Gdańskiej, Ogrodowej i Cechowej. Zakres realizowanych zadań: • teren przy scenie i widowni - powiększenie placu pod nową sceną w formie elipsy, rozbiórkę istniejącej widowni wraz z budową nowej, • teren przy przystani kajakarskiej i brzeg Redy – wymiana nawierzchni ścieżki wraz z jej wzmocnieniem w celu zapewnienia miejsca do zawracania dla pojazdów obsługujących przystań. Wzdłuż ścieżki dodatkowe podesty betonowe z siedziskami umożliwiającymi odpoczynek z widokiem na rzekę; • teren rekreacyjny „strefa grilla” – utworzenie placików przygotowanych do rekreacyjnego grillowania oraz rozpalenie ogniska, część z nich wyposażona w ławki, stoliki i siedziska, • teren w północno-wschodniej narożniku terenu – psi park otoczony zielenią izolacyjną, • południowy plac wielofunkcyjny – zaplanowano zmianę geometrii placu wraz z wymianą nawierzchni, • teren istniejących placów zabaw – pomiędzy placami zabaw przewiduje się wymianę nawierzchni oraz zmianę geometrii ścieżki,
--	---

	• projekt w strefie zachodniej obejmuje: - ścieżki parkowe jako meandrujące trasy o zmiennej szerokości, - centralny krąg - łączący meandrujące ścieżki, budynek sanitariatów z maszynownią, wodny plac zabaw oraz tężnie. Został zaprojektowany w postaci odcinków koła podzielonych na trzy pasy, wydzielone obrzeżem trawnikowym, o zróżnicowanej nawierzchni: podesty kompozytowe na gruncie, płyty ażurowe wypełnione trawą oraz trawniki, • tężnia solankowa, • wodny plac zabaw • zieleń i bioróżnorodność – nasadzenia drzew, krzewów i roślin miododajnych, zwiększających retencję wód opadowych, poprawiających mikroklimat i jakość powietrza. • stworzenie strefy edukacyjno-przyrodniczej – wyposażenie ścieżki edukacyjnej w tablice informacyjne, miejsce do warsztatów plenerowych, urządzenia interaktywne podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców. • zwiększenie dostępności i inkluzywności – utwardzenie ścieżek, dostosowanie małej architektury, oświetlenia i rozwiązań ułatwiających korzystanie z parku osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, w tym z niepełnosprawnościami, • podniesienie estetyki przestrzeni – uporządkowanie i modernizacja infrastruktury parkowej, zwiększenie walorów wizualnych i rekreacyjnych.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.3. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: • ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury – 5184 osób. Sposób pomiaru: • protokoły odbioru, • sprawozdania z realizacji projektu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.) Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Projektowane ciągi piesze i alejki będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Mała architektura (ławki z oparciem, stojaki rowerowe, kosze) będzie projektowana z uwzględnieniem ergonomii. Oświetlenie i oznakowanie poprawią bezpieczeństwo osób starszych i z ograniczeniami ruchowymi. Osoby ze szczególnymi potrzebami będą miały równy dostęp do wszystkich rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2035
Szacowana wartość przedsięwzięcia	10 000 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne: środki UE – np. Fundusze Norweskie
---------------------------------	--

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja wraz z rozbudową budynku i wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu przy ul. Gdańskiej 55 w celu utworzenia Domu Międzypokoleniowego
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji w Redzie, budynek przy ul. Gdańskiej 55
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • dostępność obiektów publicznych i usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami, • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, • problem niskich osiągnięć edukacyjnych łączący się z wczesną rezygnacją z edukacji i niskim

	poziomem wykształcenia rodzącym potencjalne problemy na rynku pracy. Główny cel przedsięwzięcia: poprawa dostępności do usług społecznych oraz zwiększenie integracji społecznej mieszkańców Redy poprzez utworzenie Domu Międzypokoleniowego i otwartej przestrzeni publicznej wokół adaptowanego budynku. Zakres realizowanych zadań: • adaptacja wraz z rozbudową istniejącego budynku przy ul. Gdańskiej 55 w Redzie w celu utworzenia Domu Międzypokoleniowego; rozbudowa obejmie zwiększenie powierzchni użytkowej budynku, dostosowanie go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz modernizację infrastruktury technicznej, • w ramach projektu przewiduje się zakup i montaż mebli, sprzętu biurowego i sprzętu audiowizualnego oraz wyposażenie pokoju konferencyjnego, pomieszczeń socjalnych i kuchni, pokoi warsztatowych, łazienek zgodnie z zasadami dostępności, • zagospodarowanie terenu wokół budynku w celu stworzenia otwartej przestrzeni wspólnej.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.3. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: • liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: • liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze – 50 osób rocznie,

	• liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5184 osób. Sposób pomiaru: • listy obecności, • ankiety ewaluacyjne, • dokumentacja fotograficzna, • materiały prasowe/internetowe, • protokoły odbioru technicznego i wyposażenia.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2025-2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia	8 400 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji – remont nawierzchni chodnika oraz montaż stojaka rowerowego przy ul. Łąkowej 22 w Redzie

Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Redzie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, ul. Łąkowa 22
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie: • bariery przestrzenne utrudniające osobom ze szczególnymi potrzebami sprawne i bezpieczne poruszanie się po obszarze rewitalizacji, • brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności, • duża liczba osób powyżej 75 roku życia i z niepełnosprawnościami. Główny cel przedsięwzięcia: poprawa infrastruktury i bezpieczeństwa pieszych, łatwiejszy dostęp do miejsc zaspokajania podstawowych potrzeb, takich jak dostęp do placówek zdrowotnych, aptek, sklepów, bibliotek itp.; poprawa dostępu do miejsc rekreacji, do parku miejskiego m.in. dla osób z niepełnosprawnościami, rodziców z wózkami dziecięcymi itp. Zakres realizowanych zadań: • roboty ziemne przygotowawcze do realizacji zadania takie, jak: utwardzenie powierzchni, wyrównanie i wykonanie podsypki z kruszywa jako podstawy, • wymiana nawierzchni chodnika na kostkę brukową, gładką, w miejscach wymaganych użycie płyt perforowanych z przeznaczeniem dla osób niedowidzących i niewidomych, • montaż stojaka rowerowego, kilkustanowiskowego.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.3 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu: - liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: - liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 300 osób. Sposób pomiaru: - protokoły odbioru, - sprawozdania z realizacji projektu.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.). Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2026-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	41 200,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie mini parku i zagospodarowanie dwóch podwórek na obszarze rewitalizacji Redy
Podmiot realizujący	Gmina Miasto Reda
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji Redy, w szczególności tereny podwórkowe i przestrzenie wspólne w rejonie ulic Ogrodowej, Cechowej i ks. Albina Potrackiego – szczegółowa lokalizacja zostanie wskazana na etapie dokumentacji technicznej
Opis przedsięwzięcia	Problemy obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie • brak miejsc integracji społecznej, w tym dla grup szczególnie narażonych na marginalizację: seniorów, dzieci i młodzieży, • niskiej jakości tereny publiczne na części obszaru rewitalizacji, • brak wyposażenia przestrzeni publicznych w elementy małej architektury, w tym ławki, • występowanie tzw. wysp ciepła i problemy z retencją wód powierzchniowych, • niski kapitał społeczny części mieszkańców, • część nowych mieszkańców miasta w niskim stopniu utożsamia się z miejscem zamieszkania i nie jest zainteresowana integracją i aktywnością społeczną, lokując swoje centrum życia poza Redą, • niekorzystne trendy demograficzne przekładające się na szybkie starzenie się lokalnej społeczności. Główny cel przedsięwzięcia: utworzenie dostępnych miejsc do spotkań i aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz aktywizacja społeczności lokalnej; zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie lokalnej społeczności poprzez działania integrujące

	i aktywizujące, mające na celu przeciwdziałanie izolacji społecznej oraz odbudowę więzi międzyludzkich. Zakres realizowanych zadań: • zagospodarowanie przyjaznej przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji, • wykonanie mini parku przy ul. ks. Albina Potrackiego, • zagospodarowanie dwóch podwórek przy ul. Ogrodowej i ul. Cechowej.
Spójność z celami i kierunkami działania GPR	Cel 2. Wysoka jakość życia Kierunek działania 2.3. Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźnik produktu: • otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarze miasta – 2 000 m² Wskaźnik rezultatu: • liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 5184 osób. Sposób pomiaru: • listy obecności, • dokumentacja fotograficzna, • materiały prasowe/internetowe, • protokoły odbioru.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji przedsięwzięcia przewidziano działania mające na celu zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 z późn. zm.) Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności i zapewnia dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą

	wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.
Czas realizacji (rok początkowy i rok końcowy realizacji)	2027-2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia	450 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE – np. Program Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

5.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W podrozdziale zaprezentowano zbiorczą charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rewitalizacji, które mogą być realizowane jednocześnie z główną interwencją przez różnych interesariuszy. Dzięki takiemu podejściu możliwe jest dołączanie do procesu rewitalizacji także na etapie wdrażania GPR, bez konieczności jego aktualizacji, przez różne podmioty, których nie zidentyfikowano na etapie opracowania programu. Przedsięwzięcia te zostaną doprecyzowane na etapie przygotowania do ich wdrażania. Zgodnie z przyjętym założeniem mogą mieć formę konkretnych projektów, ale także działań, rozumianych jako interwencje nieprojektowe, wynikające z realizowanych przez władze miasta Reda polityk publicznych dotyczących obszaru rewitalizacji i jego mieszkańców (np. polityki społecznej, edukacyjnej, czynszowej, mieszkaniowej, remontowej, ochrony środowiska, gospodarczej, dziedzictwa kulturowego itd.).

Przedsięwzięcia te, chociaż charakteryzuje je mniejsza skala oddziaływania, stanowią istotne wzmocnienie interwencji złożonej z przedsięwzięć podstawowych. Wdrażanie pozostałych przedsięwzięć przyczyni się do szybszego osiągnięcia celów GPR Reda oraz poprawi skuteczność i trwałość procesu rewitalizacji. Przedsięwzięcia dopuszczalne przyczyniają się też do uzyskania bardziej kompleksowej i zintegrowanej interwencji, wywierając pozytywny wpływ na stan obszaru rewitalizacji.

Wykaz pozostałych dopuszczalnych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych został opracowany w podziale na cele rewitalizacji i kierunki działań GPR Reda.

CEL 1 AKTYWNA I SILNA SPOŁECZNOŚĆ

Kierunek działania 1.1. Poprawa dostępu do usług społecznych

W ramach tego kierunku mogą być realizowane przedsięwzięcia/działania takie, jak:

- wsparcie prawne i psychologiczne osób korzystających z pomocy społecznej,
- tworzenie miejsc pracy w obszarze przedsiębiorczości społecznej,
- organizacja prac społecznie użytecznych związanych z rewitalizacją,
- wsparcie sektora ekonomii społecznej przez usługi doradcze, edukacyjne, w tym podnoszenie kwalifikacji;

Kierunek działania 1.2 Poprawa dostępu do usług publicznych

W związku z realizacją tego kierunku możliwe do realizacji są przedsięwzięcia:

- wsparcie osób z niepełnosprawnościami poprzez integrację społeczną i zawodową, a także poprzez likwidację barier architektonicznych,
- wsparcie seniorów (w tym m.in. opieka nad osobami starszymi, organizacja zajęć i miejsc spotkań osób starszych, szkolenia dla opiekunów osób starszych, włączanie osób starszych w projekty międzypokoleniowe),
- aktywna integracja w postaci wsparcia indywidualnego, rodzinnego, środowiskowego na rzecz osób, rodzin i grup wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym;

Kierunek działania 1.3 Zwiększenie dostępu do oferty kulturalnej, rekreacyjnej oraz edukacyjnej

Realizacja tego kierunku umożliwi realizację następujących inicjatyw:

- poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, zajęć artystyczno-kulturalnych, sportowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- budowanie tożsamości lokalnej i regionalnej oraz kultywowanie lokalnych tradycji,
- edukacja ekologiczna kształtująca postawy proekologiczne,
- poprawa dostępności do infrastruktury spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym poprzez tworzenie młodzieżowych klubów społecznościowych,
- programy aktywności lokalnej, w tym rozwój wolontariatu.

CEL 2. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA

Kierunek działania 2.1. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji

W ramach tego kierunku możliwa jest realizacja następujących działań:

- rozwój terenów zieleni,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- rozwój ścieżek rowerowych oraz infrastruktury rowerowej.

2.2 Poprawa stanu technicznego i zwiększenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Realizacja kierunku daje możliwość wdrażania następujących przedsięwzięć:

- remonty wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym obiektów zabytkowych,
- przedsięwzięcia wpierające poprawę warunków zamieszkania na obszarze rewitalizacji,
- likwidacja barier architektonicznych w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych
- poprawa energooszczędności i efektywności cieplnej budynków mieszkalnych i publicznych, w tym o charakterze zabytkowym.

2.3 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji

W ramach tego kierunku mogą być realizowane przedsięwzięcia/działania takie, jak:

- zagospodarowanie podwórek, urządzenie małej architektury, aranżowanie przestrzeni wspólnych,
- organizacja miejsc spotkań i odpoczynku dla mieszkańców,
- poprawa stanu chodników i dróg dojazdowych do budynków mieszkalnych i instytucji,
- likwidacja barier architektonicznych.

6. RAMY FINANSOWE GPR REDA

W niniejszym rozdziale ujęto informacje na temat źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda.

Łączna wartość przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w programie wynosi ponad 47 mln zł. W tej kwocie zakładane do pozyskania dofinansowanie w ramach polityki spójności UE wynosi 38,7 mln zł. Możliwość realizacji zaplanowanych

przedsięwzięć rewitalizacyjnych wymaga zabezpieczania środków publicznych w wysokości prawie 7 mln zł oraz prywatnych w wysokości ponad 88 tys. zł. Planowane do pozyskania środki pochodzące z innych źródeł krajowych wynoszą prawie 1,3 mln zł.

Tabela 11. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda – w PLN

Szacunkowa wartość przedsięwzięć podstawowych	Środki prywatne	Środki JST/publiczne	Środki pochodzące z innych publicznych źródeł krajowych	Środki pochodzące z funduszy i programów UE
Razem przedsięwzięcia podstawowe Cel 1				
19 310 000,00	0,00	2 896 500,00	0,00	16 413 500,00
Razem przedsięwzięcia podstawowe Cel 2				
27 741 200,00	88 680,00	4 072 500,00	1 280 000,00	22 300 020,00
Razem przedsięwzięcia podstawowe Cel 1 i 2				
47 051 200,00	88 680,00	6 969 000,00	1 280 000,00	38 713 520,00

Źródło: opracowanie własne.

Dofinansowanie w ramach polityki spójności UE może, zgodnie z zasadą dodatkowości, stanowić jedynie uzupełnienie środków na sfinansowanie inwestycji. W związku z tym założono również wykorzystanie programów krajowych i środków prywatnych do finansowania procesu rewitalizacji miasta Reda.

Zróżnicowanie źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma wpływ na powodzenie procesu rewitalizacji. Wpisana w ideę rewitalizacji współpraca między samorządem terytorialnym a podmiotami prywatnymi takim jak spółdzielnia mieszkaniowa umożliwia uzupełnienie bilansu środków koniecznych do sfinansowania procesu, pomniejszając zaangażowanie środków publicznych.

W GPR Reda założono korzystanie przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych z różnorodnych źródeł finansowania, które nie stanowią katalogu zamkniętego. Mogą być nimi m.in.:

- środki strukturalne Unii Europejskiej, pochodzące m.in. z programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027,
- Fundusze Norweskie,
- środki publiczne pochodzące z budżetu miasta,
- środki z programów i funduszy krajowych m.in.: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki Funduszu Dostępności,
- środki prywatne interesariuszy, którzy zgłosili swoje przedsięwzięcia do GPR Reda.

Z informacji o źródłach finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, deklarowanych przez ich realizatorów na etapie otwartego naboru, wynika, że podstawowym źródłem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych są środki pochodzące z programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027, w tym dostępne w ramach tzw. Pakietu Projektów Rewitalizacyjnych, ujętych w „Zasadach dotyczących wspierania rewitalizacji w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027”. Szczegółowe zestawienie przedsięwzięć skierowanych do współfinansowania FEP 2021-2027 zawiera Załącznik nr 2 do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda „Lista projektów planowanych do objęcia wsparciem w ramach FEP 2021-2027 obejmująca wybrane przedsięwzięcia podstawowe zawarte w GPR”.

Zgodnie z wymogami art. 21 ustawy o rewitalizacji środki na realizację zaplanowanych przedsięwzięć wynikających z właściwości miasta Reda zostaną zabezpieczone w corocznych budżetach i w Wieloletniej Prognozie Finansowej (w odniesieniu do przedsięwzięć wieloletnich).

W ramach cyklicznej oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda zakłada się możliwość weryfikacji zaplanowanych źródeł finansowania przedsięwzięć.

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Opis mechanizmów służących integrowaniu działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizuje wymogi wynikające z ustawy o rewitalizacji (art. 15 ust. 1 pkt 6), a także Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 opracowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Uwzględnienie wytycznych zawartych w obu dokumentach ma pomóc w zaplanowaniu i przeprowadzeniu rewitalizacji, rozumianej jako proces o kompleksowym charakterze, mający na celu przeprowadzenie zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych na obszarze rewitalizacji, odpowiadający na zdiagnozowane problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji. Proces ten jest spójny z wizją obszaru, celami rewitalizacji i podporządkowanymi im kierunkami działań (więcej na temat powiązań między wizją, celami i kierunkami w rozdz. 4). Proces rewitalizacji jest wdrażany za pomocą przedsięwzięć rewitalizacyjnych (więcej w rozdz. 5). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wynikają z części diagnostycznej i realizują część strategiczną programu. Dzięki takiemu podejściu można mówić o zintegrowanym charakterze całego procesu, umożliwiającym kompleksową interwencję oddziałującą na zdiagnozowane problemy, skoncentrowaną przestrzennie i prowadzoną za pomocą powiązanych ze sobą przedsięwzięć, wpisujących się w dopełniające się cele. Zintegrowane i kompleksowe

podejście powinno skutkować synergią działań, a zdiagnozowane zjawiska kryzysowe nie powinny się przenosić w inne części Redy.

Podejście zintegrowane i kompleksowość

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda – pierwszym tego rodzaju dokumencie w gminie – uwzględniono zróżnicowane działania o charakterze społecznym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym, które są odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji, uwzględniającej także wykorzystanie potencjałów tego obszaru.

Podejście zintegrowane to także połączenie działań planowanych w ramach polityki ogólnomiejskiej z polityką rewitalizacyjną dla wyznaczonego obszaru. GPR Reda jest dopełnieniem polityki dla całego miasta, a zaplanowane przedsięwzięcia stanowią jej realizację. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie są też powiązane z projektami zrealizowanymi wcześniej, dotyczącymi m.in. aktywizacji społeczno-kulturalnej, odnowy przestrzeni i zwiększenia jej funkcjonalności, poprawy warunków środowiskowych oraz technicznych części miasta wyznaczonej jako obszar rewitalizacji.

Przygotowana na potrzeby niniejszego programu interwencja została wypracowana w drodze uspołecznionego procesu – otwartego naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, prowadzonego od 4 czerwca do 14 sierpnia 2025 r., w którym mogli wziąć udział wszyscy interesariusze procesu.

Wąski zakres propozycji zgłoszonych w naborze przez podmioty zewnętrzne i grupy mieszkańców nie pokrywał problemowo wszystkich celów i kierunków działania zaplanowanych w programie. Wiązało się to z koniecznością uzupełnienia interwencji i katalogu przedsięwzięć podstawowych przez gospodarza procesu - Gminę Miasto Reda i jej jednostki organizacyjne, aby w efekcie powstał kompletny zestaw zróżnicowanych projektów, odpowiadających na uwarunkowania problemowe obszaru rewitalizacji i propozycje wszystkich celów i kierunków rewitalizacyjnych.

Po pozytywnej ocenie zgłoszonych przedsięwzięć przez Zespół ds. rewitalizacji powołany przez Burmistrza Miasta Reda Zarządzeniem nr RR.12.2025 z dnia 26 maja 2025 r. stały się one częścią programu. Projekty szczególnie ważne z punktu widzenia wyprowadzania obszaru rewitalizacji w Redzie ze stanu kryzysowego weszły w skład projektu zintegrowanego, łączącego działania o charakterze społecznym z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi – działania o charakterze infrastrukturalnym będą wykorzystywane do wdrażania inicjatyw społeczno-gospodarczych. Pozostałe przedsięwzięcia podstawowe i działania dopuszczalne, wskazane w rozdziale 5.2. będą służyć wzmocnieniu procesu rewitalizacji i przyspieszeniu jego efektów. Zintegrowane podejście pozwoliło na przygotowanie całościowej, spójnej interwencji, która jest złożona z powiązanych ze sobą przedsięwzięć, które mają doprowadzić do trwałych zmian na obszarze rewitalizacji.

GPR Reda zawiera działania mające wpływ na sfery społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, które są odpowiedzią na

problemy i potrzeby wskazane w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji, zakładającej także wykorzystanie potencjałów obszaru. Przedsięwzięcia te równoważą się i dopełniają, gwarantując kompleksowy charakter procesu. Działania o charakterze społecznym są ściśle powiązane z projektami infrastrukturalnymi, które stanowią niezbędne zaplecze dla działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Przedsięwzięcia w programie charakteryzuje wielowymiarowość powiązań, dzięki czemu po jego wdrożeniu powinno nastąpić połączenie efektów działań i zwiększenie oddziaływania na stan kryzysowy zdiagnozowany na obszarze rewitalizacji.

Koncentracja

Koncentracja oznacza skupienie działań zaplanowanych w GPR Reda na obszarze rewitalizacji jako terenie, na którym doszło do kumulacji problemów – ich skala na wyznaczonym obszarze jest wyższa niż średnia dla gminy. Wszystkie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacji będą realizowane na obszarze rewitalizacji.

Zaplanowane w programie działania są więc skoncentrowane przestrzennie, co nie pozwoli na rozproszenie interwencji – wszystkie przedsięwzięcia podstawowe będą realizowane na obszarze w stanie kryzysu, mającym jednocześnie znaczenie dla rozwoju zarówno obszaru jak i całego miasta.

Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda charakteryzuje się komplementarnością w różnych wymiarach, co ma na celu stworzenie skuteczniejszej interwencji, organizowanej przez gminę, a prowadzonej przez różnych interesariuszy procesu.

Komplementarność przestrzenna

Przedsięwzięcia ujęte w programie służą rozwiązaniu problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji, który – zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji – został wskazany w „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda”. Wyznaczony zgodnie z kryteriami art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji, przyjęty uchwałą nr XV/137/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda, zajmuje 99,94 ha, co stanowi 2,99% powierzchni miasta i jest zamieszkiwany przez 5184 osoby (20,56% mieszkańców ogółem).

Obszar ten jest jedną zwartą przestrzenią złożoną z dwóch podobszarów – jednostek 9 i 10. Jednostka nr 10 posiada w swych granicach obiekty i infrastrukturę istotną dla funkcjonowania miasta: Miejski Park Rodzinny, będący największą urządzoną przestrzenią w mieście, jednocześnie wymagający działań rewaloryzacyjnych, stadion MOSIR, Fabrykę Kultury, obiekty administracji publicznej, tj. urząd miasta, MOPS, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz liczne usługi komercyjne. Jednostka nr 9 ma natomiast duże znaczenie w kontekście usług komercyjnych – w jej granicach działają liczne podmioty gospodarcze, mniej jest natomiast podmiotów

świadczących usługi publiczne. Obydwie sąsiadujące ze sobą jednostki stanowią stosunkowo niewielki teren, co pozwoliło na zaplanowanie skoncentrowanej interwencji, a nie pojedynczych, punktowych zadań. Proces rewitalizacji w Redzie będzie bowiem realizowany za pomocą przedsięwzięć prowadzonych na całym obszarze rewitalizacji. Zrealizowany program powinien doprowadzić do trwałej zmiany społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz stać się impulsem rozwojowym dla całego miasta.

Komplementarność problemowa

Proces rewitalizacji w Redzie został zaplanowany w taki sposób, by ujęte w programie działania dopełniały się pod względem problemów, do łagodzenia których się przyczyniają, oddziałując na wszystkie zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji sfery kryzysowe – społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Podstawą tej interwencji jest projekt zintegrowany, na który składają się różnorodne przedsięwzięcia podstawowe o charakterze społecznym i infrastrukturalnym. Wiązka projektów oddziałujących na sferę społeczną i gospodarczą będzie wykorzystywać m.in. obiekty i przestrzenie publiczne zmodernizowane i odnowione w ramach wcześniejszych działań przeprowadzonych na obszarze rewitalizacji (patrz poniżej). Zaplanowane w ramach procesu rewaloryzacja przestrzeni, poprawa stanu terenów zieleni, remont obiektów publicznych i budynków wielorodzinnych należących do spółdzielni mieszkaniowych przełożą się na poprawę warunków środowiskowych, a także na wzrost atrakcyjności obszaru, dzięki czemu nastąpi podniesienie jego potencjału gospodarczego. Zaplanowane inwestycje infrastrukturalne służą celom społecznym i gospodarczym, jednocześnie łagodzą problemy zidentyfikowane w sferach środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Przedsięwzięcia będące elementami projektu zintegrowanego będą uzupełnione przez pozostałe projekty podstawowe i działania dopuszczalne, tworząc kompleksową interwencję rewitalizacyjną.

Przedsięwzięcia zaplanowane w programie są odpowiedzią na problemy wskazane w diagnozie szczegółowej obszaru rewitalizacji z uwzględnieniem potencjałów rozwojowych, a także potrzeb określonych z udziałem interesariuszy.

Przedsięwzięcia, podstawowe i dopuszczalne, realizują cele rewitalizacji i wynikające z nich kierunki działań. Są także spójne z zapisami dokumentów strategicznych i planistycznych miasta Reda.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Rewitalizacja Redy jest osadzona w istniejącym systemie zarządzania, na którego czele stoi Burmistrz Miasta Redy, odpowiedzialny za realizację programu. Zarządzeniem nr RR.12.2025 Burmistrza Miasta Redy z dnia 26 maja 2025 roku został powołany Zespół zadaniowy do spraw opracowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda, którego zadaniem jest przygotowanie i prowadzenie procesu rewitalizacji na podstawie niniejszego programu. Przewodniczącym zespołu jest pierwszy zastępca burmistrza, zaś koordynatorem przedstawiciel Referatu Rozwoju odpowiedzialnego za prowadzenie

spraw związanych z rewitalizacją. W skład zespołu wchodzi dyrektorzy i kierownicy oraz pracownicy merytoryczni instytucji i jednostek gminnych uczestniczący w realizacji programu (więcej na temat struktury zarządzania w rozdz. 9. Zarządzanie GPR Reda).

Do zadań zespołu, powołanego na czas obowiązywania programu, należy m.in. analiza i opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda, bieżąca realizacja zadań w nim wskazanych, przygotowywanie i przekazywanie danych niezbędnych do monitorowania i oceny programu, współpraca z Komitetem Rewitalizacji, udział w konsultacjach społecznych towarzyszących opracowaniu i wdrażaniu GPR Reda, koordynowanie współpracy komórek i jednostek organizacyjnych gminy oraz innych interesariuszy rewitalizacji, w tym Komitetu Rewitalizacji, inicjowanie zmian programu i promocja procesu rewitalizacji. Obsługą bieżącą procesu rewitalizacji, w tym pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego na realizację przedsięwzięć, zajmuje się Referat Rozwoju.

Zarządzanie programem będzie się odbywać w ramach bieżących obowiązków pracowników. Na poziomie operacyjnym wdrażanie projektów służących osiągnięciu celów i wskaźników, prowadzenie oraz wspieranie działań w zakresie pozyskiwania finansowania zewnętrznego, a także promocja procesu rewitalizacji przypisane będą zgodnie z właściwością do referatów i jednostek organizacyjnych gminy, w tym w szczególności Referatu Rozwoju.

W zarządzaniu procesem rewitalizacji będzie też uczestniczyć Komitet Rewitalizacji, współodpowiedzialny za etap wdrażania i oceny programu. Komitet jako ciało społeczne o charakterze opiniotwórczo-doradczym będzie wspierać Burmistrza Miasta Redy w prowadzeniu procesu rewitalizacji. Skład komitetu stanowią przedstawiciele interesariuszy wymienieni w ustawie o rewitalizacji (art. 2 ust. 2) oraz partnerzy wskazani w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, czyli partnerzy społeczno-gospodarczy i właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji. Więcej informacji na temat zarządzania znajduje się w rozdziałach: 9. Zarządzanie GPR Reda i 12. Określenie zmian w uchwale o Komitecie Rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

W Redzie proces rewitalizacji nie był dotychczas realizowany na podstawie programu. Na potrzeby niniejszego opracowania wyznaczono obszar rewitalizacji, składający się z dwóch spośród czterech jednostek wskazanych w procesie delimitacji jako obszar w stanie kryzysu.

W czterech jednostkach wchodzących w skład obszaru zdegradowanego – 1, 3, 9 oraz 10 - występuje zróżnicowanie w skali działalności usługowych. Zdecydowanie najistotniejsze znaczenie ma jednostka nr 10 posiadająca w swych granicach obiekty

i infrastrukturę istotną dla funkcjonowania miasta (Miejski Park Rodzinny, będący największą urządzoną przestrzenią w mieście, jednocześnie wymagający działań rewaloryzacyjnych, stadion MOSIR, Fabryka Kultury, obiekty administracji publicznej tj. urząd miasta, MOPS, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz liczne usługi komercyjne). Duże znaczenie w kontekście usług komercyjnych ma sąsiadująca jednostka nr 9, w granicach której działają liczne podmioty gospodarcze, mniej jest natomiast podmiotów świadczących usługi publiczne. Z uwagi na powyższe uwarunkowania można uznać jednostkę nr 9 jako obszar dość istotny dla rozwoju lokalnego, szczególnie w kontekście największej kumulacji problemów społecznych w skali miasta. Dodatkowo bezpośrednie sąsiedztwo obu obszarów skutkuje powiązaniem funkcjonalnym obu terenów, co pozwala rozpatrywać je jako jeden obszar. Zdecydowanie mniejsze oddziaływanie na funkcjonowanie Redy mają pozostałe jednostki zdegradowane - nr 1 i 3. Oba obszary stanowią dość typowy przykład terenów podmiejskich, w których dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Prowadzona na tym terenie działalność gospodarcza w o wiele mniejszym stopniu dotyczy podstawowych usług. Zatem jednostki 1 i 3 cechują się małą istotnością dla rozwoju lokalnego.

Najważniejsze przedsięwzięcia realizowane w poprzednich latach na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, do których nawiązują zaplanowane w GPR przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające to m.in. utworzenie szlaków kajakowych na rzece Reda, rozbudowa Miejskiego Parku Rodzinnego, rozbudowa i przekształcenie Domu Kultury w Fabrykę Kultury, rozbudowa szkół podstawowych, zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach, utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do 3 roku życia, budowa boisk i placów zabaw. Przeprowadzona interwencja przyczyniała się do aktywizacji i integracji społecznej, budowy kapitału ludzkiego, zwiększenia dostępu do usług społecznych i publicznych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia stanowią też kontynuację zadań dotyczących poprawy jakości przestrzeni publicznej i warunków zamieszkania, do których można zaliczyć m.in.: przebudowę ul. Łąkowej wraz z poprawą nawierzchni chodnika i powstaniem przejść dla pieszych, podłączenie budynków mieszkalnych do sieci ciepłowniczej, poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, remonty zabytkowych obiektów, w tym siedziby Urzędu Miasta. Projekt Zielony Lider, w ramach którego wypracowywano rozwiązania w zakresie odprowadzania wód opadowych, to jedno z przedsięwzięć komplementarnych wobec zaplanowanych w programie przedsięwzięć poprawiających stan środowiska naturalnego. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR Reda stanowią więc kontynuację projektów zrealizowanych we wcześniejszych latach albo korzystają z ich efektów.

Komplementarność źródeł finansowania

GPR Reda cechuje komplementarność źródeł finansowania – zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą finansowane ze środków własnych gminy oraz zewnętrznych, w tym krajowych środków publicznych, funduszy Unii Europejskiej,

środków prywatnych. Planuje się wykorzystanie Funduszy Europejskich dla Pomorza 2021-2027 na dofinansowanie przedsięwzięć infrastrukturalnych (EFRR) oraz z zakresu włączenia społecznego (EFS+)

Podsumowanie

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR Reda charakteryzuje wielowymiarowa komplementarność, co oznacza kompleksowość i zintegrowany charakter niniejszego programu. Poszczególne przedsięwzięcia są powiązane ze sobą, wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają swoje efekty, oddziałując na różne sfery problemowe. Przyjęto założenie, że szczególnie silne powiązania dotyczą przedsięwzięć wchodzących w skład projektu zintegrowanego. Pozostałe przedsięwzięcia podstawowe wzmacniają projekt zintegrowany w sferach społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, są też wzajemnie ze sobą powiązane. Ponieważ wszystkie są realizowane na obszarze rewitalizacji, silnie na siebie oddziałują także przedsięwzięcia realizowane w danej jednostce (szczegółowo dotyczące lokalizacji przedsięwzięć – załącznik nr 1). Powiązania przedsięwzięć na poziomie strategicznym – z celami i kierunkami działań – świadczące o zintegrowanym charakterze interwencji zostały przedstawione w rozdziale 4. Integralność systemu wizji, celów i kierunków działań.

8. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI, W TYM W RAMACH KOMITETU REWITALIZACJI

8.1. IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI

System prowadzenia rewitalizacji w Polsce przyznaje wysoką rangę partycypacji społecznej w procesie tworzenia, wdrażania i oceny procesów rewitalizacji. Rewitalizację prowadzi się z udziałem interesariuszy, przede wszystkim z mieszkańcami, właścicielami nieruchomości, podmiotami społecznymi i gospodarczymi oraz innymi wymienionymi w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Przepisy te obligują gminę do przygotowania i realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego szerokiego grona interesariuszy. W myśl art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji działania inicjowane w ramach partycypacji społecznej i cały proces z nią związany powinny obejmować:

- poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzenie skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
- umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,

- wspieranie inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
- zapewnienie w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja społeczna w rewitalizacji polega m.in. na organizacji konsultacji społecznych na każdym etapie prac związanych z opracowaniem i wdrażaniem programu rewitalizacji oraz na działalności Komitetu Rewitalizacji jako najwyższej formy uspołecznienia procesu rewitalizacji.

W procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda przyjęto więc, że zasada partycypacji społecznej będzie towarzyszyć procesowi rewitalizacji na każdym jego etapie – od przygotowania programu przez wdrażanie działań i ich monitoring po ocenę całego procesu. Przedstawiciele Redy przeprowadzili najpierw analizę działających na terenie gminy interesariuszy procesu. Identyfikacja uczestników i odbiorców procesu rewitalizacji miasta Reda odniosła się do każdej ze sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Celem tego działania było wytypowanie nie tylko uczestników i odbiorców poszczególnych działań, ale i partnerów gminy w prowadzeniu procesu rewitalizacji, których udział jest niezbędny z punktu widzenia konieczności osiągnięcia wielowymiarowych celów rewitalizacji Redy.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są mieszkańcy i inne podmioty z obszaru rewitalizacji miasta Reda, do których kierowane są działania wdrażane przez podmioty sektora publicznego, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych, a w szczególności:

- mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- lokatorzy gminnego i prywatnego zasobu mieszkaniowego,
- właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- podmioty społeczne i gospodarcze.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji działalność prowadzą podmioty (w tym organizacje pozarządowe) świadczące usługi publiczne związane z aktywizacją społeczno-zawodową, integracją osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, edukacją, rozwojem przedsiębiorczości i turystyki na terenie Redy, ochroną środowiska naturalnego czy promowaniem kultury oraz dziedzictwa materialnego i niematerialnego. W szczególności są to:

- miejskie jednostki organizacyjne zaangażowane w szerokie spektrum działań i polityk społecznych na obszarze rewitalizacji, w tym straże i służby,
- instytucje animujące działania na obszarze rewitalizacji (kultura, sport, edukacja),

- instytucje odpowiedzialne za pomoc społeczną,
- organy władzy publicznej i komórki organizacyjne Urzędu Miasta w Redzie,
- organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia i inne).

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPR Reda, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych i procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i stopień ich udziału w życiu społecznym.

Kwestie zaangażowania podmiotów społeczno-gospodarczych w proces rewitalizacji regulują także zapisy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co uwzględniono w procesie opracowania programu.

Wymogi ustawy o rewitalizacji i regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36 ust. pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy. W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych i właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji – koniecznych do włączenia w prace nad przygotowaniem i wdrażaniem gminnego programu rewitalizacji, pełniącego rolę strategii IIT.

W dalszej części rozdziału opisano działania związane z realizacją zasady partycypacji społecznej na etapie przygotowania, wdrażania i oceny GPR Reda.

8.2. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA GPR REDA

Podczas prac nad przygotowaniem niniejszego programu rewitalizacji zastosowano różne formy partycypacji społecznej, aby interesariusze w aktywny sposób mogli włączyć się w zaplanowanie procesu rewitalizacji.

Etapem poprzedzającym uspołecznioną pracę nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda były konsultacje społeczne uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które umożliwiły interesariuszom procesu wypowiedzenie się na temat ich granic.

Działania konsultacyjne przeprowadzono od 16 sierpnia do 15 września 2023 r. O przebiegu procesu i o jego formach interesariusze dowiedzieli się poprzez:

- [Obwieszczenie Burmistrza Miasta Redy o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Redzie w sprawie](#)

[wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Miasto Reda,](#)

- [ogłoszenia na stronie internetowej Gminy Miasto Reda](#), opublikowane na dwóch podstronach „[Wszystkie Aktualności](#)” oraz „[Wyróżnione](#)”,
- baner do ogłoszenia na [głównej stronie internetowej Gminy Miasto Reda](#),
- ogłoszenie w Dzienniku Bałtyckim,
- [ogłoszenia na oficjalnym profilu Gminy Miasto Reda na Facebooku, prowadzonym przez Urząd Miasta Redy.](#)

Dodatkowo, działania informacyjne zostały podjęte poprzez następujące formy:

- [ogłoszenie na stronie internetowej Gminy Miasto Reda](#), opublikowane na dwóch podstronach „[Wszystkie Aktualności](#)” oraz „[Wyróżnione](#)” (31 marca 2025 r.),
- baner do ww. ogłoszenia na [głównej stronie internetowej Gminy Miasto Reda](#) (31 marca 2025 r.),
- [artykuł „Reda rozmawia o rewitalizacji” w Miejskim Biuletynie Informacyjnym Reda.pl](#) (nr 3/marzec 2025 r.),
- [artykuł „Redzkie rozmowy o rewitalizacji” w tygodniku gwe24.pl oraz na portalu gwe24.pl](#) (14 marca 2025 r.),
- artykuł „Reda rozmawia o rewitalizacji – przyjdź na spotkanie!” w tygodniku gwe24.pl (28 marca 2025 r.),
- ogłoszenia na oficjalnym profilu Gminy Miasto Reda na Facebooku, prowadzonym przez Urząd Miasta w Redzie ([ogłoszenia z dnia 3 kwietnia 2025 r.](#)) oraz ([ogłoszenie z dnia 4 kwietnia 2025 r.](#)),
- [artykuł „Chcą tchnąć trochę nowego życia w centrum miasta. Rozmawiali o rewitalizacji w Redzie” na portalu nadmorski24.pl](#) (4 kwietnia 2025 r.),
- [Materiał filmowy „Rozmawiali o rewitalizacji Redy” w Twojej Telewizji Morskiej](#) (4 kwietnia 2025 r.),
- [artykuł „Rozmowy o rewitalizacji – mieszkańcy zabrali głos” w tygodniku gwe24.pl oraz na portalu gwe24.pl](#) (11 kwietnia 2025 r.).

Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- spotkania otwartego w dniu 3 kwietnia 2025 r. dla mieszkańców Gminy Miasto Reda,
- zbierania uwag ustnych do protokołu,
- zbierania uwag w formie papierowej oraz elektronicznej,
- anonimowej ankiety z użyciem formularza on-line.

Projekt uchwały Rady Miejskiej w Redzie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Reda wraz z załącznikiem mapowym i formularzem konsultacyjnym były od udostępnione od dnia 12 marca do 16 kwietnia 2025 r.:

- w wersji elektronicznej:
 - ✓ w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Redy pod adresem www.bip.reda.pl,
 - ✓ na stronie internetowej Gminy Miasto Reda pod adresem www.reda.pl;
- w wersji papierowej wyłożony do wglądu w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta w Redzie, w godzinach pracy Urzędu od poniedziałku do piątku w godzinach: 7:30-15:30 (poniedziałek – środa), 9:00-17:00 (czwartek) i 7:30-15:15 (piątek).

W spotkaniu otwartym, skierowanym do wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji, zarówno w kontekście wymogów ustawy o rewitalizacji, jak i ustawy wdrożeniowej wzięło udział około 25 osób. Porządek spotkania obejmował:

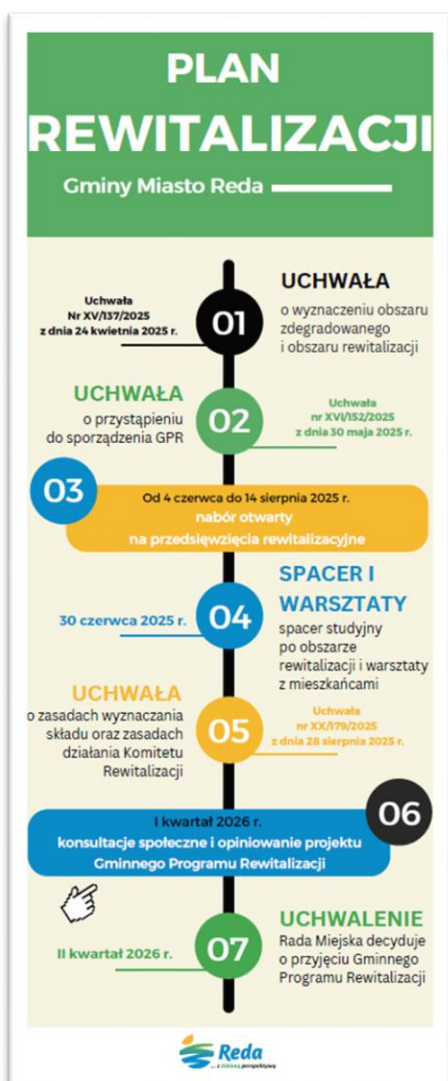
1. Omówienie podstaw procesu rewitalizacji z wyjaśnieniem czym jest obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, a także etapów opracowania GPR Reda.
2. Omówienie przedmiotu i celu konsultacji wraz formami wymaganymi przez ustawę o rewitalizacji.
3. Omówienie zakresu badań ilościowych w procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.
4. Omówienie wyników badania rozkładu negatywnych czynników w mieście.
5. Omówienie kryteriów wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.
6. Omówienie zasięgu obszaru rewitalizacji.
7. Omówienie treści projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.
8. Pytania i dyskusja.

Uczestnicy spotkania zainteresowani byli m.in. proporcjami między działaniami społecznymi a infrastrukturalnymi, możliwościami remontów zabytkowych budynków prywatnych, możliwości wsparcia spółdzielni mieszkaniowych. Nikt na spotkaniu nie zgłosił uwag do zaproponowanych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Prawidłowość jego wyznaczenia potwierdziły to również wyniki ankiety badawczej – w badaniu ankietowym zebrano łącznie 27 odpowiedzi. Większość mieszkańców stwierdziła, że obszar rewitalizacji został wyznaczony poprawnie, mieszkańcy zauważyli większe problemy społeczno-ekonomiczne i środowiskowe na obszarze rewitalizacji w porównaniu z pozostałym obszarem gminy, a także większą degradację przestrzeni zabudowy.

Szczegółowy opis sposobu przeprowadzenia konsultacji społecznych na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został zawarty w Raporcie z konsultacji społecznych¹⁰.

Działania partycypacyjne prowadzono także na etapie przygotowania samego programu rewitalizacji po podjęciu przez Radę Miejską w Redzie uchwały nr XVI/152/2025 z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda.

Rysunek 6. Informacja na temat prac nad GPR Reda umieszczona na stronie miasta w zakładce Rewitalizacja

Źródło: Urząd Miasta w Redzie.

¹⁰ [Raport z konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Redzie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda.](#)

Z punktu widzenia gminy jako organizatora i koordynatora procesu rewitalizacji szczególnie ważną kwestią było właściwe zaplanowanie działań rewitalizacyjnych, które powinny odpowiadać na rzeczywiste problemy obszaru, a jednocześnie na potrzeby jego mieszkańców.

Stąd ważną kwestią było poznanie potrzeb interesariuszy planowanego procesu. W tym celu zostały zorganizowane działania angażujące interesariuszy procesu: spacer badawczy po obszarze rewitalizacji, debata podsumowująca spacer i ankieta badawcza na temat obszaru.

Rysunek 7. Zaproszenie na spacer badawczy

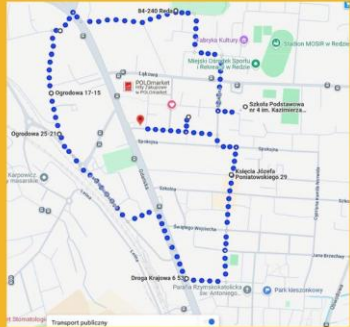

Burmistrz Miasta Redy Mateusz Richert
serdecznie zaprasza na

SPACER PO OBSZARZE REWITALIZACJI

dla którego obecnie opracowywany jest program
zawierający plan działań dla tego terenu

**30 czerwca (poniedziałek)
o godzinie 16.00**

START:
Miejska Biblioteka Publiczna
(ul. Derdowskiego 3)

Celem spaceru będzie poznanie silnych i słabych stron obszaru rewitalizacji oraz ustalenie jego najważniejszych potrzeb.

Organizatorzy opowiedzą też o założeniach samego procesu rewitalizacji, nad którym Reda pracuje po raz pierwszy.

PODSUMOWANIE:
spotkanie w bibliotece
w godzinach 17.30-19.30

Podczas spotkania omówimy wnioski zebrane podczas spaceru, a uczestnicy zostaną poproszeni o wypełnienie krótkiej ankiety z pytaniami na temat problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji.

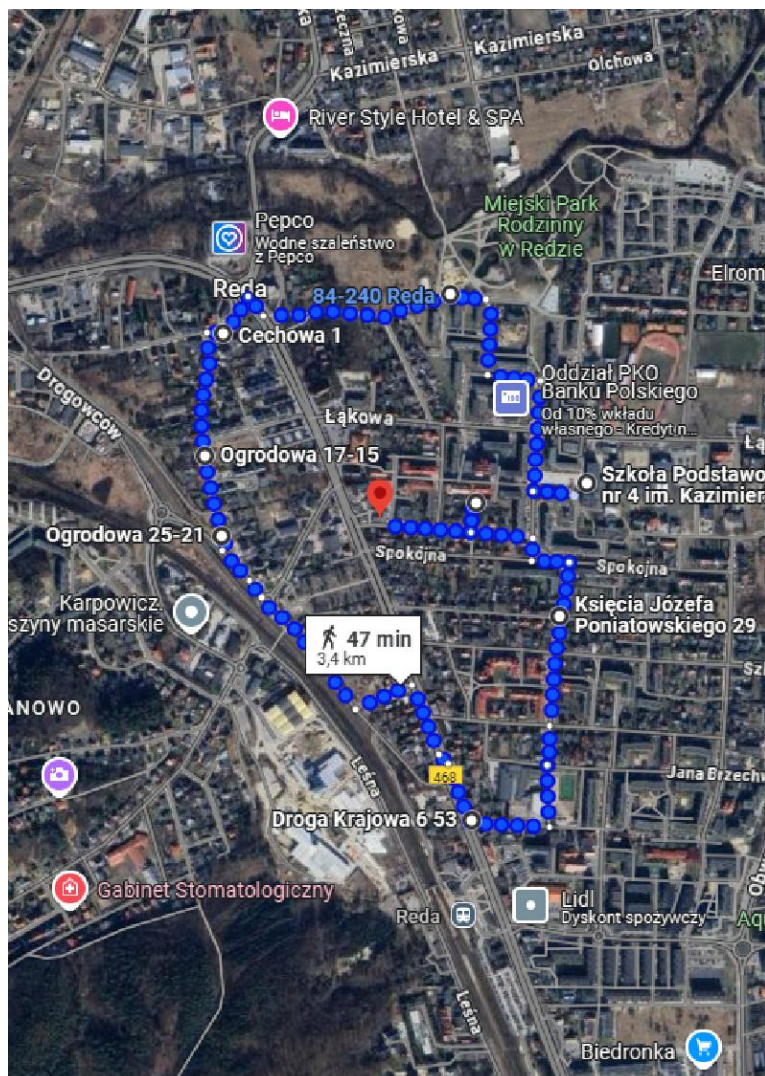
Spotkanie zakończy warsztat wypełniania fiszek projektowych – interesariusze, którzy chcą aktywnie włączyć się w realizację programu, dowiedzą się jak zgłosić propozycje działań rewitalizacyjnych.

Źródło: [Profil Urzędu Miasta w Redzie na Facebooku](#).

Spacer badawczy, w którym wzięło udział około 25 osób, był prowadzony przez Pierwszą Zastępczynię Burmistrza Redy, przewodniczącą Zespołu zadaniowego do spraw opracowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda. Celem spaceru było zaprezentowanie najważniejszych miejsc na obszarze rewitalizacji i poznanie opinii interesariuszy na temat potrzeb rewitalizacyjnych, w tym

potencjalnych działań społecznych i aktywizacyjnych, które mogłyby się tam odbywać. Spacer służył także rozmowie z uczestnikami na temat założeń procesu rewitalizacji i aktualnych prac nad programem.

Rysunek 8. Trasa spaceru badawczego

Źródło: Urząd Miasta w Redzie.

Podsumowaniem spaceru była debata na temat problemów, potencjałów i potrzeb obszaru rewitalizacji, która odbyła się w siedzibie biblioteki przy ul. Derdowskiego 3. Na zakończenie uczestnicy i uczestniczki zostali poproszeni o wypełnienie ankiety badawczej na temat obszaru rewitalizacji. Ankietę wypełniło 17 osób. Opinie interesariuszy wyrażane podczas spaceru i debaty oraz w ankiecie zostały wykorzystane do diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, ale także do weryfikacji propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które były składane w trakcie otwartego naboru.

Otwarty nabór na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, umożliwiający interesariuszom składanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, był bowiem innym kluczowym działaniem partycypacyjnym na etapie przygotowywania GPR Reda. O naborze,

trwającym od 4 czerwca do 14 sierpnia 2025 r., informowano m.in. na stronie internetowej miasta i na profilu gminy w mediach społecznościowych.

Aby wziąć aktywny udział w naborze, należało wypełnić formularz (kartę przedsięwzięcia rewitalizacyjnego) i przesłać go na adres mailowy: rewitalizacja@reda.pl oraz w formie papierowej – podpisaną przez osoby uprawnione do reprezentowania danego podmiotu – złożyć osobiście w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta w Redzie, ul. Gdańska 33, 84-240 Reda, w godzinach pracy Urzędu.

W efekcie naboru zebrano propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłaszanych przez poszczególnych interesariuszy, które po weryfikacji ujęto w zapisach GPR Reda. Zgłaszane propozycje były zbieżne z wybranymi celami procesu rewitalizacji i stanowiły odpowiedź na problemy obszaru rewitalizacji.

Wąski zakres propozycji zgłoszonych w naborze przez podmioty zewnętrzne i grupy mieszkańców nie pokrywał jednak problemowo wszystkich celów i kierunków działania zaplanowanych w programie. Wiązało się to z koniecznością uzupełnienia interwencji i katalogu przedsięwzięć podstawowych przez gospodarza procesu - Gminę Miasta Reda i jej jednostki organizacyjne, aby w efekcie powstał kompletny zestaw zróżnicowanych projektów, odpowiadających na uwarunkowania problemowe obszaru rewitalizacji i propozycje wszystkich celów i kierunków rewitalizacyjnych.

W programie ujęto wszystkie pomysły zgłoszone przez interesariuszy. Z udziałem tych zgłoszeń opracowano część strategiczną programu.

8.3. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI GPR REDA

Wdrażanie programu rewitalizacji będzie się odbywać przy czynnym i partnerskim udziale oraz zaangażowaniu wszystkich środowisk lokalnych, mieszkańców obszaru rewitalizacji, przedstawicieli organizacji społecznych, sektora gospodarczego i instytucji publicznych, realizujących zadania własne na obszarze rewitalizacji. Funkcję koordynacyjną działań włączających społeczność w proces rewitalizacji pełni także Zespół zadaniowy do spraw opracowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda¹¹. Przewodniczącym zespołu jest Pierwszy Zastępca Burmistrza Redy, natomiast koordynatorem – przedstawiciel Referatu Rozwoju.

¹¹ Powołany Zarządzeniem nr RR.12.2025 Burmistrza Miasta Redy z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie powołania Zespołu zadaniowego do spraw opracowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda (GPR).

Szczegółowe zasady działania komórek oraz jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta w Redzie w procesie rewitalizacji zostały opisane w rozdziale 9. System zarządzania GPR Reda.

Partnerami rewitalizacji, którzy będą pełnili istotną rolę w procesie wdrażania GPR Reda, są podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne na rzecz lokalnej społeczności. Zaangażowanie partnerów społecznych obejmie:

- współorganizowanie aktywizacyjnych działań społecznych, kulturalnych i sportowych,
- zwiększenie aktywności i integracji osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- poprawę poziomu przedsiębiorczości w zakresie wsparcia młodych mieszkańców poprzez działalność doradczą i edukacyjną,
- poprawę stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenie niskiej emisji,
- zaangażowanie sektora pozarządowego w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych jako podmiotów samodzielnie je realizujących lub jako partnerów w przedsięwzięciach,
- współdziałanie miasta Redy ze wszystkimi podmiotami, których propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały ujęte w programie w celu monitorowania stopnia jego realizacji – podmioty będą zobligowane do regularnego raportowania stanu realizacji zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Partycypacja społeczna podczas wdrażania programu będzie również polegać na działaniach monitoringowych, ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacji i ocenie aktualności samego programu. Proces ten polega na agregowaniu i analizowaniu informacji dotyczących postępu rzeczowego i finansowego w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz na ocenie stopnia realizacji celów i ocenie aktualności GPR Reda. Na tym etapie partycypacja będzie polegać na udziale realizatorów przedsięwzięć w tworzeniu zapisów raportów z oceny stopnia realizacji przedsięwzięć i celów programu.

We wdrażaniu i ocenie programu będzie aktywnie uczestniczyć Komitet Rewitalizacji Gminy Miasto Reda, będący najwyższą formą włączenia społecznego w proces rewitalizacji. Projekt uchwały określającej zasady wyznaczania i pracy komitetu był przedmiotem konsultacji społecznych¹². Zgodnie z przyjętą uchwałą, komitet będzie angażować kluczowych przedstawicieli lokalnej społeczności w ważnych sprawach

¹² [Projekt uchwały określającej zasady wyznaczania i pracy komitetu.](#)

związanych z procesem, zgodnie z wymogami art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji¹³. Komitet będzie miejscem współpracy i dialogu przedstawicieli gminy z interesariuszami procesu rewitalizacji, pełniąc rolę opiniodawczo-doradczą Burmistrza Redy. Zasady działania komitetu uwzględniają jego funkcje określone w ustawie o rewitalizacji, jak i zasady działania zawarte w uchwale rady miejskiej.

8.4. OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za inny instrument terytorialny (IIT), dzięki czemu miasto Reda, po spełnieniu wymogów dotyczących IIT, może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021- 2027. Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36 pokrywają się ze sobą. Wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy. Ustawa wdrożeniowa (art. 36 ust. 8 pkt 4) określa katalog interesariuszy procesu rewitalizacji, za których uznaje:

- partnerów społeczno-gospodarczych,
- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie,
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska,
- podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

Interesariusze ci zostali zaproszeni do prac nad programem rewitalizacji. Aktywne uczestnictwo we współtworzeniu procesu rewitalizacji zapewnił przede wszystkim ich udział w następujących formach partycypacji społecznej:

- konsultacjach społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasto Reda, projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda oraz uchwały w sprawie określenia zasad wyboru oraz działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda,
- otwartym naborze na przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- innych działaniach partycypacyjnych.

¹³ uchwała nr XX/179/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda.

Dzięki kampanii informacyjnej udało się pozyskać wymienionych partnerów społeczno-gospodarczych i inne podmioty określone w ustawie wdrożeniowej. Partnerzy ci brali udział w procesie partycypacji na etapie przygotowania GPR Reda. Na etapie jego wdrażania będą zaś uczestniczyli w dalszych działaniach partycypacyjnych, przede wszystkim w pracach Komitetu Rewitalizacji.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, skład Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda został ustalony z ich uwzględnieniem, dzięki czemu oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji. Dlatego w zasadach dotyczących składu komitetu zostały uwzględnione miejsca dla przedstawicieli podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, tym samym zapewniając udział w procesie przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność społeczną, gospodarczą na terenie Gminy Miasto Reda, partnerów społeczno-gospodarczych, przedstawicieli podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, równości płci, szans i niedyskryminacji. Opisane włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji w Redzie spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej sprawiając, że GPR Reda można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

8.5. KOMITET REWITALIZACJI GMINY MIASTO REDA

Zgodnie z Regulaminem określającym zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda, komitet będzie liczył nie więcej niż 24 pełnoletnich członków wybieranych na pięcioletnią kadencję.

Przedstawiciele:

- mieszkańców obszaru rewitalizacji wyznaczonego uchwałą Rady Miejskiej w Redzie nr XV/137/2025 z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda (co najmniej jeden, ale nie więcej niż trzech),
- właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości, wspólnot mieszkaniowych położonych na obszarze rewitalizacji (co najmniej jeden, ale nie więcej niż trzech),
- podmiotów zarządzających nieruchomościami położonymi na obszarze rewitalizacji (co najmniej jeden, ale nie więcej niż trzech),
- mieszkańców Gminy Miasto Reda spoza obszaru rewitalizacji (jedna osoba),
- podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Gminy Miasto Reda działalność gospodarczą, w tym partnerów społeczno-gospodarczych w rozumieniu art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia

2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (co najmniej jeden, ale nie więcej niż trzech),

- podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Gminy Miasto Reda działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, ze szczególnym uwzględnieniem m.in.: podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji (co najmniej jeden, ale nie więcej niż trzech),

zostaną wyłonieni w otwartym naborze.

Natomiast ośmiu przedstawicieli podmiotów wskazanych w art. 2 ust. 2 pkt 5-7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w tym:

- czterech przedstawicieli Urzędu Miasta w Redzie, w tym przedstawiciele komórek odpowiedzialnych za rozwój, ochronę środowiska, inwestycje, gospodarkę komunalną,
- jeden przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Redzie,
- jeden przedstawiciel Rady Miejskiej w Redzie,
- jeden przedstawiciel Miejskiej Rady Seniorów,
- jeden przedstawiciel podmiotu realizującego na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa

zostanie wskazani przez jednostki, które będą reprezentować w Komitecie.

Komitet zostanie powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Redy. Jego pracami będzie kierować przewodniczący wybrany w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków Komitetu, który będzie zwoływał posiedzenia komitetu nie rzadziej niż co pół roku. Stanowisko lub rekomendacja komitetu, wyrażane w formie opinii, będą przyjmowane w drodze głosowania, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków.

Art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji wymaga, aby przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji Rada Miejska określiła w drodze uchwały zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji. Gmina Miasto Reda taką uchwałę przyjęła na etapie sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda, stąd Komitet Rewitalizacji weźmie udział w opiniowaniu tego dokumentu.

9. SYSTEM ZARZĄDZANIA GPR REDA

9.1. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GPR REDA

Zaplanowane kierunki działań oraz działania przewidziane do realizacji w ramach programu wpisują się w cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do 2030 roku¹⁴. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda ma więc potencjał do realizacji polityki rozwojowej zdefiniowanej w strategii, co wpływa na jego ściśle powiązanie z systemem zarządzania rozwojem miasta i gminy.

Skuteczność procesu rewitalizacji będzie większa, jeśli zostaną włączeni do niego różni interesariusze, dlatego ważne jest określenie odpowiedniego systemu zarządzania programem. Należy bowiem nadmienić, że zadaniem samorządu gminnego jest koordynowanie całego procesu rewitalizacji, ale nie oznacza to realizowania wszystkich działań samodzielnie. Niezbędność włączania różnych podmiotów i organizacji wynika z faktu, iż program opiera się na zasadzie partnerstwa, obejmującej współpracę między instytucjami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie w trakcie całego cyklu programowania i wdrażania dokumentu.

Jednocześnie z art. 5 ust. 2 pkt 5 ustawy o rewitalizacji wynika, że:

„Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji (...) polegają w szczególności na:
5) wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji.”

Tym samym na etapie zarządzania procesem rewitalizacji (realizacji gminnego programu rewitalizacji) należy zabezpieczyć aktywny udział interesariuszy.

Głównymi interesariuszami tego procesu zgodnie z ustawą o rewitalizacji są:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- właściciele i użytkownicy wieczystości nieruchomości,
- podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na tym obszarze działalność gospodarczą czy społeczną.

Tzw. ustawa wdrożeniowa wskazuje dodatkowo na potrzebę opisanie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem programu, który

¹⁴ Uchwała nr XXVII/289/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do roku 2030.

dzięki tak przeprowadzonemu procesowi uspołecznienia planowania rewitalizacji i realizacji jego celów, otrzyma status Innego Instrumentu Terytorialnego¹⁵.

Wskazane powyżej grupy interesariuszy zostały uwzględnione w systemie zarządzania procesem.

Zarządzanie programem będzie prowadzone w strukturach organizacyjnych Urzędu Miasta w ramach bieżących obowiązków pracowników i jednostek organizacyjnych gminy. Wszelkie spotkania koordynacyjne osób zaangażowanych w realizację procesu rewitalizacji odbywają się w siedzibie Urzędu Miasta w ramach jego godzin pracy. Jak wynika z Regulaminu Organizacyjnego¹⁶, zadania związane z prowadzeniem konsultacji społecznych, programowaniem i wdrażaniem programu rewitalizacji oraz współpracą z Komitetem Rewitalizacji znajdują się w kompetencjach Referatu Rozwoju, który jest odpowiedzialny także m.in. za pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, współpracę z organizacjami pozarządowymi, prowadzenie prac nad aktualizacją oraz uczestnictwo w konsultacjach społecznych dokumentów strategicznych i planistycznych.

W zarządzaniu GPR Reda uczestniczy również Zespół zadaniowy do spraw opracowania i realizacji GPR¹⁷. Przewodniczącym Zespołu jest Pierwszy Zastępca Burmistrza Redy, natomiast koordynatorem – kierownik Referatu Rozwoju. W zespole, w którym zasiada 17 osób, znajdują się także kierownicy poszczególnych komórek oraz dyrektorzy MOPS, biblioteki i Fabryki Kultury.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- przygotowywanie i przekazywanie danych niezbędnych do opracowania GPR Reda,
- analizowanie i opiniowanie projektu GPR Reda,
- bieżąca realizacja zadań wskazanych w GPR Reda,
- przygotowywanie i przekazywanie danych niezbędnych do monitorowania i oceny GPR Reda,
- współpraca z Komitetem Rewitalizacji Gminy Miasto Reda,

¹⁵ Zob. art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

¹⁶ Zarządzenie nr OR.3.2026 Burmistrza Miasta Redy w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta w Redzie.

¹⁷ Powołany Zarządzeniem nr RR.12.2025 Burmistrza Miasta Redy z dnia 26 maja 2025 r. w sprawie powołania Zespołu zadaniowego do spraw opracowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda (GPR Reda).

- udział w konsultacjach społecznych towarzyszących opracowaniu i wdrażaniu GPR Reda,
- koordynowanie współpracy pozostałych komórek i jednostek organizacyjnych Gminy Miasto Reda oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji w zakresie realizacji GPR Reda,
- inicjowanie zmian GPR Reda,
- promocja procesu rewitalizacji realizowanego na terenie Gminy Miasto Reda.

Zgodnie z Zarządzeniem, Koordynator Zespołu jest odpowiedzialny za przygotowywanie raportów z monitorowania oraz oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda. Praca członków zespołu jest wykonywana w ramach obowiązków pracowniczych, w godzinach pracy Urzędu Miasta. Udział ewentualnych ekspertów i doradców ma charakter społeczny.

Tabela 12. Skład osobowy Zespołu zadaniowego

Lp.	Stanowisko	Funkcja w Zespole	Dziedzina
1	Pierwszy Zastępca Burmistrza Miasta Redy (ZB I)	przewodnicząca zespołu	
2	Drugi Zastępca Burmistrza Miasta Redy (ZB II)	zastępca przewodniczącej zespołu	
	Kierownik Referatu Rozwoju (RR)	koordynator zespołu	fundusze zewnętrzne organizacje pozarządowe
4	Starszy Inspektor w Referacie Rozwoju (RR)	członkini zespołu	fundusze zewnętrzne strategia miasta
5	Inspektor w Referacie Rozwoju (RR)	członkini zespołu	fundusze zewnętrzne
6	Główny Specjalista ds. Komunikacji Zewnętrznej (KZ),	członkini zespołu	działania promocyjne, informacyjne i edukacyjne
7	Skarbnik Miasta (SK)	członkini zespołu	finanse
8	Kierownik Referatu Ochrony Środowiska i Terenów Zieleni (OŚ)	członkini zespołu	ochrona środowiska

9	Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Redzie (MOPS)	członkini zespołu	pomoc społeczna
10	Kierownik Referatu Inwestycji i Inżynierii Miejskiej (IN)	członek zespołu	inwestycje infrastruktura
11	Kierownik Referatu Urbanistyki i Architektury (UA)	członkini zespołu	planowanie przestrzenne
12	Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami (GN)	członkini zespołu	gospodarka nieruchomościami
13	Kierownik Referatu Komunalno-Gospodarczego (KG)	członek zespołu	gospodarowanie zasobem mieszkaniowym
14	Kierownik Referatu Oświaty i Spraw Społecznych (OK)	członek zespołu	edukacja sprawy społeczne
15.	Główny Specjalista ds. Rozwoju i Promocji Gospodarczej Miasta (SGR)	członek zespołu	współpraca z podmiotami gospodarczymi, spółdzielniami i wspólnotami
16.	Miejska Biblioteka Publiczna (MBP)	członkini zespołu	kultura
17.	Fabryka Kultury (FK)	członek zespołu	kultura

Źródło: Zarządzenie nr RR.12.2025 Burmistrza Miasta Redy z dnia 26 maja 2025 r.

Zadania z zakresu programowania i wdrażania programu rewitalizacji zostały jednoznacznie wskazane w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta w Redzie Referatowi Rozwoju.

Włączenie się interesariuszy w proces zarządzania umożliwia powołany przez Burmistrza Redy Komitet Rewitalizacji Gminy Miasto Reda. W celu zapewnienia jak największego udziału społeczeństwa we wdrażaniu programu Rada Miejska uchwałą nr XX/179/2025 z dnia 28 sierpnia 2025 r. określiła skład oraz tryb wyboru i pracy komitetu. Zgodnie z Regulaminem zasad wyznaczania składu i działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda, może on liczyć 24 członków, w tym:

1) do trzech przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji wyznaczonego uchwałą Rady Miejskiej w Redzie nr XV/137/2025 z dnia 24 kwietnia 2025 r. w

sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda,

2) co najmniej jeden, ale nie więcej niż trzech przedstawicieli właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości, wspólnot mieszkaniowych położonych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą Rady Miejskiej w Redzie nr XV/137/2025 z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda,

3) do trzech przedstawicieli podmiotów zarządzających nieruchomościami położonymi na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą Rady Miejskiej w Redzie nr XV/137/2025 z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda, w tym przedstawiciele spółdzielni mieszkaniowych,

4) jeden przedstawiciel mieszkańców Gminy Miasto Reda, inny niż wymienieni w pkt 1,

5) do trzech przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Gminy Miasto Reda działalność gospodarczą, w tym partnerów społeczno-gospodarczych w rozumieniu art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027,

6) do trzech przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze Gminy Miasto Reda działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, ze szczególnym uwzględnieniem m.in.:

- a) podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska,
- b) podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji,

7) co najmniej ośmiu przedstawicieli podmiotów wskazanych w art. 2 ust. 2 pkt 5-7 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, w tym:

- a) czterech przedstawicieli Urzędu Miasta w Redzie, w tym przedstawiciele komórek odpowiedzialnych za rozwój, ochronę środowiska, inwestycje oraz gospodarkę komunalną,
- b) jeden przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Redzie,
- c) jeden przedstawiciel Rady Miejskiej w Redzie,
- d) jeden przedstawiciel Miejskiej Rady Seniorów,
- e) jeden przedstawiciel podmiotu realizującego na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Główne zadania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda skupiają się na następujących zagadnieniach:

- dostarczanie na rzecz organów Gminy Miasto Reda opinii i stanowisk dotyczących procesu rewitalizacji,
- uczestniczenie w przygotowywaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Redzie i zarządzeń Burmistrza Miasta Redy w sprawach dotyczących rewitalizacji oraz innych dokumentów związanych z tym procesem,
- prowadzenie dialogu z interesariuszami, sprzyjającego upowszechnieniu idei rewitalizacji i włączeniu społecznemu w ten proces,
- inicjowanie i wspieranie działań służących integracji interesariuszy wokół procesu rewitalizacji Gminy Miasto Reda.

Posiedzenia Komitetu odbywają się nie rzadziej niż raz na pół roku.

Poniżej przedstawiono zakresy odpowiedzialności poszczególnych podmiotów i jednostek realizujących czynności z zakresu zarządzania procesem rewitalizacji Redy.

Tabela 13. Matryca zadań w systemie zarządzania GPR Reda

Funkcja/Etap	1. Planowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych	2. Monitorowanie i ocena rezultatów GPR Reda	3. Upowszechnianie rezultatów i efektów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR Reda
Przewodnicząca Zespołu zadaniowego ds. opracowania i realizacji GPR Reda oraz Koordynator	• Koordynowanie współpracy w przypadku realizacji projektów przez różne podmioty • Identyfikowanie i nawiązywanie współpracy z podmiotami społeczno-gospodarczymi w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	• Koordynowanie realizowanych projektów pod kątem jakości wykonania, zakładanych terminów i optymalizacji kosztów • Nadzorowanie procesu monitorowania i oceny rezultatów gminnego programu rewitalizacji	• Udział w akcjach promocyjno-informacyjnych dot. rezultatów prowadzonego procesu rewitalizacji • Akceptowanie sprawozdań z realizacji gminnego programu rewitalizacji • Przyjmowanie i analizowanie opinii zgłaszanych przez Komitet Rewitalizacji

			Gminy Miasto Reda
Członkowie Zespołu zadaniowego ds. opracowania i realizacji GPR	• Ocena propozycji przedsięwzięć do włączenia do GPR Reda, • Opracowanie wniosków o dofinansowanie wraz z załącznikami – w przypadku projektów, w których wnioskodawcą jest Gmina Miasto Reda • Pomoc partnerom społeczno-gospodarczym w przygotowaniu aplikacji, jeżeli zajdzie konieczność dofinansowania zadania ze środków zewnętrznych • Doradztwo prawno-finansowe w zakresie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	• Prowadzenie monitoringu wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru • Prowadzenie monitoringu realizacji gminnego programu rewitalizacji (gromadzenie i weryfikacja danych, przeprowadzenie badań opinii) • Okresowe przygotowywanie sprawozdań z realizacji GPR Reda i udostępnianie ich opinii publicznej	• Realizacja działań informacyjno-promocyjnych związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji • Prowadzenie aktywnych działań partycypacyjnych • Prowadzenie strony internetowej/zakładki poświęconej rewitalizacji w Redzie

	• Obsługa procesu zamówień publicznych w ramach wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Współpraca z referatami oraz jednostkami organizacyjnymi podczas realizacji przedsięwzięć • Ogłaszanie naborów na zgłaszanie dodatkowych projektów rewitalizacyjnych • Stworzenie bazy projektów zgłaszanych przez podmioty społeczno-gospodarcze i mieszkańców		
Realizatorzy projektów	• Określenie warunków brzegowych realizowanego przedsięwzięcia • Pomoc przy opracowaniu wniosków o dofinansowanie	• Monitorowanie wskaźników produktu i rezultatu danego projektu • Terminowe przekazywanie niezbędnych informacji do Przewodniczącego Zespołu	• Zapewnienie dostępu do informacji stronie społecznej odnośnie realizowanego zadania rewitalizacyjnego • Przygotowywanie niezbędnych informacji

	Realizacja projektu, finansowanie i rozliczanie	zadaniowego ds. opracowania i realizacji GPR	dotyczących przedsięwzięcia do umieszczenia na stronie prowadzonej przez Zespół zadaniowy ds. opracowania i realizacji GPR
Komitet Rewitalizacji Gminy Miasto Reda	Współpraca opiniotwórczo-doradcza przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	- Przekazywanie opinii na temat dokumentów związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji, sprawozdań okresowych - Ocena stopnia realizacji i aktualności programu - Ocena propozycji nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Angażowanie się oraz zachęcanie osób ze swojego otoczenia do włączenia się w działania rewitalizacyjne

Źródło: opracowanie własne.

9.2. RAMOWY HARMONOGRAM GPR REDA

Okres obowiązywania programu wyznaczono na lata 2026-2035, co wynika z zakładanego czasu realizacji przedsięwzięć ujętych w tym dokumencie. W tabeli poniżej przedstawiono ramowy harmonogram realizacji GPR Reda dotyczący najważniejszych kamieni milowych i czynności formalnych do podjęcia w horyzoncie obowiązywania programu.

Tabela 14. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda

Etapy i rodzaje działań	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasto Reda											
Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda											
Uchwała w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda											
Przyjęcie GPR Reda przez Radę Miejską w Redzie											
Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do WPF											

Powołanie Komitetu Rewitalizacji											
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (raz na pół roku)											
Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych											
Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR Reda											
Przygotowanie i wdrażanie projektów, pozyskanie finansowania zewnętrznego											
Aktualizacja GPR Reda											
Promocja procesu rewitalizacji											

Źródło: opracowanie własne.

Art. 15 ust 1. pkt 8 ustawy o rewitalizacji zakłada, że należy przedstawić koszty zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji. Poniżej oszacowano koszty zarządcze, przy następujących założeniach:

- nie przewiduje się dodatkowego wynagradzania osób biorących udział w procesie zarządzania GPR Reda, pracownicy i członkowie Zespołu zadaniowego zadania związane z obsługą programu będą realizować w ramach obowiązków służbowych, bez dodatkowego wynagrodzenia,
- praca w Komitecie Rewitalizacji Gminy Miasto Reda pełniona będzie społecznie, bez wynagrodzenia,
- kontynuowane będzie założenie prowadzenia cyklicznych badań procesu rewitalizacji w Redzie,

- w ostatnim roku realizacji GPR Reda zaplanowano podsumowanie efektów procesu i/lub rozpoczęcie prac nad przygotowaniem programu na kolejne lata.

Tabela 15. Koszty zarządzania GPR reda

L.p.	Działania	Ilość	Jednostka	Stawka [zł]	Wartość [zł]
1	Podsumowanie efektów procesu i/lub rozpoczęcie prac nad aktualizacją GPR	2 szt.	PLN	50 000,00	100 000,00
2	Koszty obsługi organizacyjnej Komitetu Rewitalizacji	1 kpl.	PLN	10 000,00	10 000,00
3	Badania i inne analizy w procesie opracowania oceny aktualności i stopnia realizacji GPR	3 szt.	PLN	40 000,00	120 000,00
Razem:					230 000,00

Źródło: opracowanie własne.

10. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GPR REDA

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji powinien być cyklicznie – co najmniej raz na trzy lata – oceniany co do stopnia jego aktualności i poziomu realizacji, zgodnie z ujętymi w tym dokumencie zasadami monitorowania i oceny. Systematycznie wykonywana ocena umożliwia zarządzanie procesem rewitalizacji w dłuższym horyzoncie z udziałem aktualnego programu, gdyż w jej efekcie stwierdzone odstępstwa pomiędzy zapisami dokumentu a faktycznym stanem procesu powinny zostać niwelowane. W przypadku ustalenia, że wdrażany program wymaga zmiany, Burmistrz Miasta Redy występuje do Rady Miejskiej o jego zmianę. Natomiast w obliczu potwierdzenia w raporcie z monitorowania i oceny pełnej realizacji celów programu Rada Miejska uchyla uchwałę przyjmującą GPR Reda, kończąc wdrażanie procesu rewitalizacji.

Monitorowanie stopnia realizacji celów programu obejmuje z jednej konieczność weryfikowania postępów w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a z drugiej strony wymaga oceny wpływu realizowanych przedsięwzięć na otoczenie, czyli na stopień rozwoju (poziom degradacji) obszaru rewitalizacji. Monitorowanie powinno potwierdzić, czy istnieje potrzeba:

- zakończenia procesu rewitalizacji – jeśli poprawiły się kluczowe wskaźniki opisujące stopień degradacji obszaru rewitalizacji,

- kontynuacji procesu, jeśli zmiany nie zachodzą zgodnie z planem określonym w GPR Reda,
- aktualizacji GPR Reda polegającej na dostosowaniu dokumentu do bieżących wyzwań i uwarunkowań procesu.

Zasadnicze założenie systemu monitorowania procesu rewitalizacji wymaga użycia do badania jego postępów tych samych wskaźników, które użyte zostały w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, gdyż pod wpływem realizowanych działań mierniki te powinny zmieniać się na korzyść. Przy tym założeniu system monitorowania GPR Reda opierać się będzie na dwustopniowej ocenie:

- stopnia zaawansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych – prowadzonej corocznie, dla każdego roku obowiązywania programu,
- efektów procesu, opisanych przez zjawiska kryzysowe zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji Redy – prowadzonej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z wymogami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Ocena stopnia realizacji GPR, w ujęciu corocznym i trzyletnim, będzie przygotowywana w odniesieniu do celów programu.

Ustalanie zakresu raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda będzie realizowane w sposób uspołeczniony, poprzez włączenie do jego opiniowania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda. Komitet zajmie stanowisko w odniesieniu do wyników monitorowania na zasadach formalnych, wynikających z wymogów art. 22 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Komitet może też wypracować własną ocenę procesu rewitalizacji, zgodnie z zapisami §1 ust. 3 pkt 1 Regulaminu określającego zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda¹⁸.

W ten sposób interesariusze procesu, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji i art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, uzyskają możliwość oceny procesu rewitalizacji, zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy o rewitalizacji. W raporcie z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda zostaną uwzględnione wnioski z oceny jakościowej procesu, które pozwolą zaproponować i wdrożyć ewentualne działania naprawcze w kolejnym okresie prowadzenia działań.

10.1. MONITOROWANIE REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Monitoring przedsięwzięć zakłada ocenę stanu ich realizacji na zakończenie każdego roku wdrażania GPR Reda. W systemie monitorowania programu zaplanowano opracowywanie corocznych raportów z monitorowania postępów realizacji

¹⁸ Załącznik do uchwały nr XX/179/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 28 sierpnia 2025 roku w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda.

przedsięwzięć rewitalizacyjnych, do czego zostanie wykorzystany poniższy formularz monitoringowy.

Tabela 16. Formularz monitorowania realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Formularz monitorowania stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR dla Gminy Miasto Reda za okres od 01.01..... r. do 31.12..... r.				
<i>Numer i nazwa przedsięwzięcia z GPR:</i>			<i>Podmiot realizujący:</i>	
<i>Status przedsięwzięcia</i>	<i>zakończone*</i>	<i>w trakcie realizacji*</i>	<i>nie rozpoczęte*</i>	<i>rezygnacja z realizacji*</i>
<i>Zrealizowany zakres rzeczowy w okresie sprawozdawczym:</i>				
<i>Opis działań zaplanowanych na kolejny rok:</i>				
<i>Stan realizacji:</i>	<i>Zaplanowano w GPR</i>		<i>Zrealizowano w okresie sprawozdawczym</i>	
<i>Wartość przedsięwzięcia w zł:</i>				
<i>Okres realizacji:</i>	<i>Oddo.....</i>		<i>Od.....do</i>	
<i>Nazwa i wartość wskaźnika produktu:</i>				
<i>Nazwa i wartość wskaźnika rezultatu:</i>				
<i>Opis zaistniałych zmian w odniesieniu do założeń GPR:</i>				
<i>Data wypełnienia:</i>	<i>Osoba wypełniająca</i>			

.....	 (pieczęć i podpis)
* <i>niepotrzebne skreślić</i>	

Źródło: opracowanie własne.

Formularze będą wypełniane przez podmioty odpowiedzialne za faktyczną realizację przedsięwzięć. Za dystrybucję formularza i agregację danych z niego wynikających odpowiada Referat Rozwoju, który będzie realizował monitoring zgodnie z poniższym harmonogramem.

Rysunek 9. Harmonogram corocznego monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Narzędziem do śledzenia postępów we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji, są wskaźniki monitorowania. Dostarczają one informacji na temat produktów lub rezultatów, powiązanych z realizacją programu operacyjnego pn. Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027 (zgodnie z wymogami art. 36 ust. 8 pkt 2 ustawy wdrożeniowej). Wskaźniki produktu i rezultatu zostały określone w opisach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do monitorowania całościowych postępów we wdrażaniu przedsięwzięć wybrano najbardziej typowe wskaźniki, powiązane ze specyfiką i charakterem realizowanych przez nie celów programu.

Tabela 17. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR Redy w cyklu rocznym

Wskaźniki monitorujące	Rodzaj wskaźnika/ jednostka miary	Poziom w roku bazowym (2026)	Poziom w roku docelowym (2035)
Cel I. Aktywna i silna społeczność			
Liczba przedsięwzięć	szt.	7	7
Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie	(osoby) wskaźnik produktu	0	20
Liczba osób których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	(osoby) wskaźnik rezultatu	0	25
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej	(osoby) wskaźnik produktu	0	40
Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	(szt.) wskaźnik rezultatu	0	4
Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	(szt.) wskaźnik produktu	0	1
liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny	(osoby) wskaźnik produktu	0	15
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	(osoby) wskaźnik produktu	0	10
Roczna liczba użytkowników obiektów świadczących usługi społeczne	(osoby) wskaźnik rezultatu	0	30
Cel 2. Wysoka jakość życia			
Liczba przedsięwzięć	szt.	10	10
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki	(szt.) wskaźnik produktu	0	7

mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach			
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	(osoby) wskaźnik rezultatu	0	380
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	(szt.) wskaźnik produktu	0	3

Źródło: opracowanie własne.

10.2. OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GPR REDA

Corocznie sporządzane raporty z monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą wykorzystywane do przygotowania cyklicznych raportów z oceny stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda (co 3 lata). Ocena postępów wdrażania rewitalizacji będzie prowadzona w odniesieniu do celów programu, za pomocą wskaźników odnoszących się do rezultatów rewitalizacji. Logika procesu monitorowania wymaga, aby do celów diagnostycznych polityki włączać wskaźniki użyte w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Redy. W efekcie zrealizowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskaźniki degradacji na obszarze rewitalizacji powinny przyjąć korzystniejsze wartości.

Pierwsza ocena zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji Redy odbędzie się w 2029 r. i będzie obejmować pierwszy trzyletni okres obowiązywania programu – lata 2026-2028, kolejna po 3 latach za okres 2029-2031, a następna, za lata 2032-2034, zostanie przeprowadzona w 2035 roku.

Tabela 18. Harmonogram realizacji raportów z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Miasta Reda

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Raport z monitorowania przedsięwzięć (roczny)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ocena stopnia realizacji GPR Reda				x			x			x

Ocena aktualności GPR Reda				x			x			x
----------------------------	--	--	--	---	--	--	---	--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

Proces oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda realizowany będzie w cyklu trzyletnim zgodnie z poniższym harmonogramem.

Rysunek 10. Harmonogram oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda w cyklu trzyletnim

Źródło: opracowanie własne.

Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda zawiera wnioski i rekomendacje dotyczące ewentualnego usprawnienia procesu rewitalizacji oraz informacje na temat potrzeby aktualizacji programu. Burmistrz Miasta Redy, zatwierdzając raport, akceptuje i kieruje do ewentualnej realizacji rekomendacje zawarte w dokumencie. Raport zostaje umieszczony w BIP, stanowiąc podstawę do korekt interwencji w kolejnym, trzyletnim cyklu wdrażania programu.

W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany, Burmistrz Miasta Redy występuje do Rady Miejskiej w Redzie z wnioskiem o zmianę GPR Reda zgodnie z art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada uchyla uchwałę w sprawie GPR Reda.

Podstawowym narzędziem do weryfikacji stopnia realizacji celów programu są wskaźniki, które na etapie delimitacji służyły do wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W tym celu wybrano wskaźniki

umożliwiający ocenę stopnia rozwoju/degradacji obszaru rewitalizacji (podczas monitorowania nie ma potrzeby ponownego badania wszystkich wskaźników użytych do delimitacji).

Tabela 19. Wskaźniki monitorowania stopnia realizacji celów GPR Reda w cyklu trzyletnim

Wskaźniki monitorujące	Źródło	Średnia dla miasta w roku bazowym	Wartość w roku bazowym	Ocena	Wartość w roku docelowym
Cel 1. Aktywna i silna społeczność					
Liczba osób korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób	MOPS	13,40	27,01	Spadek wartości	18,00
Liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społ. z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 osób	MOPS	3,73	7,52	Spadek wartości	6,00
Liczba niebieskich kart na 1000 osób	MOPS, Policja	5,23	10,03	Spadek wartości	7,00
Cel 2. Wysoka jakość życia					
Liczba obiektów podstawowej infrastruktury społecznej na 1000 osób	Urząd Miasta	3,01	5,79	Wzrost wartości	6,0
Liczba budynków komunalnych w złym stanie technicznym na 1000 osób	Urząd Miasta	0,52	1,74	Spadek wartości	1,2

Źródło: opracowanie własne.

Jeśli raport w zakresie oceny stopnia realizacji programu GPR Reda, nie potwierdzi osiągnięcia zakładanych w nim celów, proces rewitalizacji należy kontynuować, umożliwiając wdrożenie wszystkich zaplanowanych zamierzeń.

Osiągnięcie zakładanych wskaźników potwierdzających realizację celów rewitalizacji oznacza potrzebę uchYLENIA uchwały w sprawie przyjęcia GPR Reda, tj. formalnego zakończenia procesu odnowy miasta. Poza tą uchwałą należy uchylić pozostałe, przyjmowane na podstawie ustawy o rewitalizacji – tj. co najmniej uchwałę o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz uchwałę o zasadach działania i zasadach funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda.

10.3. OCENA AKTUALNOŚCI GPR REDA

Zgodnie z wymogami art. 22 ustawy o rewitalizacji gminny program rewitalizacji należy co najmniej raz na trzy lata poddawać kontroli w zakresie stanu jego aktualności. Celem tej oceny jest identyfikacja przesłanek do ewentualnej zmiany programu, służącej dostosowaniu go do aktualnych uwarunkowań zarówno interwencji rewitalizacyjnej, jak i otoczenia procesu rewitalizacji. Ocena ta umożliwia obowiązywanie programu w dłuższej perspektywie i zarządzanie procesem bez potrzeby ponownego opracowywania od podstaw tego dokumentu.

Przesłanką do aktualizacji GPR Reda mogą być m.in.:

- zmiany strategicznych założeń rewitalizacji, dotyczące wizji, celów i kierunków działań,
- korekty opisów przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- potrzeba wprowadzenia nowych przedsięwzięć do programu,
- zmiana decyzji związanych z uruchomieniem specjalnych narzędzi ustawy o rewitalizacji.

Włączenie do programu nowych przedsięwzięć powinno zostać potwierdzone wnioskami z raportu oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda. W przypadku włączania nowych projektów do programu należy potwierdzić ich związek z celami procesu i zgodność z lokalnymi dokumentami strategicznymi. Nowe projekty powinny być przygotowane do realizacji, ważny jest ich potencjał do kreowania spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji i zaspokajanie pilnych potrzeb lokalnej społeczności.

Zmiany w otoczeniu dokumentów strategicznych, a także dotyczące źródeł finansowania i ram finansowych programu nie będą wywoływały konieczności zmian GPR Reda, jeśli nie będą ograniczać możliwości dalszej realizacji jego strategicznych założeń.

Rekomendacja związana z rozpoczęciem procedury zmiany programu powinna wynikać z raportu oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda. Powinna zostać także zaopiniowana przez Komitet Rewitalizacji Gminy Miasto Reda. Na kolejnym

etapie Burmistrz Miasta Redy występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o zmianę programu rewitalizacji. Do wniosku zostaje załączona opinia komitetu.

Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on uchwalony. Zmiana gminnego programu rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych (podstawowych i pozostałych dopuszczalnych), a także nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

11. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH MIESZKANIOWYCH

Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda przedsięwzięcia nie powodują konieczności wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Podstawowymi dokumentami regulującymi kwestie gospodarowania zasobem lokali mieszkalnych Gminy Miasto Reda są:

- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Reda na lata 2022-2026 przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Redzie nr XL/407/2021 z dnia 2 grudnia 2021 r.,
- Uchwała nr XLIII/433/2022 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasto Reda.

Z Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Reda wynika, że lokale mieszkalne gminy są w relatywnie dobrym stanie technicznym. Wymagają bowiem tylko bieżących remontów, które nie wiążą się z koniecznością wykwaterowania najemców i zapewniania im lokali zamiennych.

Z kolei w zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminnego ujęto regulacje dotyczące obniżek czynszu z uwagi na sytuację materialną najemcy. Przewidziano też możliwość przeznaczenia lokali na realizację zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej – w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.

W GPR Reda przewidziano przedsięwzięcie mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków komunalnych (Przedsięwzięcie nr 12. Termomodernizacja budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji Redy). Zaplanowane prace nie będą jednak wymagać konieczności zmian w uchwałach dotyczących lokali komunalnych.

12. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWALE O KOMITECIE REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w

sprawach związanych z realizacją procesu. Tryb jego wyboru oraz zasady pracy zostały określone w uchwale nr XX/179/2025 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miasto Reda. Uchwała ta, przyjęta w trakcie prac nad opracowaniem niniejszego programu rewitalizacji, jest aktualna i nie wymaga zmian.

Warto nadmienić, że uchwała zawiera aktualny katalog interesariuszy, którzy mogą wziąć udział w pracach komitetu. Uwzględniono w niej bowiem przedstawicieli interesariuszy wskazanych w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, a także przedstawicieli podmiotów wskazanych w 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1079), czyli:

- partnerów społeczno-gospodarczych,
- właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie,
- podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska,
- podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji

Zapisy uchwały uwzględniają więc zarówno interesariuszy wskazanych w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak i w ustawie wdrożeniowej. Projekt uchwały został poddany konsultacjom społecznym.

13. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GPR DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY I REGIONU

Gminny program rewitalizacji jest dokumentem operacyjnym, który z uwagi na złożoność problemów obszaru rewitalizacji oraz wynikających z tego przedsięwzięć, jest jednocześnie odpowiedzią na kwestie problemowe ujęte w innych dokumentach strategicznych – począwszy od strategii gminy poprzez lokalne strategie i programy sektorowe, aż po dokumenty wyższego szczebla.

Niniejszy gminny program rewitalizacji został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Jednak jest on również silnie powiązany z szeregiem dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono założenia polityk strategicznych, które na obszarze rewitalizacji są realizowane przez Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda.

13.1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2030¹⁹

W Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 proces rewitalizacji jest przede wszystkim utożsamiany z wymiarem przestrzennym jako instrument poprawy jakości życia mieszkańców wybranych miast z województwa pomorskiego. Przedsięwzięcia zaplanowane w GPR Reda realizują przede wszystkim założenia Celu operacyjnego 2.3. Kapitał społeczny Strategii.

Cel 2.3. Kapitał społeczny wskazuje na konieczność rozwoju integrujących, przyjaznych, otwartych i dostępnych przestrzeni publicznych w ramach kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizację skoordynowanych, kompleksowych i skierowanych do wszystkich grup wiekowych programów wpływających na poszerzenie wiedzy oraz zmianę zachowań i postaw w zakresie udziału w kulturze mieszkańców, ochrony środowiska i klimatu, bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnych, zachowaniu dziedzictwa materialnego i niematerialnego regionu jako nośnika wartości historycznych, artystycznych, społecznych, edukacyjnych czy ekonomicznych. Przedsięwzięcia zaplanowane w GPR Reda w ramach Celu 1. Aktywna i silna społeczność, zwłaszcza dotyczące poprawy dostępu do usług społecznych, aktywizacji i integracji członków lokalnej społeczności lub zwiększenia dostępu do oferty kulturalnej, rekreacyjnej oraz edukacyjnej, realizują więc zapisy Strategii w odniesieniu do kapitału społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji.

GPR Reda realizuje także cele operacyjne strategii nr 2.2 Wrażliwość społeczna i 3.2 Rynek pracy – w ramach przedsięwzięć zaplanowano aktywizację zawodową i wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze rewitalizacji. Zakładając poprawę dostępu do oferty kulturalnej czy rekreacyjnej w ramach procesu rewitalizacji, program realizuje także Cel operacyjny 3.3 Oferta turystyczna Strategii.

13.2. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO²⁰

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego (PZPWP) dostrzega w procesie rewitalizacji przede wszystkim szansę na ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy na terenach otwartych. Zaplanowane w GPR Reda przedsięwzięcia przestrzenno-funkcjonalne realizują Cel 1. PZPWP: Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy, szczególnie zaś kierunek 1.1: Kształtowanie struktur sieci osadniczej zgodnie z wymogami ładu przestrzennego, które wskazują na potrzebę zagospodarowywanie w pierwszej kolejności terenów już zainwestowanych poprzez uzupełnianie zabudowy i rewitalizację obszarów

¹⁹ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 przyjęta uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 r.

²⁰ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 przyjęty uchwałą nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

zdegradowanych. Działania wpisujące się w Cel 1. obejmują wsparcie terenów szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych, w szczególności poprzez rewitalizację i inne działania mające na celu przywrócenie im utraconych walorów lub/i nadanie nowych funkcji (modernizacja, rewaloryzacja, adaptacja, rekultywacja, remediacja itd.), co odpowiada definicji procesu rewitalizacji. Tym samym można uznać, że GRP Reda wprost realizuje założenia tego kierunku. Z kolei zaplanowane w GPR Reda przedsięwzięcia dotyczące zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej, przywrócenia ład przestrzennego realizują zapisy Celu 2. PZPWP: Wysoka jakość życia.

Zagadnienia związane z rewitalizacją pojawiają się również w kontekście mieszkalnictwa, któremu w PZPWP poświęcono kierunek 1.2: Kształtowanie wysokiej jakości środowiska mieszkaniowego. GPR Reda realizuje te założenia za pomocą działań w zakresie poprawy stanu technicznego i zwiększenia efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, co służy w szczególności poprawie warunków mieszkaniowych i zdrowotnych mieszkańców oraz zmniejszeniu oddziaływania na środowisko.

Ponadto, przedsięwzięcia ujęte w programie służą też realizacji kierunku 1.3 PZPWP: Racjonalizacja rozmieszczenia oraz poprawa dostępności infrastruktury społecznej i usług publicznych w tym zakresie planu – zakładają bowiem zwiększenie dostępności do budynków użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji.

13.3. STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO DO ROKU 2030 DLA OBSZARU METROPOLITALNEGO GDAŃSK-GDYNIA-SOPOT

Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot (OMGGS) tworzy 61 miast, gmin i powiatów województwa pomorskiego, w których mieszka 1,6 mln mieszkańców. Strategia ponadlokalna będzie więc realizowana przez 61 jednostek samorządu terytorialnego zrzeszonych w stowarzyszeniu Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot oraz partnerów z sektora administracji publicznej, biznesu, nauki i sektora społecznego. Część z tych JST – 30 gmin, w tym miasto Reda – tworzy Związek ZIT²¹.

Reda w strategii znajduje się wśród miast okołordzeniowych obszaru metropolitalnego, ściśle powiązanych funkcjonalnie z rdzeniem dzięki transportowi autobusowemu i szynowemu – są to głównie miejsca zamieszkania osób pracujących w rdzeniu. Miasta okołordzeniowe posiadają dostęp do usług publicznych: edukacji, opieki zdrowotnej, podstawowych usług komercyjnych, zaspokajających potrzeby mieszkańców, a ich głównym potencjałem jest bliskość

²¹ Strategia dla ZIT OMGGS powstała jako część wdrożeniowa do strategii ponadlokalnej, obejmującej elementy wymagane dla strategii ZIT odniesione do obszaru ZIT, czyli 30 gmin objętych ZIT.

rdzenia oraz migracja ludności w poszukiwaniu tańszych i atrakcyjniejszych miejsc zamieszkania.

Przedsięwzięcia w GPR Reda z zakresu mieszkalnictwa, właściwego zagospodarowania przestrzeni publicznych, usług społecznych oraz rozwoju terenów zieleni będą realizować zapisy strategii ponadlokalnej, w której wskazano na potrzebę rozwijania przez samorzady miast okółordzeniowych:

- potencjału mieszkaniowego i poprawy warunków zamieszkania,
- infrastruktury transportowej, w tym przesiadkowej,
- usług dla mieszkańców,
- terenów zieleni oraz ochronę środowiska przyrodniczego i mieszkaniowego,
- wysokiej jakości przestrzeni publicznych
- warunków dla lokalnej przedsiębiorczości;

W strategii zwrócono uwagę na konieczność wyrównywania różnic społecznych, gospodarczych i przestrzennych obszarów objętych rewitalizacją względem pozostałych obszarów gmin i metropolii oraz poprawę dostępności przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Ważnym, wskazanym w strategii kierunkiem rozwoju dla Gminy Miasto Reda jest reurbanizacja (umiałowienie), wprowadzanie usług, poprawa warunków mobilności aktywnej i porządkowanie pasma zabudowy wzdłuż głównych osi komunikacyjnych.

Zaplanowane w GPR Reda przedsięwzięcia rewitalizacyjne z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej, działania służące wyprowadzaniu z sytuacji kryzysowej obszarów o największej skali problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, związane z adaptacją i mitygacją do zmian klimatu, realizują cele strategii ponadlokalnej.

Można przyjąć, że cele operacyjne strategii ponadlokalnej najpełniej realizowane w procesie rewitalizacji, to:

- 1.1 Zwiększenie odporności metropolii na zmiany klimatu,
- 1.2 Spójny rozwój przestrzenny,
- 2.2 Poprawa warunków mobilności aktywnej,
- 3.1 Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej metropolii,
- 3.2 Integracja społeczno-kulturalna mieszkańców.

Zaplanowane w procesie rewitalizacji ponowne wykorzystanie terenów, przede wszystkim zlokalizowanych w obrębie istniejących wykształconych struktur urbanistycznych, również służy realizacji strategii ponadlokalnej, w której podkreślono konieczność kompleksowości procesu rewitalizacji, z uwzględnieniem działań społecznych, infrastrukturalnych i przestrzennych.

Ponadto, w strategii ponadlokalnej zwrócono uwagę, że w kształtowaniu zagospodarowania obszaru rewitalizacji szczególnie nacisk zostanie położony na tereny o dobrej dostępności do istniejącego lub planowanego systemu transportu zbiorowego, np. w otoczeniu przystanków i dworców kolejowych, otoczeniu węzłów przesiadkowych, terenów wzdłuż linii kolejowych w obszarach zurbanizowanych, terenów wzdłuż kluczowych ciągów komunikacyjnych, w szczególności na terenie miast i w odniesieniu do ciągów komunikacyjnych, które tracą na znaczeniu jako transportowe korytarze tranzytowe. Położony w centralnej części Redy, przy głównych ciągach komunikacyjnych – drogowym i kolejowym – obszar rewitalizacji spełnia założenia strategii ponadlokalnej, przyczyniając się tym samym do jej realizacji.

13.4. STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIASTO REDA DO 2030 ROKU²²

Wyprowadzanie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysu poprzez kompleksowe działania społeczne, przestrzenne, środowiskowe i gospodarcze znalazło odzwierciedlenie w celach strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do 2030 roku. Wyznaczone cele strategiczne, zapewniające dalszy zrównoważony rozwój miasta to:

- Cel strategiczny: „Reda ...z zieloną perspektywą”. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju przestrzeni miejskiej i ochrona środowiska naturalnego,
- Cel strategiczny: „Mieszkam i pracuję w Redzie”. Wzrost ilości miejsc pracy i konkurencyjność lokalnej gospodarki,
- Celu strategiczny „W Redzie jest miejsce dla każdego”. Poprawa jakości życia mieszkańców i wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego.

Cele i kierunki działań przyjęte na potrzeby GPR Reda wpisują się w założenia strategii miasta, natomiast zaplanowana interwencja rewitalizacyjna przyczyni się do realizacji celów ogólnorozwojowych. Cele strategii miasta będą bowiem realizowane na obszarze rewitalizacji poprzez przedsięwzięcia zaplanowane w GPR Reda dotyczące:

- poprawy dostępności do usług społecznych,
- poprawy dostępności do oferty kulturalnej, rekreacyjnej i edukacyjnej,
- aktywizację lokalnej społeczności miasta Reda,
- poprawę warunków środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych,
- poprawę stanu zabudowy mieszkaniowej,
- zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej.

²² [Uchwała nr XXVII/289/2020](#) z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miasto Reda do roku 2030.

13.5. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIASTO REDA 2021-2030²³

GPR Reda, dążąc do rozwiązania lub złagodzenia problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji, realizuje założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasto Reda 2021-2030. Odpowiedzią na zdiagnozowane w GPR Redy problemy społeczne obszaru rewitalizacji będzie realizacja wyznaczonych w strategii celów. Celami tymi są:

- Polityka społeczna miasta jako wsparcie dla słabszych, potrzebujących i wykluczonych. Wsparcie rodziny. Profilaktyka zagrożeń. Szybka diagnoza zmian i społecznych przeobrażeń. Kadra i pracownicy sektora społecznego przygotowani na wyzwania.
- Edukacja jako narzędzie wspierające rozwój indywidualny i grupowy. Podnoszenie kompetencji dorosłych. Człowiek i jego problemy w centrum uwagi. Lokalność jako instrument integracji społecznej.
- Bezpieczny oraz zrównoważony rozwój miasta. Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, profilaktyka zdrowia jako działanie zabezpieczające i wspierające rozwój społeczny. Utrzymanie zatrudnienia

W GPR Reda planuje się prowadzenie szerokiego zakresu działań mających na celu włączanie społeczne i zawodowe osób, rodzin i środowisk znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, rozwój aktywnych form integracji społecznej. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w programie rewitalizacji są więc jednocześnie narzędziem realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych.

14. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 12 ustawy o rewitalizacji, w zapisach programu rewitalizacji konieczne jest wskazanie, czy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zostanie ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania. Realizacja zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga uruchomienia narzędzi strefy, stąd nie planuje się jej ustanowienia na obszarze rewitalizacji.

15. OKREŚLENIE SPOSOBU REALIZACJI GPR REDA W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na obszarze rewitalizacji polityka przestrzenna prowadzona jest w zdecydowanej mierze w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które

²³ Uchwała nr XXVII/288/2020 Rady Miejskiej w Redzie z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasto Reda na lata 2021-2030.

pokrywają 96,4% jego powierzchni. Wszystkie pozaspołeczne przedsięwzięcia rewitalizacyjne, tj. P 8 – P 17, które mogą potencjalnie oddziaływać na kwestie planowania i zagospodarowania przestrzennego, zlokalizowane są na terenach posiadających obowiązujące plany miejscowe. W związku z powyższym i brakiem uchwalonego planu ogólnego analiza sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego będzie głównie się odnosiła do ustaleń planów miejscowych, mając przy tym na uwadze fakt, że projekt planu ogólnego uwzględnia generalne wskazania dotyczące zagospodarowania z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i po uchwaleniu planu ogólnego dokumenty te będą spójne.

15.1. WSKAZANIE ZAKRESU NIEZBĘDNYCH ZMIAN W PLANIE OGÓLNYM GMINY

Zgodnie z uchwałą nr LXVI/634/2023 z dnia 28 września 2023 r. miasto przystąpiło do sporządzenia planu ogólnego. Procedura sporządzania dokumentu jest na etapie opiniowania i uzgadniania.

Z uwagi na fakt, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które mogą potencjalnie oddziaływać na kwestie planowania i zagospodarowania przestrzennego, są zlokalizowane na terenach posiadających obowiązujące plany miejscowe oraz zasadniczą zgodność przedsięwzięć w odniesieniu do przeznaczenia terenu i funkcji zabudowy w mpzp, zaleca się w projekcie planu ogólnego utrzymanie funkcji i generalnych zasad zagospodarowania zgodnie z ustaleniami planów miejscowych.

15.2. WSKAZANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

Łącznie na obszarze rewitalizacji obowiązują 23 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Bez obowiązującego planu miejscowego pozostaje około 3,6 ha terenów, co stanowi 3,6% powierzchni obszaru. Wielofunkcyjna charakterystyka obszaru odzwierciedla przeznaczenia terenu zawarte w planach miejscowych. Znaczna część obszaru pełni funkcje mieszane, łączące zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (rzadziej jednorodzinną) i usługi. Znaczący udział ma również zieleni urządzona i wody powierzchniowe w północnej części obszaru, związane z Miejskim Parkiem Rodzinnym i rzeką Redą. Uzupełnienie stanowią tereny komunikacji.

Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w granicach obszaru rewitalizacji zawarto w poniższej tabeli.

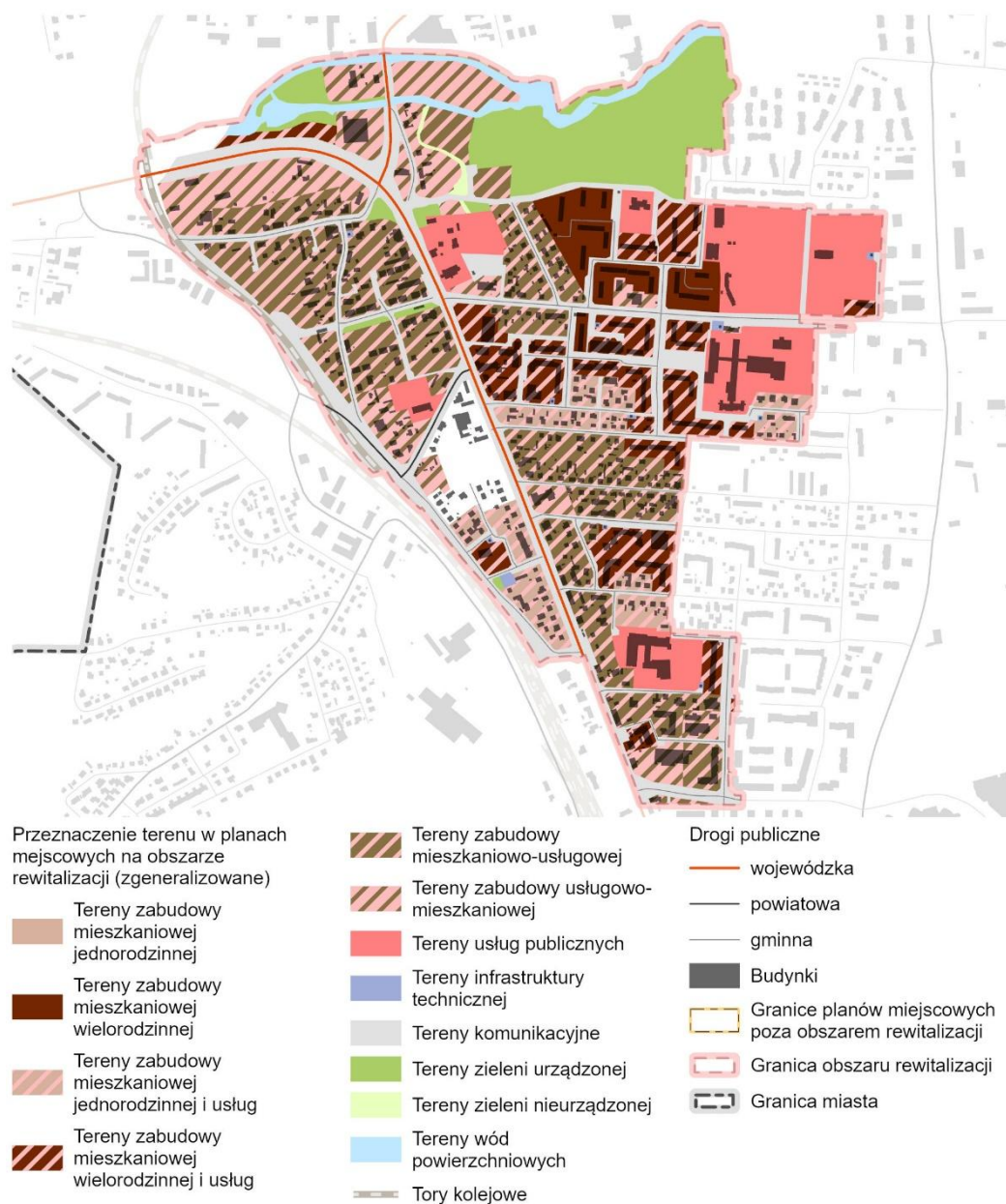
Tabela 20. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze rewitalizacji

Lp.	Nazwa mpzp	Numer uchwały	Data uchwalenia
1.	Mpzp miasta Redy Na terenie jednostki „C” w rejonie ulicy Gdańskiej i Obwodowej.	VIII/75/2003	15.04.2003
2.	Mpzp fragmentu miasta Redy – rejon Ciechocina	VI/76/2007	29.03.2007
3.	Mpzp części obszaru miasta Redy w rejonie ulic Obwodowej, Puckiej i Wejherowskiej	VI/77/2007	29.03.2007
4.	Mpzp miasta Redy w rejonie ulicy Gniewowskiej i Sobieskiego obejmującego działki nr 417/14 (obręb 1)	VI/78/2007	29.03.2007
5.	Mpzp miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy	LII/442/2010	12.07.2010
6.	Mpzp fragmentu miasta Redy w rejonie ulic Cechowej, Puckiej, Wiejskiej, Jodłowej, Akacjowej i Kazimierskiej – w tym zmiany fragmentów planów miejscowych obowiązujących w tym rejonie	VI/78/2011	24.03.2011
7.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Redy Na terenie jednostki „C” w rejonie ul. Gdańskiej i Obwodowej	XXIII/235/2012	27.06.2012
8.	Mpzp fragmentu miasta Redy położonego w rejonie ulic Drogowców, Rzemieślniczej i Gniewowskiej	XXVI/279/2012	28.11.2012
9.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego fragmentów miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej i 1-ego Maja	XXXII/365/2013	28.05.2013
10.	Zmiana mpzp miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy	XLII/453/2014	22.01.2014
11.	Zmiana mpzp miasta Redy w rejonie ulicy Gdańskiej	XLVIII/501/2014	18.06.2014
12.	Zmiana mpzp miasta Redy w rejonie ulic Gdańskiej, Łąkowej i Alei Jana Pawła II	XXI/195/2016	29.06.2016

13.	Mpzp miasta Redy w rejonie ulicy Puckiej i Wejherowskiej	XXII/210/2016	31.08.2016
14.	Mpzp miasta Redy w rejonie ulic Tenisowej, Sportowej i Łąkowej	XXII/212/2016	31.08.2016
15.	Mpzp fragmentu miasta Redy w rejonie ul. Drogowców i Rzemieślniczej.	XXIV/243/2016	30.11.2016
16.	Mpzp w Redzie dla fragmentu ul. Wejherowskiej wraz z przyległym do niego obszarem	XI/105/2019	31.07.2019
17.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy	XXIV/235/2020	29.09.2020
18.	Mpzp dla obszaru położonego pomiędzy ul. Pucką a Parkiem Miejskim w Redzie	XLIV/446/2022	24.02.2022
19.	Mpzp dla obszaru pomiędzy ul. Cechową, Gdańską, Gniewowską i linią kolejową w Redzie	XLVII/468/2022	28.04.2022
20.	Mpzp dla obszaru Miejskiego Parku Rodzinnego w Redzie	XLVIII/480/2022	26.05.2022
21.	Mpzp w rejonie ul. Polnej w Redzie	LVII/549/2022	15.12.2022
22.	Mpzp dla obszaru położonego w rejonie ul. Gdańskiej, Jana III Sobieskiego i Leśnej w Redzie	LXX/688/2024	03.01.2024
23.	Mpzp dla obszaru w rejonie ulic Jana Brzechwy, Cypriana Kamila Norwida, Obwodowej i Łąkowej w Redzie	LXXIII/707/2024	29.02.2024

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 11. Przeznaczenie terenu w obowiązujących planach miejscowych w granicach obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne IRMIR.

Analiza lokalizacji i zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazuje na zasadniczą zgodność z obowiązującymi planami miejscowymi w odniesieniu do przeznaczenia terenu i funkcji zabudowy. Stosunkowo ogólna charakterystyka przedsięwzięć uniemożliwia szczegółową analizę pod kątem zgodności z obowiązującymi planami miejscowymi. Dopiero opracowywana na kolejnych etapach inwestycji dokumentacja techniczna może wykazać częściową niezgodność względem aktualnych planów miejscowych w zakresie wskaźników zagospodarowania. Dla przeprowadzenia sprawnego procesu inwestycyjnego zalecana jest realizacja projektów w zgodzie z obowiązującymi mpzp, niemniej w uzasadnionych przypadkach możliwa jest konieczność zmiany niektórych planów.

Tabela 21. Analiza ustaleń planów miejscowych w kontekście realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze wskazaniem

Oznaczenie i nazwa przedsięwzięcia	Zakres przedsięwzięcia	Oznaczenie obowiązującego mpzp	Przeznaczenie terenu w mpzp	Wskazania GPR Reda dla mpzp
P 8 – Poprawa jakości terenów zielonych na obszarze rewitalizacji poprzez utworzenie ścieżki edukacyjnej z pomnikami przyrody	• nasadzenia roślin i uporządkowanie terenów zielonych, • inwentaryzacja i oznakowanie pomników przyrody na obszarze rewitalizacji, • zagospodarowanie terenu wokół pomników przyrody – montaż ławek, koszy, nasadzenia roślin, poprawa dostępności, • stworzenie trasy edukacyjno-przyrodniczej z tablicami informacyjnymi i materiałami promocyjnymi, • organizacja warsztatów i spacerów edukacyjnych dla mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży oraz seniorów.	–	–	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych.

P 9 – Zwiększenie odporności na zmiany klimatu obszaru rewitalizacji Redy	- budowa ogrodów deszczowych - budowa systemu do odprowadzania wody deszczowej - przebudowa ul. Fenikowskiego - modernizacja i zagospodarowanie placu przy kościele	uchwała nr VIII/75/2003 z dnia 15.04.2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Redy Na terenie jednostki „C” w rejonie ulicy Gdańskiej i Obwodowej.	4UP – Tereny usług z zielenią towarzyszącą 005KD – Ulice dojazdowe	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach planu miejscowego.
P 10 – Mały Manhattan	- modernizacja placu – wykonanie miejsc parkingowych, ogrodów deszczowych oraz strefy zieleni z przestrzenią odpoczynku i spotkań - mała architektura – montaż ławek, koszy, pergoli i stojaków rowerowych - zieleń i bioróżnorodność – nasadzenia roślin ozdobnych i miododajnych wspierających	uchwała nr VI/78/2007 z dnia 29.03.2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Redy w rejonie ulicy Gniewowskiej i Sobieskiego obejmującego	1U/MN – Teren zabudowy usługowej z dopuszczeniem mieszkań właścicieli usług lub personelu	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach planu miejscowego. Sugeruje się realizację miejsc parkingowych

	retencję wód i poprawę mikroklimatu - strefa handlowa – odnowienie i modernizacja terenu oraz przywrócenie funkcji handlowej w przestrzeni publicznej	działkę nr 417/14 (obręb 1)		zgodnie ze wskazaniami planu. Z uwagi na fakt, że przedmiotowy plan miejscowy jest w trakcie zmiany - uchwała Rady Miejskiej nr XVI/149/2025, postuluje się o skoordynowanie prac tak aby jego zapisy umożliwiały realizację przedsięwzięcia P10 pod kątem funkcji terenu, parametrów zabudowy oraz wskaźnika miejsc parkingowych.
P 11 – Wykonanie termoizolacji parteru oraz części piwnicznej budynku wraz z remontem podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy ul. Łąkowej 29A w Redzie	- demontaż kostki brukowej wokół murów zewnętrznych, odkopanie części piwnicznej budynku - wykonanie izolacji termicznej i przeciwwilgociowej odsłoniętych murów	uchwała nr XLII/453/2014 z dnia 22.01.2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania	2MW, U – Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących

	- ponowne ułożenie kostki brukowej - remont podjazdu dla osób niepełnosprawnych. - wykonanie barierek ochronnych	przestrzennego miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy		zapisach planu miejscowego.
P 12 – Termomodernizacja budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji Redy	- termomodernizacja budynków przy ulicy Ogrodowej i ulicy Cechowej – szczegółowa lokalizacja zostanie wskazana na etapie opracowania dokumentacji technicznej	–	–	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych.
P 13 – Przestrzeń dla młodych – przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Floriana Ceynowy na obszarze rewitalizacji Redy	- przebudowa i adaptacja budynku przy ul. Floriana Ceynowy 2 wraz z niezbędnym zagospodarowaniem otoczenia	uchwała nr XXIV/235/2020 z dnia 2.09.2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy	95.MN, MW, U – Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy usługowej	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach planu miejscowego.

P 14 - Modernizacja i rozbudowa Miejskiego Parku Rodzinnego dla mieszkańców na obszarze rewitalizacji	• powiększenie placu pod nową sceną w formie elipsy, rozbiórka istniejącej widowni wraz z budowa nowej, • teren przy przystani kajakarskiej i brzeg Redy – wymiana nawierzchni ścieżki wraz z jej wzmocnieniem w celu zapewnienia miejsca do zawracania dla pojazdów obsługujących przystań. Wzdłuż ścieżki dodatkowe podesty betonowe z siedziskami umożliwiającymi odpoczynek z widokiem na rzekę; • teren rekreacyjny „strefa grilla” – utworzenie placyków przygotowanych do rekreacyjnego grillowania oaz rozpalenie ogniska, część z nich wyposażona w ławki, stoliki i siedziska,	uchwała nr XLVIII/480/2022 r. z dnia 26.05.2022 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Miejskiego Parku Rodzinnego w Redzie	01.ZPu/US –Tereny publicznej zieleni urządzonej - park z terenami sportu, rekreacji, kultury i kultury fizycznej 02.ZPu/U –Tereny publicznej zieleni urządzonej - park z możliwością lokalizacji usług towarzyszących 03.WS/ZN –Tereny wód śródlądowych płynących oraz tereny zieleni naturalnej	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach planu miejscowego. Sugeruje się realizację zgodnie ze wskazaniami planu.
--	--	--	---	--

	• teren w północno-wschodniej narożniku terenu – psi park otoczony zielenią izolacyjną, • południowy plac wielofunkcyjny – zaplanowano zmianę geometrii placu wraz z wymianą nawierzchni, • teren istniejących placów zabaw – pomiędzy placami zabaw przewiduje się wymianę nawierzchni oraz zmianę geometrii ścieżki, • Projekt w strefie zachodniej obejmuje: - ścieżki parkowe jako meandrujące trasy o zmiennej szerokości, - centralny krąg - łączący meandrujące ścieżki, budynek sanitariatów z maszynownią, wodny plac zabaw oraz tężnie.			
--	--	--	--	--

	Został zaprojektowany w postaci odcinków koła podzielonych na trzy pasy, wydzielone obrzeżem trawnikowym, o zróżnicowanej nawierzchni: podesty kompozytowe na gruncie, płyty ażurowe wypełnione trawą oraz trawniki, • tężnia solankowa, • wodny plac zabaw • zieleń i bioróżnorodność – nasadzenia drzew, krzewów i roślin miododajnych, zwiększających retencję wód opadowych, poprawiających mikroklimat i jakość powietrza. • stworzenie strefy edukacyjno-przyrodniczej – wyposażenie ścieżki edukacyjnej w tablice informacyjne, miejsce do			
--	---	--	--	--

	warsztatów plenerowych, urządzenia interaktywne podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców. • zwiększenie dostępności i inkluzywności – utwardzenie ścieżek, dostosowanie małej architektury, oświetlenia i rozwiązań ułatwiających korzystanie z parku osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, w tym z niepełnosprawnościami, podniesienie estetyki przestrzeni – uporządkowanie i modernizacja infrastruktury parkowej, zwiększenie walorów wizualnych i rekreacyjnych.			
P 15 – Adaptacja wraz z rozbudową budynku i wyposażeniem oraz zagospodarowaniem terenu przy ul. Gdańskiej 55 w celu	- adaptacja wraz z rozbudową istniejącego budynku przy ul. Gdańskiej 55 w Redzie w celu utworzenia Domu Międzypokoleniowego. Rozbudowa obejmie	uchwała nr XXIV/235/2020 z dnia 29.09.2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany	95.MN, MW, U – Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych.

utworzenia Domu Międzypokoleniowego	zwiększenie powierzchni użytkowej budynku, dostosowanie go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz modernizację infrastruktury technicznej; - wyposażenie nowo adoptowanego obiektu - zagospodarowanie obszaru wokół budynku	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej, Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy	zabudowy usługowej	Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach planu miejscowego. Sugeruje się realizację zgodnie ze wskazaniami planu w zakresie wskaźników zagospodarowania. W uzasadnionym przypadku może zająć konieczność zmiany planu w zakresie wskaźników zagospodarowania.
P 16 – Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji – remont nawierzchni chodnika oraz montaż stojaka rowerowego przy ul. Łąkowej 22 w Redzie	- roboty ziemne przygotowawcze do realizacji zadania, takie jak utwardzenie powierzchni, wyrównanie i wykonanie podsypki z kruszywa jako podstawy - wymiana nawierzchni chodnika na kostkę brukową, gładką, w miejscach wymaganych użycie płyt perforowanych z	uchwała nr XLII/453/2014 z dnia 22.01.2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Redy w rejonie ulic Łąkowej,	03KDL – Tereny publicznej drogi lokalnej	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych. Działanie możliwe do realizacji przy aktualnie obowiązujących zapisach planu miejscowego.

	przeznaczeniem dla osób niedowidzących i niewidomych - montaż stojaka rowerowego, kilkustanowiskowego	Gdańskiej, Obwodowej i Ceynowy		
P 17 – Utworzenie mini parku i zagospodarowanie dwóch podwórek na obszarze rewitalizacji Redy	- wykonanie mini parku przy ul. Ks. Albina Potrackiego - zagospodarowanie dwóch podwórek przy ulicy Ogrodowej i ulicy Cechowej – szczegółowa lokalizacja zostanie wskazana na etapie opracowywania dokumentacji technicznej	–	–	Przedsięwzięcie nie wymaga zmian funkcjonalno-przestrzennych.

Źródło: opracowanie własne.

16. MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji obejmuje tereny zabudowane i zainwestowane, ponadto niemal cały obszar pokryty jest obowiązującymi planami miejscowymi. Planowane działania będą realizowane w ramach istniejących budynków, bez zmiany funkcji terenów, nie przewiduje się zmian funkcjonalno-przestrzennych ani stosowania szczególnych instrumentów miejscowego planu rewitalizacji, w tym przykładowo umowy urbanistycznej.

Wobec powyższego, zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda nie wskazują na konieczność sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Załączniki do GPR

Załącznik nr 1. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych

Załącznik nr 2. Lista projektów planowanych do objęcia wsparciem w ramach FEP 2021-2027 obejmująca wybrane przedsięwzięcia podstawowe zawarte w GPR.

SPIS TABEL, RYSUNKÓW I FOTOGRAFII

Tabela 1. Elementy struktury Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda na tle wymogów ustawy o rewitalizacji oraz ustawy wdrożeniowej	7
Tabela 2. Obszar rewitalizacji – powierzchnia i liczba ludności.....	12
Tabela 3. Negatywne zjawiska zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji w poszczególnych sferach.....	12
Tabela 4. Zestawienie wskaźników sfery społecznej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]	17
Tabela 5. Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r., o ile nie zaznaczono inaczej]	27
Tabela 6. Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]	32
Tabela 7. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.].....	43
Tabela 8. Zestawienie wskaźników sfery technicznej z wartościami osiągniętymi na obszarze rewitalizacji z uwzględnieniem jednostek wchodzących w jego skład oraz średniej dla miasta [na podstawie danych z 2023 r.]	54
Tabela 9. Problemy, potencjały i potrzeby obszaru rewitalizacji w Redzie.....	59
Tabela 10. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji a elementami wizji, kompleksowym celem rewitalizacyjnym i kierunkami działań	69
Tabela 11. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda – w PLN	126
Tabela 12. Skład osobowy Zespołu zadaniowego.....	148
Tabela 13. Matryca zadań w systemie zarządzania GPR Reda	151
Tabela 14. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasto Reda.....	155
Tabela 15. Koszty zarządzania GPR Reda	157

Tabela 16. Formularz monitorowania realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego...	159
Tabela 17. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR Redy w cyklu rocznym.....	161
Tabela 18. Harmonogram realizacji raportów z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Miasto Reda	162
Tabela 19. Wskaźniki monitorowania stopnia realizacji celów GPR Reda w cyklu trzyletnim.....	164
Tabela 20. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze rewitalizacji.....	174
Tabela 21. Analiza ustaleń planów miejscowych w kontekście realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze wskazaniem.....	177
Rysunek 1. Obszar rewitalizacji na tle miasta Redy	10
Rysunek 2. Granice obszaru rewitalizacji w Redzie	11
Rysunek 3. Uwarunkowania środowiskowe obszaru rewitalizacji.....	33
Rysunek 4. Obiekty zabytkowe usytuowane na obszarze rewitalizacji.....	56
Rysunek 5. Cele i kierunki działania	68
Rysunek 6. Informacja na temat prac nad GPR Reda umieszczona na stronie miasta w zakładce Rewitalizacja	138
Rysunek 7. Zaproszenie na spacer badawczy	139
Rysunek 8. Trasa spaceru badawczego	140
Rysunek 9. Harmonogram corocznego monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	160
Rysunek 10. Harmonogram oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Reda w cyklu trzyletnim	163
Rysunek 11. Przeznaczenie terenu w obowiązujących planach miejscowych w granicach obszaru rewitalizacji	176

Fotografia 1. Fabryka Kultury w Redzie	21
Fotografia 2. Siedziba biblioteki publicznej w Redzie	21
Fotografia 3. Ławka upamiętniająca Hieronima Derdowskiego przy bibliotece miejskiej.....	23
Fotografia 4. Kamień upamiętniający Pawła Hincke w Miejskim Parku Rodzinnym w Redzie	24
Fotografia 5. Miejski Park Rodzinny w Redzie.....	31
Fotografia 6. Miejski Park Rodzinny w Redzie – widok ogólny	34
Fotografia 7. Zieleń urządzona w Redzie	35
Fotografia 8. Nowe nasadzenia publiczne na obszarze rewitalizacji	37
Fotografia 9. Typowa zabudowa w Redzie	39
Fotografia 10. Samochody parkujące na trawnikach w centrum miasta	41
Fotografia 11. Plac przed Szkołą Podstawową nr 4 im. Kazimierza Pruszkowskiego	45
Fotografia 12. Infrastruktura czasu wolnego w Miejskim Parku Rodzinnym w Redzie	46
Fotografia 13. Wrzutnia książek przed Miejską Biblioteką Publiczną im. Hieronima Derdowskiego	48
Fotografia 14. Siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Hieronima Derdowskiego 25.....	49
Fotografia 15. Jeden z placów zabaw na obszarze rewitalizacji	50
Fotografia 16. Przejście dla pieszych przez ul. Gdańską – fragment drogi wojewódzkiej 468	51
Fotografia 17. Domy komunalne przy ul. ks. Józefa Poniatowskiego	53
Fotografia 18. Kościół Wniebowzięcia NMP Panny i św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Redzie	57